

Täysistunto

Tiistai 30.9.2025 klo 14.00—18.58

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 18.58.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.00—15.59 ja 18.00—18.58) ja ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (15.59—18.00).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Vaalien toimittaminen

Eemeli Peltosen tilalle on valittava varajäsen Suomen Pankin tilintarkastajiin. Täydennysvaali toimitetaan keskiviikkona 1.10.2025 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 1.10.2025 kello 11.

3. Välikysymys hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa

Välikysymys VK 4/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt annetaan vastaus edustaja Johannes Koskisen ynnä muiden välikysymykseen VK 4/2025 vp hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa.

Pääministeri Petteri Orpon vastauksen ja edustaja Johannes Koskisen puheenvuoron jälkeen välikysymyskeskustelu käydään etukäteen varattujen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muut ennakolta varatut puheenvuorot käytetään ryhmäpuheenvuorojärjestyksessä, ja niiden pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suositaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Keskustelu

14.01 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Gazan humanitäärinen tilanne on katastrofaalinen. Se, mitä näemme päivittäin — naisten ja lasten kärsimystä, epätoivoa ja pelkoa — ei ole vain tragedia vaan myös vakava haaste koko kansainväliselle yhteisölle. Gazan akuutissa sodassa tulitauon saavuttaminen, humanitäärisen hädän lievittäminen ja panttivankien vapauttaminen ovat kaikkein kriittisimmät, kiireellisimmät toimet. Tässä koko kansainvälinen yhteisö on toistaiseksi epäonnistunut.

Israelilla on oikeus turvallisuuteen sekä itsepuolustukseen. Hamas muodostaa pysyvän uhan Israelille, mistä Hamasin kammottava hyökkäys 7.10.23, pitkään jatkuneet iskut Israeliin sekä järjestön edelleen pitämät panttivangit ovat vain yksi esimerkki. Suomi tuomitsi Hamasin iskut siviilejä vastaan ja terrorismin kaikissa muodoissaan. Olemme systemaattisesti vaatineet panttivankien ehdotonta vapauttamista, tulitaukoa ja Hamasin aseistariisuntaa. Hamas vastustaa Israelin olemassaoloa ja samalla myös kahden valtion mallia. On selvää, että sillä tai millään muulla Israelin tuhoamiseen tähtävällä ryhmittymällä ei voi olla roolia Palestiinan tulevaisuudessa.

Rauha voidaan saavuttaa vain, jos molemmat osapuolet sitoutuvat vuoropuheluun ja jos kaikkien turvallisuudesta huolehditaan. Yksipuoliset toimenpiteet eivät edistä kestäväää ratkaisua vaan vievät osapuolet entistä kauemmas toisistaan. Israelilla on oikeus puolustaa kansalaisiaan terroristisia iskuja vastaan kansainvälisen oikeuden puitteissa. Samalla kansainvälistä humanitääristä oikeutta on noudatettava tinkimättä ja siviiliväestöä on suojeltava.

Nykyiset sotatoimet Gazassa ovat kuitenkin johtaneet mittaviin siviilien kärsimyksiin, mikä ei ole hyväksyttävää. Toimet rikkovat kansainvälistä oikeutta ja YK:n peruskirjaa ja samalla myös inhimillisyyden rajoja. Suomi korostaa, että sotatoimia ei saa kohdistaa siviileihin, ja tuomitsee kaikki siviileihin kohdistuvat sotatoimet, mukaan lukien siviilien käyttö ihmiskilpinä Gazassa ja israelilaisten siirtokuntien asukkaiden harjoittama väkivalta. Suomi puolustaa aina kansainvälistä oikeutta. Pienelle maalle yhteiset pelisäännöt ovat elinehto. Meillä on velvollisuus toimia — ei ainoastaan valtiona vaan ihmisinä, jotka uskovat ihmisarvon jakamattomuuteen ja kansainvälisen oikeuden voimaan.

Puhemies! Väite, että Suomi olisi toimeton, ei pidä paikkaansa. Hallitus on tilanteen pahentuessa lisännyt humanitääristä apua Gazaan, etsinyt keinoja lisätä painetta Israeliin, tuominut Israelin toimet sekä vedonnut kahdenvälisesti Israeliin sotatoimien lopettamiseksi sekä molempiin osapuoliin humanitääriseen avun päästämiseksi alueelle ja tulitauon saavuttamiseksi. Lokakuun 23 jälkeen Suomi on lisännyt humanitääristä apua palestiinalaisalueille ja erityisesti Gazan humanitääriseen kriisiin vastaamiseksi. Viimeisen kahden vuoden aikana hallitus on yhteensä maksanut tai valmistelee päätöksiä noin 33:n ja puolen miljoonan euron panostuksista humanitääriseen apuun palestiinalaisalueille tai lähialueella eläville palestiinalaisille. Syyskuun budjettiriihessä hallitus kohdensi viisi miljoonaa euroa lisää Gazan humanitääriseen apuun.

Keskusteluissa esillä on ollut myös gazalaislasten evakuointi Suomeen. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tehokkain tapa auttaa on paikan päällä. Näin toimivat myös Ruotsi ja Tanska. Konkreettinen tapa auttaa on esimerkiksi tukea Punaisen Ristin Gazassa toimivaa kenttäsairaala, jota tuettiin viimeksi elokuussa miljoonalla eurolla ulkoministeriön humanitääriseen avun varoista. Viime viikolla Suomi on liittynyt myös Tanskan koordinoimaan 25 maan yhteislausuntoon, jonka tavoitteena on edistää gazalaisten potilaiden pääsyä hoitoon

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Länsirannalle, mukaan lukien Itä-Jerusalem. Meillä on valmius tukea potilaiden hoitoa tarjoamalla muun muassa taloudellista apua tai tarvittavaa hoitovälineistöä, mikäli Israel sallii potilaiden evakuoinnin Itä-Jeruseleemiin. Suomi on varannut tähän tarkoitukseen miljoona euroa.

Hallitus tukee palestiinalaishallintoa myös kehitysyhteistyövaroin. Kehitysyhteistyöhön kohdistuvista säästöpainesta huolimatta hallitus hyväksyi keväällä 25 uuden neljävuotisen maaohjelman, jolla tuetaan palestiinalaishallintoa kuudella miljoonalla eurolla vuodessa. Tätä kautta edistämme ja tuemme kahden valtion ratkaisua vahvistamalla Palestiinan keskeisiä instituutioita ja tukemalla kaikkein heikoimmassa asemassa olevien palestiinalaisten kykyä selviytyä kriisissä.

Arvoisa puhemies! On samalla tosiasia, että Suomen kaltaisen pienen maan vaikuttamismahdollisuudet Israelin ja Palestiinan välisessä kriisissä ovat rajalliset. Me emme yksin ratkaise tätä konfliktia. Suomi on aktiivisesti ja johdonmukaisesti osana kansainvälistä yhteisöä hakenut ratkaisuja, joilla parannetaan humanitääristä tilannetta ja asetetaan painetta Israelin suuntaan. Osana Euroopan unionia Suomi on antanut humanitääristä apua ja tukenut Palestiinalaishallintoa. EU on väkivallattomuuteen sitoutuneen palestiinalaishallinnon pitkäaikainen ja suurin rahallinen tukija. Osana unionia Suomi on asettanut pakotteita väkivaltaisille siirtokuntalaisille.

EU:n ulkosuhdehallinto käynnisti keväällä jäsenmaiden pyynnöstä arvioinnin siitä, onko Israel rikkonut EU:n ja Israelin välisen assosiaatiosopimuksen ihmisoikeuslauseketta toimillaan Gazassa. Suomi oli ensimmäisten maiden joukossa esittämässä arviointipyynnön. Suomi on yhdessä seitsemän jäsenmaan kanssa pyytänyt komissiolta esityksiä siitä, kuinka EU voisi lopettaa kaupan Israelin miehittämien palestiinalaisalueiden siirtokuntien kanssa. Suomi on jo keväällä ilmoittanut tukevansa Ruotsin esitystä pakotteista israelilaisministeriille. Suomi on osallistunut EU:n kannanottoihin ja lausuntoihin, joissa olemme yhdessä vedonneet Israeliin toimien lopettamiseksi.

Päätöksenteon vaikeudet EU:ssa eivät ole johtuneet Suomesta. Suomi on pyrkinyt edistämään yhteistä linjaa. Suomi katsoo, että komission esittämät toimet tulisi arvioida huolellisesti niiden vaikutusten osalta. Assosiaatiosopimuksen osittainen jäädyttäminen, EU:n ja Israelin välisen Horisontti-yhteistyön osittainen keskeyttäminen sekä lisäpakotteet Hamasille, väkivaltaa lietsoville Israelin ministeriille ja väkivaltaisille siirtokuntalaisille ovat toimia, joiden tukemista Suomen on syytä harkita. Nämä linjaukset tuodaan eduskunnan käsittelyyn mahdollisimman pian.

Suomi huomioi Lähi-idän tilanteen nopeasti muuttuvan luonteen. Suomi toimii yhdessä samanmielisten jäsenmaiden kanssa seuraavassa ulkoasiainneuvoston kokouksessa loka-kuussa.

On myös tärkeää, että Gazan tilanteesta saadaan puolueetonta tietoa. Tämä koskee niin Israelin kuin Hamasinkin toimia. Tässä median pääsy Gazaan ja lehdistönvapaus ovat aivan avainasemassa. Suomi toimii Media Freedom -koalition puheenjohtajana yhdessä Saksan kanssa. Olemme käynnistäneet erilaisia toimia, joilla saisimme toimittajia paikan päälle ja sitä kautta riittävästi tietoa siitä, mitä alueella tapahtuu.

YK:n yleiskokouksessa Suomi on vuosikymmenten aikana johdonmukaisesti tukenut palestiinalaisten itsemääräämisoikeutta ja tuominut Israelin Länsirannalle rakentamat siirtokunnat.

Arvoisa puhemies! Ranska ja Saudi-Arabia ovat käynnistäneet poliittisen prosessin kahden valtion edistämiseksi. Prosessi on pitkiin aikoihin merkittävin kansainvälinen ponnistus.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

tus luoda edellytykset sille, että osapuolet palaisivat neuvotteluihin konfliktin ratkaisusta. Yli vuoden ajan valmistellun poliittisen prosessin keskeisenä tuloksena on kahden valtion ratkaisua koskeva New Yorkin julkilausuma. Suomi liittyi 5.9. julkilausumaan ja äänesti 12.9. samansisältöisen päätöslauselman puolesta YK:n yleiskokouksessa.

YK:n korkean tason viikon yhteydessä Ranska, Kanada, Iso-Britannia, Portugali, Malta, Luxemburg, Monaco ja Andorra tunnustivat Palestiinan. Näistä Ranska, Australia, Kanada ja Andorra asettivat kuitenkin ehtoja diplomaattisuhteiden solmimiselle. Ehdot liittyivät panttivankien vapauttamiseen ja tulitauon saavuttamiseen.

Belgia ilmoitti ehdollisesta tunnustamisesta. Belgian muodollinen tunnustaminen aseuksella tapahtuu kuitenkin vasta, kun panttivangit on vapautettu ja Hamas poistettu Palestiinan hallinnosta. Diplomaattisuhteet, suurlähetystöjen läsnäolo toistensa pääkaupungeissa sekä kansainväliset sopimukset Belgian ja Palestiinan välillä riippuvat Hamasin aseistariisunnasta. On myös vedottu arabimaihin, jotta nämä tunnustaisivat Israelin.

Tanska on ilmoittanut olevansa valmis tunnustamaan, kun tietyt panttivankien vapauttamiseen, Hamasiin ja palestiinalaishallintoon liittyvät ehdot täyttyvät. Suomen hallitus jakaa Tanskan näkemyksen.

Aivan tuoreena kehityksenä 29.9. presidentti Trump esitti 20 kohdan suunnitelmansa Gazan konfliktin päättämiseksi. Suunnitelmasta on kuultu myös myönteisiä ensikommentteja niin Israelilta, palestiinalaishallinnolta kuin useilta alueen mailta sekä eurooppalaisilta johtajilta. Kaikki pyrkimykset päättää konflikti ja siviilien kärsiminen ovat tervetulleita, ja Suomi tukee näitä ponnisteluja.

On hyvä muistaa, että tunnustaminen ei vielä sinänsä johda kahden valtion ratkaisun toteutumiseen, sillä käytännön tasolla sen toteutumisen tulee perustua molempien osapuolten neuvottelemaan lopputulokseen. Tämä on todettu myös ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossamme, ja kansainvälisesti tästä vallitsee laaja yksimielisyys.

Hallitus arvioi Palestiinan tunnustamisen edellytyksiä osana Suomen pitkän linjan sitoutumista kahden valtion malliin. Suomi voi edistää rauhaa vain pitämällä keskusteluyhteyden molempien osapuolten kanssa. Ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaan Suomi osana kansainvälistä yhteisöä jatkaa ponnisteluja vakauden lisäämiseksi Lähi-itään. Selonteossa määritellään kahden valtion ratkaisun periaatteita. Ratkaisun on täytettävä sekä israelilaisten että palestiinalaisten turvallisuustarpeet sekä Palestiinan valtio- ja itsemääräämispyrkimykset. Ratkaisun on perustuttava kansainvälisesti hyväksytyjen parametrien mukaiseen ja osapuolten kesken neuvoteltuun kahden valtion malliin.

Hallitukselle on selvää, että kahden valtion malliin kuuluu Palestiinan tunnustaminen, kun sen edellytykset täyttyvät. Palestiinan sitoutuminen rauhanomaiseen rinnakkaiseloon sekä turvallisuusjärjestelyihin Israelille on tunnustamisen keskeinen edellytys. Konkreettisesti tämä tarkoittaa, että EU:n terroristijärjestöksi listaamalla Hamasilla tai millään muulla Israelin tuhoamiseen tähtäävällä ryhmittymällä ei voi olla minkäänlaista roolia Palestiinan hallinnossa tai tulevaisuuden rakentamisessa. Hamasin hallussa olevat panttivangit on vapautettava, ja palestiinalaishallinnon on sitouduttava Hamasin aseistariisuntaan ja palestiinalaisvaltion demilitarisointiin [Perussuomalaisen ryhmästä: Demareita ei kiinnosta!] sekä edettävä omassa reformissaan. Hallitus on valmis etenemään Palestiinan tunnustamisessa näiden ehtojen täytyttyä — toisin sanoen ei edetä, elleivät ehdot täyty.

Hallitus jatkaa osana EU:ta ja kansainvälistä yhteisöä työtä panttivankien vapauttamiseksi, sodan lopettamiseksi sekä niin Israelin kuin Palestiinan turvallisuuden takaami-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

seksi. Humanitäarisen avun toimittamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että se päättyy nimenomaan sitä tarvitseville siviileille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, pääministeri. — Edustaja Koskinen, kymmenen minuuttia, olkaa hyvä.

14.14 **Johannes Koskinen sd:** Arvoisa puhemies! Välikysymys keskittyi Palestiinan tunnustamiseen ja palestiinalaisten hädän päättämiseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ilman ehtoja!] — YK:n odotettu yleiskokouksen korkean tason viikko tuli — ja meni. Sen yhteydessä usea valtio ilmoitti Palestiinan tunnustamisesta ja viitoitti tehostettuja toimia sodan ja hädän lopettamiseksi Gazassa. Suomi ei ollut mukana tässä laajassa kansainvälisessä rintamassa, johon kuului meille tärkeitä kumppanimaita, kuten Ranska, Iso-Britannia, Portugali, Kanada ja Australia. Tähän mennessä Palestiinan valtion on tunnustanut lähes 160 maailman valtiota, ja suurin osa EU-maista. Suomi jättäytyi pois historiallisella hetkellä, kun toivoa kahden valtion ratkaisusta pyritään pitämään yllä Israelin jatkaessa hävityssotaa Gazassa ja setlementtien vyörytystä Länsirannalla. Moni maa ja kansainvälinen yhteisö ovat lähteneet liikkeelle tilanteessa, jossa Gazan inhimillinen kärsimys on ylittänyt ymmärryksen rajat.

Ruokaa hakevien siviilien surmaaminen, humanitaaristen kuljetusten perille pääsyn estäminen ja nälänhädän aiheuttaminen sekä Israelin hallituksen ministerien puheet väestön pakkosiirrosta pois Gazasta — nämä eivät mitenkään ole selitettävissä Hamasin kukistamisella ja Israelin oman turvallisuuden puolustamisella. Aiemmin tässä kuussa YK:n itsenäisen tutkintakomission julkaiseman arvion mukaan Gazassa on käynnissä kansanmurha.

Bästa kollegor, vi kan inte stå vid sidan och se på när den humanitära katastrofen förvärras och förutsättningarna för en tvåstatslösning försvinner dag för dag.

Emme voi sivusta katsoa katastrofaalista humanitaarista tilannetta ja kahden valtion ratkaisun edellytysten hiipumista päivä päivältä. Tasavallan presidentti Alexander Stubb on ollut oikeassa sanoessaan sen, mikä on tapahtunut silmiemme edessä: ”Humanitaarinen kriisi Gazassa on osoitus kansainvälisen järjestelmän epäonnistumisesta.”

Palestiinan valtion tunnustaminen ei sinällään ratkaise humanitaarista kriisiä, eikä kukaan niin ole väittänytkaan, mutta se on pohja kahden valtion malliin perustuvalla kestävällä rauhalla ja vakaudella, jotta vastaava ei enää koskaan toistuisi. Kahden valtion malli edellyttää, että Israelilla ja Palestiinalla on oikeus kansalliseen suvereniteettiin, turvallisuuteen ja alueelliseen koskemattomuuteen.

Euroopan komissio on lopultakin esittänyt EU:n ja Israelin välisen assosiaatiosopimuksen osittaista jäädyttämistä kauppaan liittyvien määräysten osalta sekä pakotteiden asettamista Israelin äärihaidan ministereitä ja väkivaltaisiin hyökkäyksiin syyllistyneitä siirtokuntalaisia kohtaan. On erittäin tärkeää, että EU:ssa löytyy tarvittava tuki näille toimille ja niiden täytäntöönpanolle — myös Suomen hallitukselta.

Arvoisa puhemies! Puhuttaessa Palestiinan tunnustamisesta tarkoitetaan Länsirannalla toimivan palestiinalaishallinnon tunnustamista sekä maltillisten ja demokraattisten voimien tukemista koko kansakunnan rakentamisessa. Tunnustaminen ei missään nimessä tarkoita Hamasin tunnustamista ja järjestön oikeuttamista, päinvastoin sen heikentämistä ja siirtämistä sivuun, niin kuin esimerkiksi Ranskan presidentin ja Ison-Britannian päämi-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nisterin linjauksissa on todettu. Hamas on terroristijärjestö, jonka 7. lokakuuta 23 tekemä isku on täysin tuomittava. Hamasin tai minkään muun terroristahon ei tule olla osa Palestiinan hallintoa. Myös palestiinalaishallinnon johtaja Mahmud Abbas on sanonut, ettei Hamasilla pidä olla asemaa palestiinalaishallinnossa. Hänen mukaansa palestiinalaiset eivät myöskään hyväksy juutalaisvastaisuutta, antisemitismia.

Arvoisa puhemies! Ranskan ja Saudi-Arabian isännöimä kahden valtion ratkaisua edistävä korkean tason konferenssi järjestettiin viime viikolla YK:n yleiskokouksen yhteydessä. Konferenssin jälkeen julkistettiin isäntämaiden yhteinen lausunto, joka raamittaa edellytykset kahden valtion ratkaisulle, rauhalle ja vakaudelle. Lausunnon mukaisesti: Hamasin tulee luopua vallasta Gazassa ja antaa pois aseensa. Pysyvä tulitauko on saatava aikaan. Panttivangit on vapautettava. Humanitaarisen avun perille pääsy on turvattava. Israelin joukkojen on vetäydyttävä Gazasta. Palestiinan omien turvallisuusviranomaisten tukemista jatketaan. Israelin on sitouduttava kahden valtion ratkaisuun. Lausunnossa lisäksi tuetaan sitoumusta demokraattisten vaalien järjestämisestä vuoden kuluessa tulitauosta.

Eilen julkistettuun USA:n presidentti Donald Trumpin rauhansuunnitelmaan sisältyy samoja elementtejä, ja sama koskee myös Arabiliiton tekemiä aiempia rauhansuunnitelmia. Toivottavasti tämä suunnitelma johtaa tulitaukoon, panttivankien vapauttamiseen ja eteenpäin kestäväen rauhan rakentamiseen.

Nobel-palkittu presidentti Martti Ahtisaari toimi elämänsä aikana useissa merkittävässä rauhanvälitystehtävissä, muun muassa Namibiassa, Kosovon itsenäistymiseen johtavissa neuvotteluissa ja rauhanvälitystehtävissä Indonesian ja Acehin maakunnan välisessä konfliktissa. Hänen rauhanvälitystyöstään voimme ammentaa oppia myös Palestiinan tilanteeseen: Valtion tunnustaminen ei ole päätepiste, vaan osa prosessia rakennettaessa uutta toimintakykyistä valtiota. Namibian itsenäistyessä 1990 Etelä-Afrikan vallasta ei Namibia ollut mikään valmis valtio. YK:n turvallisuusneuvoston mandaatilla perustettiin väliaikainen kansainvälinen YK:n rauhanturvaoperaatio, UNTAG, jonka tarkoituksena oli tukea Namibiaa sen itsenäisyyden alkutaipaleella ja vaalien järjestämisessä. Vastaavasti voisi tapahtua myös Palestiinan osalta. Ranskan ja Saudi-Arabian vetoamuksessa osoitetaan tuki väliaikaiselle vakauttamista tukevalle operaatiolle, joka perustettaisiin YK:n turvallisuusneuvoston mandaatilla. Palestiina tarvitsee vahvaa kansainvälistä tukea demokraattisten instituutioiden, oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallinnon juurruttamiseen.

Arvoisa puhemies! Ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjamme mukaisesti Suomi tukee kansainvälistä oikeutta, sääntöpohjaisuuteen perustuvaa kansainvälistä järjestelmää, ihmisoikeuksia, rauhaa ja vakautta. Nyt historiallisella hetkellä Suomi kuitenkin jäi pois kansainvälisestä rintamasta, joka Palestiinan tunnustamisella osoittaa tukensa kansainväliselle oikeudelle ja muille ulkopoliittikkaamme keskeisesti ohjaaville arvoille. Presidentti Stubb on puhunut selkeästi kansainvälisen oikeuden puolesta, kuten YK:n yleiskokouksessa pitämässään puheessa todeten, ettei Israelilla ole oikeutta rikkoa kansainvälistä oikeutta Palestiinassa ja että vuonna 1967 alkaneen miehityksen on päätyttävä. Hallituksen omissa käsissä on, millaisena sen toiminta tai toimimattomuus Lähi-idän kriisin suhteen näyttäytyy. Vetoamme Suomen hallitukseen, että se tunnustaa Palestiinan valtion välittömästi. Vielä ei ole liian myöhäistä, mutta pian voi olla. On tullut aika tehdä kahden valtion ratkaisusta todellisuutta.

Arvoisa puhemies! Välikysymys on voimakas tapa osoittaa opposition tyytymättömyyttä hallituksen politiikkaan. Se ei ole helpoin perustein käytettävä, varsinkaan ulko- ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä, joissa perinteisesti on vaalittu parlamentaarista, puolue-

eiden rajat ylittävää yhteisymmärrystä. Kun Petteri Orpon hallitus on ajautunut toimintakyvyttömyyteen tilanteessa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole! — Haloo!] jossa useat Suomen kumppanimaat ovat ottaneet askeleita kahden valtion ratkaisun elvyttämiseksi, on käytettävä kaikki parlamentaariset keinot hallituksen herättämiseksi. Tasavallan presidentin tavoin oppositiosta on vahva tuki Palestiinan tunnustamiselle, mutta hallitus ei saa ehdotusta liikkeelle. Teenkin seuraavan epäluottamusehdotuksen: ”Aikana, jolloin kansainvälisen oikeuden ja sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen puolustaminen olisi tärkeämpää kuin koskaan, hallitus on osoittautunut kyvyttömäksi ylläpitämään Suomen ulkopoliittikan keskeisiä arvoja ja pitkää linjaa aloitteellisessa rauhan rakentamisessa. Tämän vuoksi hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta Palestiinan valtion tunnustamisasiassa.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.23 Sofia Vikman kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus taistelee aina jakamattoman ihmisarvon ja kansainvälisen oikeuden puolesta.

Humanitääriin tilanne Gazassa on katastrofaalinen. Vaikka Israelilla on ollut oikeus puolustautua, Hamasin terrori-iskusta lähteneet Israelin vastatoimet ovat olleet ylimitoitettuja. Terrorismin tuomitsemisen lisäksi Suomi on tuominnut Israelin kansainvälistä oikeutta rikkovat sotatoimet. Suomi on toistuvasti vedonnut Israeliin niin kahdenvälisesti kuin osana kansainvälistä yhteisöä ja liittynyt Israeliin kohdistuviin painostustoimiin.

Raskainta taakkaa kantavat nyt syyttömät siviilit: Perheet, jotka etsivät vettä ja turvaa pommitusten keskeltä. Lapset, joiden ensimmäiset muistot liittyvät pelkoon ja pakokauhun. Loukkaantuneet, joita ei voida auttaa, koska sairaaloissa ei ole lääkkeitä tai sähköä.

Gazan siviilien, kuten myös israelilaisten panttivankien, tarve turvaan, rauhaan ja ihmisarvoon on sama kuin meidän.

Arvoisa puhemies! Kokoomukselle tärkeintä ovat konkreettiset, vaikuttavat toimet, jotta ihmisten hätään saadaan vastattua. Sota ja tappaminen on saatava loppumaan. Tavoitteemme kestävästä rauhasta voi toteutua vain, kun sekä israelilaisten että palestiinalaisten turvallisuustarpeet täyttyvät.

Alueelle on saatava välitön tulitauko. Panttivangit on vapautettava ja humanitäärisen avun on päästävä perille. Näitä Suomi on vaatinut toistuvasti ja johdonmukaisesti. Olemme toimineet niin kahdenvälisesti kuin EU:n ja YK:nkin kautta.

Arvoisa puhemies! Vakaa harkinta ja pitkäjänteisyys ovat hyveitä Suomen kaltaisen pienen maan ulkopoliitikassa. Presidentti Trumpin tuore rauhansuunnitelma on tervetullut askel kohti rauhaa Lähi-idässä. Suomella on edellytykset pitkän linjamme mukaisesti tunnustaa Palestiina merkityksellisellä hetkellä, kunhan ehdot täyttyvät.

Tämän aamun uutisten valossa näyttää siltä, että Gazan kysymyksessä on mahdollisesti saavutettavissa liikettä, kun Israel, palestiinalaishallinto ja alueen Arabimaat näyttävät kaikki suhtautuvan rauhansuunnitelmaan myönteisesti. Pallo rauhan saavuttamiseen on nyt Hamasilla.

Arvoisa puhemies! Tehdään selväksi myös se, että Suomi on toiminut ja Suomi on autanut. Suomi on antanut euromääräisesti mittavaa humanitääristä apua Gazaan. Suomen ulkopoliittinen johto tekee jatkuvasti töitä kansainvälisissä pöydissä Lähi-idän tilanteen ratkaisemiseksi.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Viime viikolla Suomi vetosi usean maan kanssa Israeliin, jotta se avaisi evakuoitinkäytävät ja sallisi potilaiden kuljetukset konfliktialueelta hoitoon. Syyskuussa Suomi liittyi osaksi New Yorkin julkilausumaa Palestiinan kysymyksen rauhanomaisesta ratkaisemisesta ja kahden valtion toteuttamisesta.

Arvoisa puhemies! Koko eduskunta on sitoutunut hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon, jossa on kuvattu Suomen tuki kahden valtion mallille. Tätä linjaa hallituksemme on määrätietoisesti edistänyt. Kahden valtion malliin sisältyy se, että Suomi tulee tunnustamaan Palestiinan valtion.

Kokoomus tukee Palestiinan tunnustamista, kun ehdot täyttyvät. Pidämme välttämättömänä, että terroristijärjestö Hamas riisutaan aseista ja Palestiinaan saadaan siviilihallinto, jossa Hamas ei ole mukana. Hamasin hallussa olevat panttivangit on vapautettava, tulitauko on saatava voimaan, ja humanitäärisen avun on päästävä perille.

Arvoisa puhemies! Ei kuitenkaan pidä antaa kuvaa, että akuutti kriisi ja siviilien hätä olisivat ratkenneet Palestiinan tunnustamisella viime viikolla. Ei voida väittää, että Palestiinan tunnustaminen ilman ehtoja olisi lopettanut siviilien akuutin kärsimyksen, veisi avun perille tai estäisi väkivallan. Gazan ihmisten hätää ei auta se, että Suomessa oppositio pyrkii tekemään vakavalla asialla sisäpolitiikkaa. [Välihuutoja vasemmalta]

Kokoomus tukee hallituksen ja valtio johdon työtä sen puolesta, että verenvuodatus ja inhimillinen kärsimys päättyvät, edellytykset Palestiinan tunnustamiselle täyttyvät ja Lähi-itään saadaan kestävä rauha. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.28 Sanna Antikainen ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Humanitäärinen tilanne Gazassa on vaikea. Suomi on sodan alusta asti vedonnut kaikkiin osapuoliin, että niiden tulee toimia kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen humanitäärisen oikeuden, mukaisesti: siviilejä, erityisesti lapsia, tulee suojella. Sota alueella pitää saada loppumaan, ja humanitäärinen apu on saatava perille koko Gazan alueelle.

Arvoisa herra puhemies! Suomi on lisännyt humanitääristä apua Gazaan merkittävästi. Lokakuusta 2023 lähtien palestiinalaisille on myönnetty yhteensä yli 38 miljoonaa euroa. Summasta muun muassa yhdeksän miljoonaa on kanavoitu Maailman ruokaohjelman kautta, 7,5 miljoonaa Punaiselle Ristille, 0,4 miljoonaa Kirkon Ulkomaanavulle ja kymmenen miljoonaa UNRWA:lle. Lisäksi on tuettu SPR:n kenttäsairaalaan miljoonalla eurolla ja vaadittu Israelia sallimaan potilaiden siirto Länsirannalle. Suomella on monivuotinen, 20 miljoonan euron rahoitussopimus UNRWA:n kanssa, josta 15 miljoonaa on jo maksettu. Vuoden 2025 budjettiriihessä päätettiin vielä viiden miljoonan euron lisätuesta sekä uudesta Palestiinan kehitysyhteistyöohjelmasta, kuusi miljoonaa euroa vuodessa. Suomen antama apu on siis laajaa ja kiistämätöntä. Samaan aikaan suomalaiset veronmaksajat odottavat, että apu menee perille oikeasti hädänalaisille.

Arvoisa puhemies! Gazassa valtaa pitää islamistinen terroristijärjestö Hamas. Hamasin tavoitteena on paitsi Palestiinan valtio ilman Israelia, myös Israelin ja erityisesti juutalaisten tuho. Sen tavoitteet tulivat selväksi viimeistään 7.10.2023. Tällaista tavoitetta me emme voi tietenkään hyväksyä. Vasemmisto-oppositio itsekin toteaa välikysymyksessään, ettei Palestiinan tunnustaminen ratkaise Lähi-idän tilannetta. Tämä on täysin totta.

Perussuomalaiset katsoo, että Suomen ulkopoliittinen linja ei voi perustua pelkkiin symbolisiin eleisiin. Sen on perustuttava vaikuttavuuteen. Palestiinan tunnustaminen tässä ti-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

lanteessa on ennen aikaista. Palestiinalaishallinnolla ei ole tällä hetkellä hallinnollisia, taloudellisia eikä rakenteellisia edellytyksiä itsenäisyyttä varten.

Palestiinan valtion tunnustaminen olisi myös merkki siitä, kuinka terrorismin kautta on mahdollista saada aikaan toivottuja tuloksia. Tämä ei ole tekosyy, kuten oppositio väittää, vaan oikea fakta. Kun Espanja, Norja, Irlanti tunnustivat Palestiinan viime vuonna, Hamas ja sen terroristiliittolaiset kommentoivat avoimesti tämän olevan Hamasin 7.10.2023 iskujen ansiota ja jopa osoitus kansainvälisen yhteisön tuesta terrorismille. Ja vaikka tämä ei olisi, arvoisa oppositio, teidän tarkoituksenne, tämä on fakta, että näin Hamas ja sen liittolaiset ovat mainituista tunnustamisista itse viestineet. Tuore PCPSR-kysely maaliskoukuulta 2025 osoittaa karun tosiasian, kuinka Hamas on tällä hetkellä palestiinalaisten silmissä vahvempi ja suositumpi kuin virallinen palestiinalaishallinto ja sen johtava puolue Fatah. Riskinä on siis myös se, että palestiinalaishallinto luisuisi Hamasin käsiin.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset katsovat, että ennen kuin Palestiinan tunnustamisesta voidaan harkita, täytyy terroristinen ja kahden valtion mallia vastustava Hamas poistaa kokonaan Palestiinan valtarakenteista. Hamasin tulee laskea aseensa, vapauttaa sieppaamansa panttivangit ja luopua vallasta. Ilman terroristien kukistamista ei tule pysyvää rauhaa. Nämä toimet tulee suorittaa viipymättä, jotta Suomen ulkopoliittinen linja kahden valtion mallista voisi edetä. Palestiinan valtio voi syntyä vain Israelin ja palestiinalaisten keskinäisen sopimuksen kautta. Ulkoapäin rauhaa alueille on mahdotonta tuoda. Perussuomalaiset tukevat humanitäärisen avun perille pääsyä gazalaisille siviileille ja painottavat terroristien kukistamista, terrorismin kitkemistä ja kestävien ratkaisujen löytämistä sodan päättämiseksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

14.34 Nasima Razmyr sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmiset Gazassa elävät järkyttävän inhimillisen kärsimyksen keskellä. Päivä toisensa jälkeen näemme Israelin sotatoimien jäljiltä yhä pahemmaksi käyvän inhimillisen hädän ja humanitäärisen katastrofin: tankkien murskaamat kodit, hajonneet perheet ja kodittomat lapset, tällä hetkellä yli 65 000 kuollutta ihmistä. Israelin hallitus on nälkiinnyttänyt Gazan väestöä tietoisesti. Se on estänyt lääkkeiden, ruuan ja kriittisen humanitäärisen avun perille pääsyä. Se on tuhonnut infrastruktuurin ja iskenyt toistuvasti sairaaloihin, kouluihin ja avustuspisteisiin.

Tämä on meidän kaikkien tiedossa. Me emme voi sanoa nyt, emmekä koskaan myöhemminkään, että me emme tiede. Me olemme tiede.

Edustaja Vikman, puhuit koskettavasti tästä hädästä ja kärsimyksestä. Minä kysyn sinulta ja teiltä: olemmeko me tehneet kaikkemme estääksemme tämän julmuuden, joka on ennen kaikkea rikos ihmisyyttä vastaan?

Arvoisa puhemies! Presidentti Trump esitteli eilen rauhansuunnitelmansa Israelin Gazassa käymän sodan lopettamiseksi. Suunnitelma on yritys luoda mahdollisuus rauhalle, ja jokainen yritys edistää rauhaa on tervetullut. Rauhan liekki elää, mutta se on yhä heikko. On ensiarvoisen tärkeää, että sotatoimet päättyvät välittömästi ja humanitäärisen apu pääsee täysimittaisesti perille ja panttivangit vapautetaan.

Todellinen ja kestävä rauha voi kuitenkin syntyä vain, jos palestiinalaiset ovat aidosti mukana neuvotteluissa ja heidän oikeutensa omaan valtioon tunnustetaan. Palestiinalaisilla on oltava näkymä oikeudenmukaisesta tiestä rauhaan siten, että kahden valtion ratkaisu

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

on mahdollinen. Vain näin voidaan rakentaa pysyvää rauhaa, jossa sekä israelilaiset että palestiinalaiset voivat elää turvassa naapureina.

Arvoisa puhemies! On selvää, että äärijärjestö Hamas syyllistyi järkyttäviin rikoksiin hyökätessään Israeliin ja ottaessaan panttivankeja 7. lokakuuta 23. Haluan sanoa tämän selkeästi ja suoraan: Hamasin rikokset ovat ehdottomasti tuomittavia. Israelilla on oikeus puolustaa valtiotaan ja kansalaisiaan. Silti Hamasin rikokset eivät oikeuta Israelia tuhoamaan Gazan siviiliväestöä järjestelmällisesti. On voitava vaatia, että Israel noudattaa kansainvälistä oikeutta ja kunnioittaa ihmisoikeuksia, samoin kuin vaadimme sitä esimerkiksi Venäjältä.

Uskon, että esimerkiksi Ranskan presidentti ja Ison-Britannian pääministeri olivat punninneet hyvin tarkkaan arvojaan — oikeaa ja väärää — ennen kuin päättivät, että tunnustavat Palestiinan valtion. Suomi ei ole vielä kukaan kyennyt tunnustamiseen. Ontuvat selitykset siitä, että tunnustaminen ei olisi ajankohtaista tai tunnustaminen olisi tuki Hamasille, ovat yksiselitteisesti erittäin epäuskottavia.

Suomi on aiemmin pyrkinyt olemaan mukana arvopohjaisissa, suurissa liikkeissä, nyt olemme jääneet pieneen, erittäin omituiseen joukkoon. Miten teillä, hyvä hallitus, voi olla niin erilainen tilannekuva kuin kumppanimailamme tai vaikkapa tasavallan presidentillä, joka on kertonut hyvin selkeästi olevansa valmis tunnustamaan Palestiinan, mikäli te valmistelette esityksen?

Pääministeri on usein sanonut, että Suomi kyllä tukee kahden valtion ratkaisua, mutta sanat ja teot eivät valitettavasti vastaa toisiaan. [Mauri Peltokangas: Tuli selkeä resepti!] Mikä on se painava peruste, minkä takia hallitus ei tunnusta Palestiinaa? Mikä on se syy, minkä vuoksi sallitte Israelin hallitukselle erivapauden toimia vastoin kansainvälistä oikeutta, liittää vallattuja alueita itseensä ja toteuttaa etnistä puhdistusta?

Arvoisa puhemies! Tuki palestiinalaisille on elintärkeää. Palestiinan tunnustaminen on käytännön teko rauhan puolesta. Se on askel kahden valtion ratkaisun tukemiseksi. Tunnustaminen on diplomaattinen ratkaisuyritys konfliktiin, jonka juurisyyt ulottuvat palestiinalaisalueiden laittomaan miehitykseen, siirtokuntien laajentamiseen ja vieläkin pidemmälle historiaan.

Arvoisa puhemies! Palestiinalaiset eivät kaipa sääliämme, vaan he kaipaavat oikeutta ja oikeudenmukaisuutta. He eivät tavoittele ylellisyyttä, vaan mahdollisuutta rakentaa koti ja elää turvassa. He tarvitsevat elinkelpoisen maan, jossa on toimivat koulut ja sairaalat ja jossa heillä on mahdollisuus työhön ja elinkeinoon ja toimeentuloon.

Arvoisa puhemies! Vakavassa kansainvälisessä tilanteessa ja humanitäärisessä hätässä vaaditaan kykyä erottaa, mikä on oikein ja mikä on väärin. Pääministeriltä vaaditaan nyt johtajuutta ja hallitukselta toimintakykyä, jotta ulkopoliittinen linjamme näkyy kirkkaana eikä kansainvälinen uskottavuutemme horju.

Äänestämme huomenna hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa. Koska hallitus ei ole siihen kyennyt, sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä kannattaa edustaja Koskisen hallitukselle esittämää epäluottamusta. Äänestyksen koittaessa, hyvät edustajat, [Puhemies koputtaa] olemme valinnan edessä. Pyydän pohtimaan tarkoin sitä, mikä on oikein ja mikä on tavoittelemisen arvoista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

14.40 **Antti Kaikkonen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on ulkopoliitikassaan tullut maailmalla tunnetuksi vakaan ja ennustettavan linjan edustajana ja kansainvälisen oikeuden tinkimättömänä puolustajana. Olemme pienenä kansakuntana löytäneet kansallisesti yhteisen ja yhtenäisen linjan eteenpäin niin kansallisen turvallisuuden kuin maailmanpolitiikan kysymyksissä. Se on ollut Suomen vahvuus.

Viimeisten kuukausien aikana linja on horjunut. Se ei ole ollut Suomen kansainvälisen aseman kannalta toivottava kehitys. Tasavallan presidentin ja hallituksen yhteisestä ulkopoliittisesta linjasta ei voi syntyä erimielisyyttä eikä epäselvyyttä, ei kotimaassa eikä maailmalla.

Arvoisa puhemies! Vaikka Israelilla on täysi oikeus puolustautua terrorismia vastaan, on kuitenkin todettava, että Israelin voimatoinet Gazassa ovat olleet raskaasti ylimitoitettuja. Yli 65 000 kuollutta ja valtava määrä loukkaantuneita, suurelta osin naisia ja lapsia, on kertakaikkisen kohtuutonta, on kertakaikkisen väärin.

Kaikista kiireellisintä, siis kaikista kiireellisintä, on saada aikaan Gazaan tulitauko ja rauhanprosessi, humanitääristä apua perille: vettä, ruokaa ja lääkkeitä. Tämä on kaikista kiireellisintä. Kansainvälisen yhteisön on luotava Israelille painetta tähän. Yksi vaihtoehto on jäädättää EU:n ja Israelin välinen assosiaatiosopimus tai osia siitä. Myös henkilöpakotteet voivat olla yksi tapa edistää asiaa. Väkivallan kierre on saatava poikki nopeasti.

Arvoisa puhemies! On myönteistä, että pöydällä on nyt tuore Trumpin hallinnon esitys tulitauoksi ja rauhanprosessiksi. Lähipäivät näyttävät sen kohtalon.

Arvoisa puhemies! Keskusta ei liittynyt välikysymykseen Palestiinan tunnustamisesta ennen muuta siksi, että haluamme mahdollisuuksien mukaan varjella kansallista yhtenäisyyttä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Emme ole pitäneet välikysymyksiä hyvänä välineenä ratkoa kansallisesti merkittäviä ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjauksia. Parasta olisi, että perustuslain mukaan maamme ulkopoliittikkaa johtavat tasavallan presidentti ja valtioneuvosto yhteistoiminnassa istuisivat alas niin pitkäksi aikaa, että yhteinen linja löytyy.

Tällä vaalikaudella nähdyt ulkopoliitiikan konkelot ovat olleet poikkeuksellisia ja hämmästyttäviäkin. Vastuu yhteisen linjan löytymisestä kuuluu maan hallitukselle ja ennen muuta pääministerille, ja maan hallituksen on pystyttävä vastuunsa hoitamaan. Tätä odotamme, tätä edellytämme.

Arvoisa puhemies! Keskusta toteaa, että viime viikkoina useat valtiot ovat tunnustaneet Palestiinan valtion. Olisi perusteltua, että Suomi liittyisi syksyn aikana tähän joukkoon. Tämä olisi johdonmukainen jatko sille, että Suomi on pitkään kannattanut kahden valtion mallia ratkaisuksi alueen pitkään jatkuneisiin vakaviin ongelmiin. Tässä maailmanpolitiikan junassa Suomen tuskin kannattaa jäädä aivan viimeiseen vaunuun.

Keskusta painottaa, että Hamas ei voi olla minkäänlainen osa Palestiinan hallintoa. Tästä alkaa olla laaja kansainvälinen yhteisymmärrys. Yhtä lailla tärkeää on järjestön täysi aseistariisunta ja panttivankien vapauttaminen.

Israelilla on perusteltuja turvallisuushuolia, ja kahden valtion mallin on pystyttävä takaamaan sekä Israelin että Palestiinan turvallisuus ja tulevaisuus. Ratkaisu tarvitsee laajan tuen kansainväliseltä yhteisöltä. Äskettäin hyväksytty New Yorkin julistus antaa tälle käytökelpoisen pohjan.

Gazan tai Palestiinan tilannetta emme voi yksin ratkaista mutta Suomen linjan voimme. YK:n yleiskokous oli ja meni, mutta epäselvyys Suomen linjasta näyttää jatkuvan. Keskustan mielestä Suomella ei voi ulko- ja turvallisuuspolitiikassa kahta linjaa: Suomella voi olla vain yksi linja, Suomen linja.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Ja todetaan tässä vielä se, että pääministerin vastauksessaan hahmottelema ehdollisuus tunnustamisessa ei ratkaise eroa hallituksen ja tasavallan presidentin linjan välillä. [Antti Lindtman: Juuri näin!]

Koska hallitus ei ole kyennyt muodostamaan Suomelle yhtenäistä linjaa Lähi-idän politiikan ja Palestiinan suhteen, joudun tekemään seuraavan epäluottamuslause-esityksen: ”Eduskunta toteaa, että hallitus on aiheuttanut epäselvyyttä Suomen ulkopoliittisesta linjasta eikä hallitus siksi nauti eduskunnan luottamusta.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

14.45 **Sofia Virta vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Historiankirjoissa toistuu lukuisia kertoja lause ”ei enää koskaan”. Näin on todettu ihmiskunnan historiassa kerta toisensa jälkeen, kun koko maailmaa järkyttäneet kansanmurhat ovat saaneet paitsi poliittisten päättäjien myös koko ihmiskunnan silmät aukeamaan. Nyt ihmiskunnan on kuitenkin myönnettävä, ettei tuo lause ”ei enää koskaan” tarkoittanutkaan tarpeeksi, sillä nyt silmät ovat jälleen kiinni.

Nyt jälleen maailma seuraa aivan liian hiljaa vierestä, kun Israel toteuttaa palestiinalaisten kansanmurhaa. Se ei ole vain jokin abstrakti sana, se tarkoittaa silmitöntä tappamista, se tarkoittaa ihan oikeiden vauvojen ja lasten nälänhättämistä, sitä, että elinolosuhteet tehdään kestäättömiksi Gazassa asuville kahdelle miljoonalle ihmiselle. Se tarkoittaa sitä, että niillä perheillä ei oikeasti ole vettä, ei oikeasti ole ruokaa eikä oikeasti ole lääkkeitä tai vaikka puudutteita tilanteissa, joissa lapsi vammautuu. Se tarkoittaa sitä, arvon pääministeri, että koulut ja sairaalat on hyvin pitkälti tuhottu. Yhteiskunnan peruspilarit on tuhottu. On erittäin tärkeää, että Suomi panostaa humanitaariseen apuun, mutta me tiedämme, että Israel käyttää aseenaan humanitaarisen avun estämistä perille ja sen hallitsemista. Me tiedämme ihan viimeaikaisista esimerkeistä, etteivät edes vapaaehtoisista koostuvat avustuslaivueet, joissa on mukana suomalaisia, pääse perille vailla häirintää, vaikka he haluaisivat vain viedä äidinmaidonkorviketta vauvoille, joiden itku hyytyy.

Siellä on kokonainen kansa kuilun partaalla. He lakkaavat olemasta, eikä se tapahdu itsellään vaan tappamisen seurauksena. Ja siksi se kysymys kuuluu: onko Suomi valmis avaamaan silmänsä ja ojentamaan kätensä kaikin mahdollisin keinoin? Me nimittäin tiedämme, ettei tämä tilanne ole ihan uusi. Israel käy nyt sotaa palestiinalaisten olemassaolon kustannuksella, mutta se on laittomasti miehittänyt Palestiinaa jo vuodesta 67. Se on ylläpitänyt laittomia siirtokuntia, se on polkenut palestiinalaisten oikeuksia, rajannut heidän liikkumistaan ja vanginnut syyttä. Se on toteuttanut kohtuuttomia sortotoimia, jotka täytävät apartheidin tunnusmerkit. Nyt ikkuna Palestiinan tunnustamiselle olisi auki ehkä enemmän kuin koskaan aiemmin, mutta me emme tiedä, kuinka nopeasti se sulkeutuu.

Arvoisa puhemies! Suomi on todella sitoutunut kahden valtion mallin edistämiseen, kuten me olemme täällä kuulleet, olemme sitoutuneet siihen yhdessä, mutta kyllä me jokainen täällä tiedämme, että näiden Israelin hirmutekojen myötä tämä kahden valtion malli on uhattuna. Sen pitäisi toimia kimmokkeena tunnustaa Palestiinan valtio nyt. Kuten me tiedämme, tasavallan presidentti Alexander Stubbkin olisi tähän valmis. Suomen kannalta se olisi järkevää, kuten olemme täällä kuulleet. On varmasti niin, että pienen maan etu on olla heikomman puolella. On aivan varmasti niin, että pienen maan etu on välttää kaksoisstandardia. Me tiedämme myös kaikki yhdessä, että, kuten pitääkin, me tuemme Ukrainaa kaikissa tilanteissa, me olemme valmiita koviin pakotteisiin, mutta tiedämmekö, miksi me

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

emme ole valmiita samaan Israelin toimien edessä? Ja on selvää, että ei se Palestiinan tunnustaminen ratkaise kaikkea. Kyllä me jokainen sen ymmärrämme, mutta se voi olla tärkeä askel kohti rauhaa, kohti tappamisen loppumista. Ja me vihreät katsomme, että kyllä se askel pitäisi ottaa edes sen yrittämiseksi. Jatkuvassa hätätilassa oleva alue ei pysty rakentamaan demokraattista järjestelmää. On tunnustettava Palestiina ja asetettava painetta Israelille, jotta miehitys, apartheid ja kansanmurha vihdoinkin loppuisivat. Heillä on oikeus omaan valtioon. Ja on tärkeää, että nyt maailma puhuu rauhasta. Se antaa aina toivoa, jotta tappaminen saataisiin loppumaan. Mutta kestävä rauha saadaan aikaan vain tasapuolisin ehdoin, ja meilläkin on vastuu olla tätä edistämässä. Siksi Palestiinan tunnustaminen olisi nyt tärkeämpää kuin ehkä koskaan aiemmin.

Arvoisa puhemies! Totean, kuten täällä on edelläkin todettu, että ei, Palestiinan tunnustaminen ei ole palkinto Hamasille. Valtion tunnustaminen ei tarkoita, että Suomi tunnustaisi mitään tiettyä hallintoa. On ilmiselvää, että Hamasin teot ovat tuomittavia, ne ovat väärin, mutta se, että toinen tekee väärin, ei oikeuta toista tappamaan kollektiivisesti lapsia, vauvoja, ihmisiä, jotka eivät ole edes syntyneet silloin, kun Hamas on valittu kyseisellä alueella valtaan.

Ja totean aivan loppuun, että minä ymmärrän, arvon pääministeri, ettei maan johtaminen ole helppoa tällaisessa ajassa, että poliittisiin päättäjiin ja valtioihin kohdistuu valtavaa painetta, että pitäisi osata ottaa oikeat askeleet valtavat mittasuhteet omaavassa palapelissä, kun näkymä on erittäin sumea. Mutta samaan aikaan pitäisi pitää kirkkaana mielessä, että kun 60 000 ihmistä tapetaan, joista puolet on lapsia, on tehtävä kaikki vaadittavat toimet. On vietävä Suomi sille puolelle historiaa, josta haluamme sen lastenlastemme tulevaisuuden historian kirjoissa löytävän. Palestiina ansaitsee olla vapaa.

Edellä olevan perusteella vihreä eduskuntaryhmä kannattaa edustaja Koskisen tekemää epäluottamuslause-esitystä ja toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.50 Mai Kivelä vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Miksi Suomi ei tee mitään kansanmurhan edessä? Tätä moni on epäuskoisena kysynyt jo liian pitkään, ja viime aikoina myös media. Kysymys siitä, miten itse toimisi kansanmurhan edessä, ei enää ole vain eettisfilosofista pohdintaa, vaan se on kansainvälisen oikeuden velvoite ja konkreettisia päätöksiä tai sitten selkärangatonta toimettomuutta, kuten Suomen osalta. Monelle on ollut syvästi järkyttävää huomata elävänsä maassa, jonka toimettomuus jää historiankirjoihin.

Samaan aikaan palestiinalaisten tilanne on sanoin kuvaamattoman epäinhimillinen. YK:n riippumaton tutkintakomissio totesi Israelin syyllistyneen kansanmurhaan. Saman ovat todenneet monet kansainvälisen oikeuden asiantuntijat ja ihmisoikeusjärjestöt. Israelin johto on avoimesti puhunut väestön pakkosiirrosta pois Gazan alueelta ja suunnitellut Gazan valtausta ja Länsirannan liittämistä itseensä. Israel käyttää nälkää aseena ja on tietoisesti aiheuttanut nälänhädän, estää humanitäärisen avun pääsyn Gazaan ja tappaa apua hakevia siviilejä ruoka-avustuspisteille.

Kansainvälisen journalistiliiton mukaan toimittajia on kuollut enemmän kuin missään sodassa aikaisemmin. Iskujen kohdistaminen toimittajiin näyttää olevan tietoinen strategia, jolla Israelin hallitus tapattaa kansanmurhan todistajat. Valitettavasti tämä on toiminut, sillä Eurooppa on pitkään kieltäytynyt uskomasta Israelin suorittavan kansanmurhaa.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Tämä kaikki kuitenkin todella tapahtuu. Me tiedämme siitä, ja silti sen on annettu tapahtua ilman että kansainvälinen yhteisö olisi todella yrittänyt pysäyttää Israelia.

Israel on jo vuosikymmenien ajan syyllistynyt Palestiinan alueella laittomaan miehitykseen ja apartheidpolitiikkaan. Israel on miehittäjävaltio, jonka on vuosi toisensa jälkeen annettu viedä palestiinalaisten oikeuksia ja siirtokuntien maita. Mahdollisessa rauhanprosessissa myös palestiinalaisten oikeudet pitää turvata. Myös Gazaan matkalla olevan kansainvälisen Global Sumud Flotilla -avustuslaivueen tilanne on huolestuttava. Avustuslaivue yrittää rohkeiden vapaaehtoisten voimin kuljettaa humanitääristä apua gazalaisille, mutta järjestäjien mukaan laivue on joutunut lennokka-iskujen ja muiden hyökkäysten kohteeksi. Israel on todennut, ettei se salli avustuslaivueen murtaa Gazan saartoa. Laivueessa on myös suomalaisia, joiden turvallisuudesta hallituksen on huolehdittava.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliiton mielestä Palestiinan tunnustaminen on aivan minimi, mitä Suomen olisi jo pitänyt tehdä. Palestiinan tunnustamisessa on kyse palestiinalaisten itsemääräämisoikeudesta ja oikeudesta omaan valtioon. On aivan käsittämätöntä, että Suomi ei ole vieläkään sitä tehnyt, vaikka Suomi sanoo tukevansa kahden valtion mallia, vaikka sellaiset maat kuten Kanada, Iso-Britannia, Ranska, Portugali ja Australia juuri viime viikolla tunnustivat Palestiinan ja vaikka Suomi sanoo tekevänsä kaikkensa Palestiinan tilanteen parantamiseksi.

Kansainvälisen oikeuden mukaan jokaisella maalla on velvollisuus estää kansanmurha. Palestiinan tunnustamisen lisäksi vasemmistoliiton mielestä on täysin selvää, että monia muita keinoja tarvitaan. Tunnustaminen ei tietenkään yksinään riitä. Suomen ja EU:n on käytettävä konkreettisia toimia, joilla painostaa Israelia lopettamaan kansainvälisen oikeuden räikeät loukkaukset ja palestiinalaisten tappaminen. Israelia on mahdollista painostaa esimerkiksi ja erityisesti kauppapolitiikalla, ja EU:n on jäädettävä koko assosiaatiosopimus Israelin kanssa ja langetettava Israelille kovat kauppapakotteet. Myös henkilöpakotteita on laajennettava poliittiseen johtoon. Israelin laittomasti miehityiltä alueilta peräisin olevien tuotteiden maahantuonti on kiellettävä. Kaikki asekauppa Israelin kanssa on lopetettava. Suomen on myös hyödynnettävä kaikki keinot laittoman miehityksen lopettamiseksi sekä kaikkien sotarikollisten saattamiseksi oikeuden eteen. Suomen tulee myös ilmoittaa valmiudesta ottaa vastaan Gazasta evakuoituja potilaita, kuten ukrainalaisten kohdalla.

No, onko Suomi osoittanut olevansa valmis näihin? Ei ole. Orpon hallitus on tietoisesti valinnut toimetttömyyden, ja toimetttömyys on nähtävä tuen osoituksena kansanmurhalle ja kansainvälisen oikeuden loukkauksille. Kannatan edustaja Koskisen tekemää epäluottamusehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, varsågod.

14.56 **Otto Andersson r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Gazan tilanne on täysin sietämätön ja katastrofaalinen. Tapahtumat Gazassa on tuomittava, ne ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia. Siviiliväestö kärsii hirvittävällä tavalla joka päivä. Viattomat lapset, naiset ja miehet maksavat täysin kohtuuttoman hinnan konfliktista, johon he eivät voi millään lailla vaikuttaa. Kyse on järjestelmällisestä väkivallasta. Palestiinalaisten epäinhimilliselle kärsimykselle on saatava loppu.

Arvoisa puhemies! Hamas teki hirvittävän terrori-iskun lokakuun 7. päivänä vuonna 2023. Hamasin häikäilemättömät siviiliväestöön kohdistuneet iskut ja pankkivankien otta-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

miset ovat tuomittavia. Luottamuksen rakentamisen ja rauhan edistämisen perusedellytys on, että Hamas riisutaan aseista ja kaikki panttivangit vapautetaan välittömästi. Hamasilla ei voi olla mitään roolia tulevassa palestiinalaisvaltiossa.

Kansainvälisen oikeuden puitteissa Israelilla on oikeus puolustautua terrori-iskua vastaan, mutta kansainvälisen oikeuden rajat on ylitetty hyvin selkeästi aikoja sitten. On täysin mahdotonta hyväksyä kollektiiviset rangaistukset, nälänhätä ja siviilien tappaminen.

Arvoisa puhemies! RKP jakaa tasavallan presidentti Stubbin näkemyksen siitä, että presidentti Trumpin viimeisimmät suunnitelmat Gazan sodan lopettamiseksi on tervetullut askel. Väkivallan on loputtava.

Ulkoministeri Valtonen toimi täysin oikein, kun Suomi liittyi New Yorkin julistukseen. Se on julistus rauhan, kahden valtion mallin ja sellaisen tulevaisuuden puolesta, jossa sekä Israel että Palestiina ovat olemassa rinnakkain. Ensimmäistä kertaa monet Arabimaat sitoutuvat tunnustamaan Israelin oikeuden olla olemassa, ja se on valtava muutos.

Suomi ja Eurooppa eivät voi sulkea tältä silmiään. Nyt on oikea hetki toimia, kuten myös liittolaisemme Ranska, Belgia, Portugali, Iso-Britannia ja Kanada ovat päättäneet tehdä. Viimeisimpänä pohjoismainen kumppanimme Tanska totesi, että Tanska on valmis tunnustamaan Palestiinan valtion, kun tietyt ehdot täyttyvät. On keskeistä, että hallitus nyt vastauksessaan toteaa: Suomen hallitus jakaa Tanskan näkemyksen.

Nyligen meddelade Danmark att de är redo att erkänna Palestina då vissa villkor uppfylls. Regeringen konstaterar i sitt svar i dag att Finlands regering delar Danmarks ståndpunkt, och detta är mycket centralt.

Palestiinan puolustaminen ei ole Israelin vastustamista. Päinvastoin, siinä on kyse siitä, että Israelin naapurimaat tunnustavat Israelin oikeuden olla olemassa, mutta myös siitä, että palestiinalaiset saavat oman valtionsa. Suomen tavoitteena on kahden valtion ratkaisu. Jos kansainvälinen yhteisö ei toimi nyt, on vaarana, että mahdollisuudet kahden valtion ratkaisuun murentuvat.

Presidentti Stubb on todennut, että hän on valmis hyväksymään Palestiinan tunnustamisen, mikäli hallitus tuo asiasta esityksen. RKP on koko ajan tukenut presidentin kantaa, ja olemme valmiita omalta osaltamme Palestiinan tunnustamiseen. Ei siksi, että maailma olisi valmis tai yksinkertainen, vaan juuri siksi, että se ei ole sitä. Palestiinan tunnustaminen ei olisi symbolinen teko vaan välttämätön askel.

SFP stöder fortfarande republikens president Stubbs linje. Vi är för egen del redo att agera och erkänna Palestina.

Arvoisa puhemies! Välikysymys on väline hallituksen epäluottamuksen osoittamiseksi, tavoitteena sen kaataminen. Oppositio haluaa painostaa hallitusta Palestiinan tunnustamisen suhteen. On kuitenkin, kaikella kunnioituksella, syytä kysyä oppositiolta, onko se kaikilta osin miettinyt, millaisia tosiasiallisia seurauksia hallituksen kaatamisella olisi Palestiinan tunnustamisen kannalta. Tämän toteutuessa Suomella ei olisi poliittista hallitusta todennäköisesti lähes puoleen vuoteen, vähintään. Uskon, että me kaikki tässä salissa ymmärrämme, ettei uutta enemmistöhallitusta saataisi aikaan nykyisellä eduskunnalla. Ennenaikaiset vaalit olisi järjestettävä. Toimitusministeristöllä olisi todella suppea toimivalta, ja sen tulee pidättäytyä uusista poliittisista aloitteista. [Välihuutoja vasemmalta] Palestiinan tun-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nustaminen vaatii poliittisen hallituksen, [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] ja toimitusministeristön aikana Suomen toimintakyky Palestiinan suhteen olisi lähes olematon.

Interpellationen är således inte rätt instrument för att bidra till fred i Mellanöstern, till en tvåstatslösning och till ett erkännande av Palestina. [Puhemies koputtaa] Däremot är det helt nödvändigt att regeringen i fortsättningen gör sitt yttersta för denna målsättning.

Mielelläni kuulen opposition vastauksen rakentavasti tähän ihan perusteltuun kysymykseen. [Aki Lindén: Loppua lukuun ottamatta ihan hyvä puheenvuoro!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

15.01 Peter Östman kd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ” Hamas-johdaja Ghazi Hamadin mukaan lokakuun hyökkäyksen hyödyt näkyvät Israelin kansainvälisen paheksunnan voimistumisessa sekä syksyn YK:n yleiskokouksessa.” Näin todetaan Helsingin Sanomien viime perjantaisessa artikkelissa. Hamasin johtajan mukaan lokakuun iskun hyödyt nähdään nyt. ”Olemme odottaneet tätä hetkeä 77 vuotta”, hän toteaa. Isku loi palestiinalaisten asialle ”kultaisen hetken” kansainvälisen paheksunnan kasvaessa Israelia kohtaan. Tämä lausunto kuvaa selvästi, miten Gazan tragedia on Hamasin strategia ja miten kansainvälinen yhteisö on toiminut tuon strategian mukaisesti. Gazassa on eletty terroristijärjestön logiikalla, jossa Hamasin viha vastustajaa kohtaan on suurempaa kuin rakkaus omaa kansaa kohtaan.

Värderade talman! Hamasledarens uttalande beskriver hur Gazas tragedi samtidigt är Hamas strategi, som har fått det internationella samfundet att agera utgående från denna strategi.

Arvoisa puhemies! Viime aikoina on käyty laajamittaista kampanjaa sen puolesta, että valtiot tunnustaisivat Palestiinan valtion. On käytetty perusteluja, kuten että ”nyt on oikea aika”, ilman syvempää analyysia siitä, mitä se todella merkitsee. Valtion kriteerit eivät kuitenkaan täyty sillä, että hetki tuntuu oikealta. Ne täyttyvät vasta, kun on yhteisesti sovitut rajat, toimiva hallinto ja kansainvälisesti hyväksytyt parametrit ja kun ne toteutuvat.

Palestiinalaisille on useamman kerran tarjottu mahdollisuuksia omaan valtioon, mutta johto on kieltäytynyt ratkaisuehdotuksista. Vuonna 1947 YK:n jakosuunnitelma tarjosi arabiväestölle oman valtion Israelin rinnalle. Israel sen hyväksyi, mutta palestiinalaiset torjuivat ratkaisun, minkä jälkeen arabimaat hyökkäsivät Israeliin. Israel on sen jälkeen joutunut toistuvasti puolustamaan olemassaoloaan naapurimaiden aloittamissa sodissa sekä nykyisin Hamasin, Hizbollahin, Jemenin Huthi-kapinallisten ja Iranin hyökkäyksiä vastaan. Tällä hetkellä vain kuusi arabimaata on tunnustanut Israelin valtion.

Arvoisa puhemies! Presidentti Trumpin eilen esittelemä ja jo monesta suunnasta kannatusta saanut suunnitelma Gazan sodan päättämiseksi on oikea askel eteenpäin. Nyt on keskityttävä panttivankien vapauttamiseen, siviilien kärsimyksen lievittämiseen ja humanitaarisen avun toimittamiseen, terrorin ja sodan lopettamiseen. Kristillisdemokraatit eivät hyväksy Israelin hallinnon ylilyöntejä, vaikka tunnustammekin sen oikeuden puolustaa maataan. Emme kuitenkaan myöskään hyväksy, että sota käännetään vain Israelin syyksi. Rau-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

han asiaa ei palvele Israelin eristäminen eikä se, että islamilainen radikalismi ja antisemitismi saa maaperää länsimaissa, mihin Hamas, Hizbollah ja Iran pyrkivät.

Eduskunnan hyväksymässä UTP-selonteossa todetaan: ”Ratkaisun on perustuttava kansainvälisesti hyväksyttyjen parametrien mukaiseen ja osapuolten kesken neuvoteltuun kahden valtion malliin.” Sekä israelilaisten että palestiinalaisten turvallisuustarpeet on otettava huomioon. Hamas on riisuttava aseista ja vallasta. Todellinen muutos voi lähteä vain palestiinalaisten omista päätöksistä ja siitä, että arabimaat ovat valmiita hyväksymään Israelin osaksi alueensa yhteisöä. Myös Israelin poliittista tahtoa tarvitaan.

Arvoisa puhemies! Suremme jokaista siviiliuhria kansallisuudesta ja uskonnosta riippumatta. Kristillisdemokraattien tavoitteena on kestävä rauha, jossa israelilaiset ja palestiinalaiset voivat elää naapureina tuolla pienellä, Kainuun maakunnan kokoisella, alueella Jordanian ja Välimeren välissä. Vaikka uutisiin alueelta päätyy usein viiolisuuden näkökulma, yhteistyötä ja ystävyyttä yli etnisten ja uskontorajojen on ollut aina, ja se tuo toivoa.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Nova-festivaalilta pelastunut israelilaisnuori kertoi, [Puhemies koputtaa] kuinka hän pakeni ystävineen Hamasin terroristeja ja löysi turvapaikan muslimimiehen maatilalta. Tämä mies piilotti nuoret talonsa alle ja pelasti heidän henkensä. Heistä tuli ystävät. Rauha syntyy, [Puhemies koputtaa] kun ihmisyyys voittaa viiolisuuden ja ymmärretään, että yhteistyö koituu yhteiseksi parhaaksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

15.07 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Gazan täysin epäinhimillinen kriisi ja silmitön lasten ja naisten tappaminen pitää saada välittömästi loppumaan. Hamasin on vapautettava panttivangit heti, ja Israelin pitää lopettaa sotatoimet.

Palestiinan tunnustamisella painostetaan Yhdysvaltoja, ja kohde on oikea, koska avaimet koko Lähi-idän kriisin ratkaisuun ovat presidentti Donald Trumpin käsissä. Vain Trump pystyy laittamaan Israelin pääministerin Benjamin Netanjahun kuriin.

Palestiinan tunnustamisella on painetta myös, koska pian ei ole jäljellä mitään tunnustettavaa. Trumpilla on maineensa lisäksi puolustettavana hänen ensimmäisellä kaudellaan solmimansa sopimukset ja liitot Persianlahden öljymaiden kanssa. Ja kuten äsken totesin, vain Trump pystyy ratkaisemaan Palestiinan kriisin.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Palestiinan tunnustaneita valtioita on nyt 157, kun YK:ssa on jäsenenä 193 valtiota. Hamasin verisen, epäuskottavan ja raukkamaisen iskun ja siitä käynnistyneen Gazan sodan jälkeen Palestiinan on tunnustanut 20 valtiota, niiden joukossa Ranska, Britannia, Kanada ja Australia, eli diplomaattinen ja poliittinen paine ovat kasvaneet.

Många andra västländer har sagt att de erkänner Palestina i en nära framtid när speciella villkor fås igenom. I den här gruppen borde Finland absolut vara med.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Gazan alueella on kuollut kymmeniätuhansia ihmisiä, joista suurin osa on täysin sivullisia lapsia ja naisia. Sotilasiskujen lisäksi näiden täysin sivullisten lasten henkeä uhkaavat nälänhätä ja kulkutaudit. Ei ole vettä eikä ruokaa, ei ole hygieniää, ja Gazan alueen sairaalajärjestelmä on romahtanut.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Suomen hallituksen on tehtävä Gazan asiassa ja Palestiinan tunnustamisessa pikainen ryhtiliike. Pistää kysymään, mitä tämän asian kanssa jahkailu kertoo. Kertooko se hallituksen toimintakyvystä muissakin päätöksissä? Suomen pitää tunnustaa Palestiina. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ulkoministeri Valtonen, olkaa hyvä, viisi minuuttia. — Jaaha, selvä. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat pitää minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

15.10 Nasima Razmyr sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä keskustelua kuuntelee, niin itse ainakin jäin siihen käsitykseen, että RKP on hyvinkin valmis tunnustamaan Palestiinan valtion. Ja kun olemme kuunnelleet kokoomuksen ulkopoliittista johtoa tasavallan presidenttiä ja tietenkin ulkoministeriä myöten — ja uskon, että pääministeri, tekin ajattelette niin — aika voisi olla nyt nimenomaan Palestiinan tunnustamiselle.

Mutta jokinhan tässä näyttää olevan ongelma. Mielestäni olisi oikein ja ennen kaikkea arvokasta, että pääministeri, kertoisitte, mistä tämä johtuu. Selkeästi tämä johtuu hallituksen toimintakyvystä, ja olisiko niin, että siellä on erityisesti yksi puolue, kristillisdemokraatit, jotka eivät missään nimessä kannata Palestiinan tunnustamista.

Edustaja Andersson, me kyllä toimme selkeän vaihtoehdon teille. Me halusimme, että tämä tuodaan nimenomaan eduskunnan päätettäväksi. Silloin jokainen edustaja olisi voinut äänestää oman arvotuntonsa ja ennen kaikkea oman näkemyksensä mukaan, mutta valitettavasti tämä ei onnistunut ja sitä ei ole koskaan tuotu eduskunnan päätettäväksi, [Puhemies koputtaa] jolloin valitettavasti oppositiolle ei jäänyt muuta mahdollisuutta kuin tehdä tästä välikysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

15.12 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikista kiireellisistä asioista olisi nyt saada tulitauko ja rauhanprosessi aikaiseksi Gazassa, ja nyt tässä on aivan uunituore ehdotus Yhdysvalloilta, presidentti Trumpin hallinnolta, tulitauoksi ja rauhanprosessiksi. Onko hallitus analysoinut tuota aloitetta? Miten hallitus suhtautuu siihen? Onko jotakin, mitä Suomi tai Euroopan unioni voisi tehdä pikaisen tulitauon aikaansaamiseksi? Tällä viikollahan on vielä Euroopan unionin huippukokous tulossa, ja siinä mielessä olisi mahdollisuus keskustella myös tästä asiasta aivan pian. Olisi äärimmäisen arvokasta, että tuo tappaminen ja väkivallan kierre saataisiin nyt pikaisesti päättymään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

15.13 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikkein tärkeintä todella on saada nyt palestiinalaisten tappaminen loppumaan ja pelastettua heidät, jotka siellä tällä hetkellä kärsivät joko ruuan, lääkkeiden tai veden puutteesta. On selvää, kuten puheessani totesin, että Palestiinan tunnustaminen ei yksin riitä, vaan tarvitaan muun muassa vahvempia, tiukkoja pakotteita. Kysyisinkin arvon pääministeriltä: mitkä ovat ne järeät pakotteet, joihin tämä hallitus sitoutuu Israelin painostamiseksi?

Ehkä RKP:lle sitten lyhyt kommentti: Kiitos hyvästä ryhmäpuheesta. On arvokasta, että te olisitte valmiita tunnustamaan Palestiinan valtion, kuten myös tasavallan presidentti.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Mutta jäin ihmettelemään toteamusta siitä, että tämän hallituksen kaatuminen, mitä me oppositiossa tällä välikysymyksellä luonnollisesti osaltamme yritämme, olisi huono Palestiinan tunnustamisen kannalta, kun ei olisi toimintakykyistä hallitusta. Mutta mikä siinä on ero nykytilaan, koska nythän meillä on hallitus, joka ei kykene tunnustamaan Palestiinan valtiota. En ihan saanut käsityksestä kiinni, mitä tällä haettiin takaa, koska on ilmiselvää, että asiantuntijoidenkin mielestä Palestiinan tunnustamiselle oikea hetki olisi nyt myös Suomen turvallisuuden ja oman ulkopoliittisen linjan kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

15.14 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos edes kansanmurha ei saa Suomea toimimaan, niin mikä saa? Tehdään pieni vertailu: Espanja, Irlanti ja Slovenia ovat ilmoittaneet kannattavansa EU:n ja Israelin välisen assosiaatiosopimuksen jäädyttämistä. Hallitus ei ole. Espanja on ilmoittanut keskeyttävänsä kaiken asekaupan Israelin kanssa. Hallitus ei ole. Belgia ja Espanja ovat ilmoittaneet myös kieltävänsä laittomissa siirtokunnissa valmistettujen tuotteiden maahantuonnin. Hallitus ei ole. Espanja, Alankomaat, Slovenia ja Irlanti ovat ilmoittaneet vastustavansa Israelin osallistumista Euroviisuihin. Hallitus ei ole. [Sanna Antikainen: Ai että nyt pitää ottaa kantaa Euroviisuihin, aivan naurettavaa!] Gazasta evakuoituja potilaita Suomi ei myöskään ole valmis ollut vastaanottamaan, toisin kuin 11 muuta EU-maata. Palestiinan tunnustamisen tekivät juuri useat maat, ja edes tätä hallitus ei saa aikaiseksi.

Jopa Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa sanottiin, ettei tämä toimetttömyys ole edes Suomen etujen mukaista. Siksi on aivan oikein sanoa, että Suomi ei ole tehnyt mitään. Suomi ei todellakaan ole tehnyt kaikkeaan, [Puhemies koputtaa] ja siksi on aivan oikein sanoa, että hallitus on tietoisesti valinnut toimetttömyyden.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

15.15 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen vastauksessa selostettiin laajasti toimia, joita hallitus on tehnyt, mutta sitten tämä, mitä ei ole tehty, jäi vähemmälle.

Nyt kaikki toivomme varmaan, että tämä presidentti Trumpin rauhansuunnitelma etenee ja saadaan tulitauko, panttivankien luovutus ja Hamasin aseriisunta aikaiseksi, mutta se on kaikkine kohtineen aika lailla lyhyen tähtäimen suunnitelma, ja sen jälkeen tarvitaan hyvin nopeasti liikkeelle näitä laajemmin Lähi-idän kriisiä ratkaisevia toimia, ja ne mielellään YK-vetoisesti. Siinä tilanteessa on hyvin tärkeätä olla siinä joukossa maita, jotka proaktiivisesti vaikuttavat parhaiten tuon rauhan etenemiseen, ja varmasti Palestiinan tunnustaminen on keskeinen osa, jotta sitten tasavertaisesti Israelin valtio ja Palestiinan valtio osallistuvat niihin YK-vetosiin toimiin, joita tarvitaan vuosiksi tästä eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

15.16 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Presidentti Trumpin rauhansuunnitelma näyttää saavan laajan hyväksynnän maailmalta. Oppositiolta ja SDP:ltä on pakko kysyä, että ei kai voi olla niin, että muu maailma hyväksyy rauhansuunnitelman, Arabimaita myöten, ja Hamas ei. [Välihuutoja vasemmalta] Eikö nyt ole juuri oikea hetki

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

laittaa kaikki paine Hamasille, jotta kriisissä päästään kestävän rauhan tielle kohti kahden valtion mallia?

Ja eikö nyt olisi myös syytä antaa kaikki mahdollinen tuki Suomen hallitukselle toiminnassa sen puolesta, että Hamas saadaan riisuttua aseista, siivottua pois Palestiinan tulevaisuudesta hallinnosta ja panttivangit vapautettua, jotta todelliset edellytykset inhimillisen kärsimyksen päättämiseksi ja verenvuodatuksen lopettamiseksi, Palestiinan tunnustamiselle ja kestäväälle rauhalle Lähi-itään saadaan aikaan? Sen puolesta Suomen hallitus toimii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

15.17 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sehän tässä viime viikon maanantain konferenssissa oli niin arvokasta, että iso osa Arabimaista hyvin selvästi sanoi, että Hamasilla ei voi olla tulevaisuutta Gazan hallinnossa. Hamas on riisuttava aseista, tässä ei pidä olla mitään epäselvää. Israelilla on oikeus turvallisuuteen, mutta samaan aikaan on sanottava, että Israel on mennyt liian pitkälle.

Mutta oikea kysymys, edustaja Vikman ja pääministeri Orpo, teille, kun te kyselette SDP:n tukea. Kysyn kokoomukselta: Eikö teidän olisi aika tukea teidän omista riveistänne valittua presidenttiä? Miten tämä Suomen ulkopolitiikan johtaminen voi olla tällä tavalla näin keskeisessä kysymyksessä näin solmussa? Hallituksella on aivan eri linja, ja presidentti on valmis tunnustamaan. Hallitus liittyi tähän New Yorkin konferenssin päätöslauselmaan, mutta käytännössä on siitä keskeltä halki, ei saanut edes yksimielistä tukea tälle aikaiseksi. [Puhemies koputtaa] Pääministeri sanoi lähes kolme viikkoa sitten, että hallitus muodostaa mahdollisimman nopeasti kantansa tähän assosiaatiosopimuksen osittaiseen jäädyttämiseen, [Puhemies koputtaa] mutta vielääkään sitä ei ole. Arvoisa pääministeri, miten itse arvioitte, miltä tämä näyttää hallituksen toimintakyvyn kannalta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

15.19 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyisin, kun Suomi on tähän asti yrittänyt saada yhtenäisen linjan ulkopolitiikassa: olisiko aivan oikeasti mahdollista, että hallitus istuisi presidentin kanssa alas, ehkä vähän vielä laajemmalla kokoonpanolla kuin normaalisti UTVA, ja yrittäisi muodostaa yhtenäisen kannan? Luulen, tai tiedän, että keskusta on varmasti tämän kannan tukena, mutta olisi tärkeää, että Suomi pystyisi muodostamaan tässä nopeasti eteenpäin menevässä tilanteessa yhtenäisen kannan, jolla ihan oikeasti pystyttäisiin antamaan kaikki mahdollinen tuki Gazan tilanteen ratkaisemiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

15.20 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä Trumpin sinällään hyvässä, uudessa esityksessä Hamasin jäsenille luvataan armahdus ja turvallinen kulku vastaanottaviin maihin, mutta yhtäkään maata ei ole nimetty eikä yksikään valtio ole sitoutunut heitä ottamaan vastaan. Turkki on isännöinyt Hamas-johtoa mutta ei ole luvannut vastaanottaa. Qatar on toiminut välittäjänä, mutta sieltäkään ei ole lupautta. Egypti ja Jordania ovat jo aiemmin torjuneet palestiinalaisten tulon alueilleen. Selvää on, että tähän nyt liittyy riskejä Euroopankin osalta. Kysyisin ulkoministeriltä: mihin

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nämä Hamasin terroristit päätyvät, jos terroristeja vastaanottavia maita ei ilmaannu? Kerrottakoon, että vaikka he kertoisivat olevansa nykyisin rauhaa rakastavia, niin silti heillä on ikävä menneisyys, näin lievästi sanottuna. Sanottakoon myös selvästi, että yksikään heistä ei saa päätyä Eurooppaan eikä Suomeen. [Puhemies koputtaa]

Ja vielä olisin kysynyt ulkoministeriltä: [Puhemies koputtaa] aiotteko vedota Arabimaihin, että he ottavat vastaan? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

15.21 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Onhan se vähän epätavallista, että tasavallan presidentillä ja valtioneuvostolla on näinkin erilainen kantata. Epätavallista on myös se, että ulkopolitiikasta välikysymyksen kautta käydään täällä keskustelua, mutta käydään sitä keskustelua nyt, kun välikysymys on tehty.

Tilanne Lähi-idässä on äärimmäisen vaikea, ja se on enemmän kuin räjähdysherkkä. Joskus puhuttiin ruutitynnyristä, mutta kyllä tuo ruutitynnyri on nyt valitettavasti räjähtänyt. Tämä rauhansuunnitelma, mikä nyt ottaa askelia, on kyllä aivan keskeinen asia, ja haluan ulkoministeriltä sitä kysyä, kuinka tämä rauhansuunnitelma nyt teidän näkökulmastanne etenee. Se on nyt laitettu ilmoille. Trumpin hallinto on sitä vienyt eteenpäin, on keskustellut Netanjahun kanssa. Hamas on sieltä nyt jo ilmoittanut, että ei haluaisi tähän lähteä, mutta voidaanko pakottaa Hamas tällä tavalla se hyväksymään? Hamasilla ei saa olla minkäänlaista sijaa kenties tulevassa Palestiinan hallinnossa. Se täytyy pystyä estämään. Kuinka hallitus tässä aikoo toimia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haavisto, olkaa hyvä.

15.22 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on minusta vähän arvotonta, että joudutaan ulkopolitiikasta käymään tällaista saliväittelyä. Olisi tärkeätä, että tasavallan presidentti ja hallitus pystyisivät keskeisistä periaatteista sopimaan ja muodostamaan Suomen linjan tällaisessa tilanteessa, mutta nyt tilanne välikysymyksen jättämiseenkin verrattuna on siinä mielessä uusi, että on tämä Trumpin rauhansuunnitelma pöydällä. Sillä on selvästi ainakin joidenkin Arabimaiden vahva tuki. Siinä itse asiassa toteutuisivat kaikki ne elementit, joista täälläkin sali puhuu: Hamas riisuttaisiin aseista, Hamasilla ei olisi roolia Gazan hallinnossa, mutta toisaalta ihmisillä olisi turvallisuus jäädä omalle kotiseudulleen, palestiinalaisilla, joita nyt on karkotettu omilta asuinsojiltaan. Olisin kysynyt: Miten hallitus näkee tämän rauhansuunnitelman edistämisen? Mitä voisimme vielä tehdä, ja miten voisimme ehkä vaikuttaa sellaisiin tahoihin, jotka voivat sitten vaikuttaa Hamasiin, niin että hekin tähän rauhansuunnitelmaan lähtisivät mukaan? Tämä on ainutlaatuinen hetki historiassa, että tällainen suunnitelma on pöydällä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

15.23 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Presidentti Kekkonen taisi aikoinaan lohkaista, että jos jommankumman pitää olla rempallaan, ulkopolitiikan tai sisäpolitiikan, niin olkoon sisäpolitiikka. En ota kantaa siihen, onko sisäpolitiikka

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

rempallaan nyt, mutta kuten näistä puheenvuoroista tässä ollaan havaittu, niin ulkopolitiikka on, erityisesti tässä Palestiinan tunnustamiskysymyksessä.

Suora kysymys teille: jos nyt juuri ei ole oikea aika tunnustaa Palestiinan valtiota, niin milloin se oikea aika on? [Vasemmalta: Juuri näin! — Sanna Antikainen: Kun Hamas on luhistettu!] 160 valtiota 193 YK:n jäsenvaltiosta on sen tunnustanut, enemmistö EU-maista on sen tunnustanut. Eikö tämä ole juuri se oikea hetki?

Toinen kysymys: kuinka hallituksella on ihan erilainen tilannekuva kuin näillä 160 valtiolla, [Sanna Antikainen: Ei ole!] joidenka joukossa on muun muassa Ranska, Englanti ja käytännössä myöskin kaikki Pohjoismaat? [Sofia Vikman: Entä Tanska?]

Eli eikö tämä tunnustamisen aika ole juuri nyt? Sillä tuettaisiin tätä rauhanprosessia, mihin viitattiin, muun muassa tätä Trumpin aloitetta. Tämä on se oikea hetki tehdä selkeä tunnustaminen Suomen puolelta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, varsågod.

15.25 **Otto Andersson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos edustaja Razmyarille ja Virralle rakentavista vastauksista kysymykseen. — Keskeistä on siis se, että toimitusministeristö, jos sellainen olisi, ei voi tehdä hallituksen esityksiä tai mitään merkittäviä linjauksia. Se tarkoittaisi esimerkiksi, että ulkoministeri Valtonen ei olisi voinut allekirjoittaa tätä New Yorkin lausumaa, [Välihuutoja vasemmalta] josta minä uskon, että me kaikki ollaan samaa mieltä.

Ja kuten kuulitte, Suomen hallitus jakaa Saman näkemyksen kuin Tanskan hallitus. Jos esimerkiksi nyt Trumpin rauhansuunnitelman kautta, toivottavasti, käy niin, että Hamas riisutaan aseista ja panttivangit vapautetaan, niin siinä tilanteessa Tanskan hallitus tulee toimimaan. Jos meillä on toimitusministeristö, Suomi ei siinä tilanteessa pysty ihan juridii-kan takia toimimaan. [Välihuutoja vasemmalta]

RKP on tosiaan valmis tunnustamaan Palestiinan mahdollisimman nopeasti, ja toivon, että sellaisessa tilanteessa pystymme etenemään. Toivon, että ymmärrätte, että me ollaan asiasta samaa mieltä mutta tämä teidän valitsemanne väline on meidän mielestä väärä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

15.26 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Meillä on velvollisuus toimia — ei ainoastaan valtioina vaan ihmisinä, jotka uskovat ihmisarvon jakamattomuuteen ja kansainvälisen oikeuden voimaan.” Pääministeri Orpo, tämä oli lainaus teidän äskeisestä puheestanne, ja tähän on kaunista mutta myös jokseenkin tyhjää puhetta, sillä Suomihan ei ole toiminut. Suomi ei ole tukenut EU:n ja Israelin välisen assosiaatiosopimuksen jäädyttämistä, Suomi ei ole lopettanut asekauppaa Israelin kanssa, Suomi ei ole kykenevä tunnustamaan Palestiinan valtiota. Jos ja kun meillä on velvollisuus toimia, kuten, pääministeri, te äsken sanoitte, niin miksi näitä toimia ei tehdä?

Arvoisa puhemies! Palestiinan valtion tunnustaminen on konkreettinen teko. Se on konkreettinen askel kohti rauhanprosessia, ja se on yksi tie kohti rauhaa, ja sitä tietä olisi Suomen syytä kulkea.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Kyllä minun täytyy myös sanoa, että ihmettelen edustaja Anderssonin puheita tästä prosessista. Me puhumme täällä Palestiinan valtion tunnustamisesta, [Puhemies koputtaa] ja se, jos mennään prosessin taakse piiloon, on minusta kyllä hieman surullista puhetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

15.27 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opposition edustajat ihmettelevät, miksei tunnustaminen tapahdu tässä ja nyt, [Kimmo Kiljunen: Kyllä!] ennen kuin Palestiinan valtion tunnustamisen edellytykset toteutuvat. [Aki Lindén: Se on kiistelyä!] Samaan aikaan moni alleviivaa, että Suomi on sitoutunut sääntöpohjaiseen järjestelmään. Montevideo-sopimus on osa sääntöpohjaista järjestelmää siltä osin kuin se määrittelee valtion kansainvälisoikeudelliset tunnusmerkit. Tässä keskustelussa kukaan ei ole maininnut yhtään siitä. Eikä kukaan muistanut myöskään mainita, että Hamas on tämän sodan aikana ampunut 30 000 ohjusta tai rakettia Israelia kohtaan sen lokakuun hyökkäyksen jälkeen. Kukaan ei myöskään muistanut sitä, että Iran ja Qatar ovat vuosikymmeniä rahoittaneet terroristijärjestöjä, jotka päivittäin ovat toteuttaneet terrori-iskuja Israelissa, vuosikymmeniä. Eikä kukaan muistanut sitä, että Israel on kohta kolme vuotta ollut sota-tilanteessa paitsi Hamasia vastaan myös Hizbollahia, Jemenin Huthi-järjestöä ja Irania vastaan. Miksi tämä puoli ei tule julkisessa keskustelussa esille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

15.28 **Johan Kvarnström sd** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Om vi nu skulle börja läsa upp namnen på barn som dödats i Gaza de senaste två åren skulle vi behöva sitta här långt in på natten. Det som sker är helt infernaliskt, och Finlands agerande så här långt är otillräckligt. Det centrala är ju att 65 000 civila har dödats och svältkatastrofen är ett faktum, och ingenting kan berättiga till sådant brott mot mänskligheten.

Arvoisa puhemies! Olemme saaneet kuulla, että Suomi tekee kaikkensa kärsimyksen vähentämiseksi, mutta onko näin? Arvoisa pääministeri, te totesitte tänään, että kun puhutaan EU:n ja Israelin assosiaatiosopimuksen jäädyttämisestä, Suomi on ollut aloitteellinen ja oli ensimmäisten joukossa esittämässä arviointipyyynnön. Mutta vielä heinäkuussa oli Ylen uutinen otsikolla ”Suomi ei kannata EU:n ja Israelin sopimuksen jäädyttämistä, sanoo valtiosihteeri Pasi Rajala”. Eli se siitä aloitteellisuudesta. Vasta nyt asiasta puhutaan edes harkinnan tasolla. Miten tämä on kaiken tekemistä Israelin painostamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaleva, olkaa hyvä.

15.29 **Atte Kaleva kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä Palestiinan tunnustaminen, kysymys siitähän on symbolinen. Kun nämä maat — Espanja, Norja, Islanti — aikaisemmin tunnustivat Palestiinan ja nyt nämä muut maat, niin miten se on auttanut niitä Gazan hirvittävässä tilanteessa olevia, hätää kärsiviä ihmisiä? [Oikealta: Nimenomaan!] Ei mitenkään. Eli tämä on symbolinen kortti, mikä Suomella on käytössä, ja se voidaan pelata vain kerran.

Nyt tämä Trumpin rauhansuunnitelma on siinä mielessä poikkeuksellinen, että tämä on oikeastaan nyt ensimmäistä kertaa koko historiassa, kun tuntuu siltä, että tätä konfliktia,

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

tätä kriisiä, ollaan ihan oikeasti ratkaisemassa, [Välihuutoja] koska Trump on ainoa ihminen maailmassa, joka pystyy painostamaan Netanjahua, ja nyt nämä Arabimaat ympärillä painostavat PLO:n Fatahia, ja kaikki ovat sitä mieltä, että Hamas pitää riisua aseista. Eli tässä ovat nyt ratkaisun avaimet käsissä.

Suomen ei kannata pelata sitä ainoaa korttia, mikä meillä kädessä on, sitä tunnustamista, turhaan, vaan käyttää se siihen, että se edistää tätä kokonaisvaltaista, kestävää ratkaisua, jota nyt Trumpin johdolla ollaan tekemässä. Oslon sopimuksessa nämä ympäröivät Arabimaat eivät olleet mukana. Se ei ollut kestävä ratkaisu silloin, niin kuin me nähtiin. Nyt on mahdollisuus, että tämä saadaan ratkaistua kestävällä tavalla. Kiitos hallitukselle siitä, [Puhemies koputtaa] että pidätte pään kylmänä. Maltti on tässäkin asiassa valttia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.31 Pääministeri Petteri Orpo: Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin, tämä on tämä Suomen linja nyt vielä, siis kahden valtion malli, Suomen pitkä linja. Sitä tuemme, ja sen polun päässä, kuten olen todennut monta kertaa, on myöskin silloin Palestiinan valtion tunnustaminen. Nyt kun haetaan tarkempaa hallituksen kantaa, niin nyt me olemme sitä määritelleet. Me olemme määritelleet ne ehdot, minkä jälkeen hallitus etenee tunnustamisessa — sikäli kuin nämä ehdot täyttyvät. Se on hyvin samankaltainen linja kuin esimerkiksi Tanskalla. Ja kun nyt moititte meitä toimetttömyydestä, niin onko tämä ajatus osoitettu silloin myöskin Tanskan hallitukselle, [Antti Lindtman pyytää vastauspuheenvuoroa] että he ovat toimetttömiä, koska linja on hyvin samankaltainen?

Sitten vielä prosessi: hallitus esittää, tasavallan presidentti päättää. Nyt me ollaan hahmoteltu se, mitkä nämä meidän esittämistemme edellytykset ovat. Eli ollaan hyvin samassa veneessä useiden muiden maiden kanssa.

No sitten tästä toimetttömyydestä edelleen: Tämä assosiaatiosopimus, niin todellakin me olemme esittäneet sen avaamista ja tarkastelemista. No nyt komissio on antanut siitä esityksen. Kun edustaja Lindtman kiirehtii sitä [Antti Lindtman: Te itse sanoitte!] — kyllä kyllä, mutta rauhassa — niin ihan nämä prosessit kestävät. 17.9. me saimme sen esityksen, eli vajaa kaksi viikkoa sitten, ja sitä työestetään normaalissa prosessissa, ja se annetaan ensi tilassa eduskunnalle. Ulkoministereiden kokous, UAN — menikö oikein? — on 20. päivä. Sitä ennen annamme E-kirjeen eduskunnalle, ja se käsitellään siis ihan juuri tässä lähitulevaisuudessa. Sen kanssa edetään.

Sitten nämä asekaupat — minun on pakko sanoa niistä erikseen, kun vasemmistoliitto aina erityisesti nostaa ne esille: Tässä salissa on käsittääkseni erittäin laaja yhteinen näkemys sille, että Suomen oman turvallisuuden takia niitä ei peruta [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä, juuri näin!] vaan me tarvitsemme ne asejärjestelmät. Tämä on hyvä sanoa ääneen, koska käsittääkseni tälle on hyvinkin laaja yhteinen näkemys täällä.

Kaikkiaan, kun kuuntelen tätä keskustelua, niin jotenkin ajattelen niin, että tämä tunnustamisen ajankohta, tai sen ehdot, on se suurin kiistakysymys. Mielestäni on jossain määrin väärin koko ajan sanoa, että hallitus on toimeton ja hallitus ei tee ja annetaan ymmärtää, että hallitus jopa hyväksyy tämän kaiken, mitä tapahtuu. Minusta se on luokatonta. Siis hallitus on tehnyt niin paljon. Pitkästi luetteloin puheenvuorossani niitä toimia ja keinoja, mitä hallitus on jo tehnyt taloudellisesta avusta palestiinalaishallinnon tukemiseksi Gazan kriisiin, liittymiset YK:ssa päätöslauselmiin ja niin edelleen. Lukuisia toimia, ja koko ajan toi-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

mimme. Sitten toinen kysymys on tämä tunnustamisen aikataulu, mutta se on oleellista tässä välikysymysvastauksessa. Siihen on määritelty selkeät ehdot ja näkemys siitä, millä ehdoilla Suomi voi edetä. [Oikealta: Näin se pitää olla!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Jatkamme debattia. Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

15.34 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vaikuttaa siltä, että maailmassa on kaksi tahoa, jotka eivät missään nimessä halua, että syntyy kaksi valtiota, ja ne ovat Netanjahu ja Hamas. Niin kauan kuin nämä kaksi tahoa siellä keskenään taistelevat, mitään ratkaisua ei synny.

Ratkaisuja on lähdetty hakemaan sillä, että kansainvälinen yhteisö on ottanut voimakkaamman roolin. Meidän liittolaisemme, meidän kumppanimme — Kanada, Iso-Britannia, Australia ja muut — ovat kukin tahoillaan arvioineet, että nyt on oikea aika tunnustamiselle ja kannattaa sitä kautta liikkua, jos halutaan antaa enemmän painoarvoa palestiinalaishallinnolle tai haetaan diplomaattisia ja poliittisia keinoja.

Arvoisa ulkoministeri, nyt kun Suomen hallitus on päättänyt — no on se sitten kristillisdemokraattien päätös tai kenen tahansa — olla tunnustamatta Palestiinaa, niin miten Suomen hallitus edistää sitä, että Palestiina pääsee erilaisiin palestiinalaishallintofoorumeihin, -järjestöihin ja -sopimuksiin käyttämään sitä ääntä, [Puhemies koputtaa] jota se kansa siellä alueella vaatii.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

15.36 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun pääministeri tässä kysyi tästä, kritisoimmeko Tanskan positiota tässä Palestiina-kysymyksessä, niin minulla on tässä viime viikon maanantain kahden valtion mallin konferenssin puheenjohtajamaiden Saudi-Arabian ja Ranskan joint statement eli yhteislausuma, ja täällä kohdassa 5 erikseen toivotetaan Tanska tervetulleeksi tähän kansainväliseen liikehdintään ja toivotaan myöskin muut maat tähän mukaan. Eli, arvoisa puhemies, ainakin tämän viime viikon YK:n yleiskokouksessa tehdyn puheenjohtajamaiden julistuksen osalta Suomi näyttää nyt olevan ainoa Pohjoismaa, joka on ulkona tästä joukosta, miten se nyt oli tässä määritelty. Eli eihän tämä tietysti hyvä tilanne ole. Olisi hyvä kuulla nyt vaikka sitten ulkoministerin kommentti tässä.

On hyvä, että hallitus on nyt saanut eteenpäin asiaa ja päättänyt, että Palestiina voidaan tunnustaa, [Puhemies koputtaa] kun vielä hetki sitten hallitus ei päässyt yksimielisyyteen edes tämän New Yorkin deklaration allekirjoittamisesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

15.37 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kertauksen vuoksi ote pääministerin puheesta: ”Tanska on ilmoittanut olevansa valmis tunnustamaan, kun tietyt panttivankien vapauttamiseen, Hamasiin ja palestiinalaishallintoon liittyvät ehdot täyttyvät. Suomen hallitus jakaa Tanskan näkemyksen.” Aika fiksu linja itse asiassa.

Edustaja Kaleva käytti erinomaisen puheenvuoron, jossa korostettiin sitä, että kun me voidaan pelata tämä kortti tunnustamiseen liittyen vain ja ainoastaan kerran, niin pitää näh-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

däkseni myös miettiä hyvin tarkkaan, mikä on se hetki, milloin se tunnustaminen tehdään. [Kimmo Kiljunen: Mikä se on se hetki?]

Totta kai on ihan ensiarvoisen tärkeää, että palestiinalaishallinto vakautetaan, Hamas poistetaan valtarakenteesta Gazan kaistalla. Vain se on tosiasiallisesti keino, jolla voidaan päästä sellaiseen tilanteeseen, jossa sillä alueella saadaan päättymään se sota. Ja täytyy muistaa, että eräillä arabimailla, mukaan lukien esimerkiksi Iranilla, on erityinen intressi, että alueelle ei tule syntymään kahden valtion mallia. He haluavat tuhota Israelin valtion, eikä tietenkään sellaiselle voida antaa mahdollisuutta.

Kiitän hallitusta siitä, että teillä on hyvä linja. Edistäkää sitä jatkossakin ja tukekaa myöskin Donald Trumpin erinomaista suunnitelmaa rauhan saamiseksi alueille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.38 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Palestiinan tunnustamisen suhteen epäroivät perustelevat välillä kantaansa myös sillä, että Suomi ei kannata Hamasia, niin kuin tietenkään emme kannatakaan, mutta tässä tuntuvat menevän sekaisin valtion tunnustaminen ja hallinnon kannattaminen. Suomi on tunnustanut Afganistanin valtion, vaikka emme tietenkään kannata Talebanin islamofasistista hallintoa. Suomi on tunnustanut Pohjois-Korean valtion, vaikka emme tietenkään kannata Kim Jong-unin hirvittävää diktatuuria. Suomi on tunnustanut myös Israelin, vaikka emme ole samaa mieltä Netanjahun hallinnon kanssa monestakaan asiasta, ennen kaikkea tietysti maan Gazassa harjoittamasta kansanmurhasta.

Hamas on vastenmielinen islamistinen terroristijärjestö, jonka toivon häviävän historian sakokaivoon mahdollisimman nopeasti, mutta Palestiinan tunnustaminen on suhtautumisesta Hamasiin erillinen kysymys, ja Palestiina siksi kannattaa tunnustaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

15.39 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minustakin on perin surullista, että joudumme käymään välikysymyskeskustelua Suomen ulkopoliittisesta linjasta. Minun mielestäni Suomella ei voi olla kuin yksi ulkopoliittinen linja. Näistä puheenvuoroista, joita tänään olemme kuulleet täällä täysistunnossa, käy kyllä selväksi, kuka on panttivankina ja kenen panttivankina Suomen hallituksessa, kun puhutaan tästä kysymyksestä. [Välihuutoja oikealta]

Puhemies! Pidän myöskin sitä erikoisena, että hallituksessa on todettu sekä pääministerin että ulkoministerin suulla, että te teette kaikkenne, mutta tämä ei pidä paikkaansa. Suomi on jo viivytellyt Palestiinan tunnustamisen kanssa hyvin pitkään. Ulkoministeri Valtonen mukaan Suomi on johdonmukaisesti jo vuosikymmenten ajan kannattanut kahden valtion mallia. Kysyn saman kysymyksen kuin edellä edustaja Kiljunen kysyi: jos oikea aika ei ole nyt, niin milloin se on?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Marttila, olkaa hyvä.

15.41 Helena Marttila sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa todettiin, että hallitus tekee tunnustuksen merkityksellisellä hetkellä. Gazaan on virallisesti julistettu nälänhätä, ja YK:n riippumaton tutkintakomissio on katso-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nut, että Israel syyllistyy kansanmurhaan. On totta tosiaan varmasti eri näkemyksiä siitä, milloin on se oikea hetki tunnustamiselle. Tunnustaminen ei pysäytä Israelia mutta olisi yksi poliittinen keino estää Israelia hävittämästä Palestiinaa ja palestiinalaisia. Joskus ha-massa tulevaisuudessa kahden valtion mallia ei voi enää toteuttaa, jos Israel onnistuu pyr-kimyksessään tuhota palestiinalaiset.

Arvoisa hallitus, kysyisin myös toisesta asiasta. Nimittäin pääministeri sanoi puheen-vuorossaan, että tehokkain tapa auttaa vaikuttaisi olevan paikan päällä, eikä Suomi siksi ole ilmeisesti tuomassa lapsia hoidettavaksi Suomeen. Elokuussa pääministeri oli vielä sitä mieltä, että asiaa tulisi selvittää, ja myös RKP tuki tätä. Kysynkin siis hallitukselta: onko tällainen selvitys tehty, ja miksi päädyttiin siihen, ettei edes muutamaa lasta voisi auttaa ja tuoda Suomeen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

15.42 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen ongel-mat eivät ole Lähi-idän ongelmia. Toisaalta Lähi-idän ongelmista ei pidä myöskään tehdä Suomen sisäpoliittisia ongelmia, [Kimmo Kiljunen: Miksi te olette tehneet?] syistä, joita esimerkiksi edustaja Otto Andersson hyvässä puheessaan eritteli.

Suomi tukee kahden valtion mallia, aivan kuten olemme ulkoasiainvaliokunnan mietin-nössä todenneet. Tunnustamisen kanssa kannattaa ja pitää olla harkitseva. Oikea hetki saat-taa olla lähellä, tilanne elää lähes päivittäin. Hamasilla ja Israelilla on nyt päätöksenteon paikka — historiallinen hetki on tällä hetkellä olemassa. Jos Hamas ja Israel eivät nyt hy-väksy rauhansuunnitelmaa, niin seuraavaa tilaisuutta ei ehkä ikinä tule. Toisaalta jos Israel ja Hamas hyväksyvät rauhansuunnitelman, niin Palestiinan tunnustaminen on Suomella askelta lähempänä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

15.43 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Satoja vuo-sia jatkunut Lähi-idän kostonkierre on käsittämätön. Hamas on pysäytettävä. Terroristijär-jestöä vastaan Israel saa puolustautua, mutta edistyksellinen demokratia ei puolustaudu ku-ten Israel puolustautuu. Yli 65 000 kuollutta, suurin osa naisia ja lapsia — tätä silmitöntä hävitystä on tapahtunut jo kohta kaksi vuotta. Kiireellisintä olisi saada Gazaan tulitauko ja humanitaarista apua: vettä, ruokaa, lääkkeitä ja hoitoa. Tilanne on siellä hirvittävä. Lääkä-rit Ilman Rajoja on joutunut esimerkiksi keskeyttämään toimintansa Gazan alueella Israe-lin joukkojen uhan takia.

Tässä tilanteessa meillä on hallitus, jonka linja ulkopoliittisessa kysymyksessä on epä-selvä. Linja on eri kuin tasavallan presidentillä. Eikä tässä ole kysymys pelkästään Pales-tiinan tunnustamisen ajankohdasta, jonka pitäisi olla nyt, vaan siitä epäselvästä tilanteesta, joka hallituksen ja presidentin välillä tällä hetkellä on, ja siitä, tekeekö hallitus aidosti kaik-kensa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

15.44 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin on hienoa, että Trumpin rauhansuunnitelma on saanut laajaa kannatusta. Palestiinan tunnus-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

taminen kuitenkin tässä tilanteessa olisi sama kuin sanoisimme kaikille terroristeille, että jatkakaa vain terroria, [Antti Lindtman: No höpö höpö! — Välihuutoja vasemmalta] se kyllä kannattaa, länsi kyllä taipuu vaatimuksiinne.

Täällä nostettiin esiin, että on eri asia kannattaa hallintoa ja tunnustaa valtio, mutta palestiinalaiset ovat äänestäneet Hamasin johtoon. [Antti Lindtman: Aika kova statement!] Tämä terroristijärjestö hyökkää siviilejä vastaan, ja meidänkö pitäisi palkita hyökkääjät valtiostatuksella.

Hamasin tavoite on tuhota juutalaiset, ja Israelilla on täysi oikeus puolustaa itseään. Suomi toimii vastuullisesti samassa linjassa Tanskan kanssa — kiitos hallitukselle tästä linjasta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

15.45 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opposition puheenvuorot paljastavat, että Palestiinan tunnustaminen on juuri Hamasin pelikirjan mukaista, yhdensuuntaista painostamista. [Välihuutoja] Opposition vaatimuksissa painostustoimet kohdistuvat Israeliin, vaikka sodan aloittajaosapuoli on terroristijärjestö, joka tarkoituksellisesti pitää yllä omankin kansan kärsimystä. Aivan tuoreessa jutussa Helsingin Sanomat raportoi siitä, miten gazalaiset kertovat, että Hamas käyttää heitä ihmiskilpinä.

Hamas on myös ilmoittanut, että se ei aio luopua aseista, mutta vaikka Hamas saataisiin tällaiseen taipumaan, niin miten taataan, etteivät samat terroristit samalla jihadistisella ideologialla nouse valtaan vapaissa vaaleissa vuoden kuluttua, mikä on ollut se opposition pelikirja tai suunnitelma? [Välihuutoja vasemmalta]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

15.46 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eiköhän asian ydin, josta olemme tänään keskustelleet, ole se, että mitä nopeammin ja selkeämmin Suomi nyt tunnustaa Palestiinan, niin se vie asioita oikeaan suuntaan. [Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa! — Välihuutoja] Ei se ratkaise kaikkia asioita, eikä se ole mikään sellainen, johon tämä prosessi yhtäkkiä sitten saavuttaa jonkun kulminaatiopisteen, mutta meillä tasavallan presidentti tukee tätä, eduskunnan enemmistö tukee tätä, ja olen ymmärtänyt, että hallituspuolueistakin voitaisiin sanoa, että kaksi ja puoli tukee tätä, mutta sitten siellä on kuitenkin hallituksen sisäisen tilanteen takia syntynyt pattitilanne, jonka takia hallitus ei ole tässä toimintakykyinen, ja se on velvoittanut opposition tekemään tämän välikysymyksen.

Itse lukeudun siihen suureen joukkoon suomalaisia, joilla on ollut perusmyönteinen suhtautuminen Israeliin vuosikymmenien ajan, mutta nämä viimeaikaiset teot ovat ylittäneet kaikki ne kynnykset, joilla voisi ymmärtää, mitä siellä nyt on tapahtumassa. Sairaaloiden tuhoaminen, lasten tappaminen, nälkiinnyttäminen, kaikki tämä on johtanut nyt kansainväliseen muutokseen tässä asennoitumisessa, [Puhemies koputtaa] ja siinä Suomen on oltava mukana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

15.48 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puheenjohtaja! Pelkkä Palestiinan tunnustaminen ilman ehtoja ei yksin ratkaise mitään. Mehän olemme jo

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nähneet sen, kun 157 YK:n jäsenvaltiota on tunnustanut Palestiinan. Nyt te siellä oppositiossa, varsinkin vasemmisto väittää koko ajan, että hallitus on toimeton. Se ei pidä paikkaansa. Se, että vasemmistoliiton edustaja Honkasalo väitti tässä salissa 18.9., että Suomi toimimattomuudellaan myötävaikuttaa kansanmurhan toteutumiseen, on paitsi epätosi, se on myös törkeä, mutta se on ennen kaikkea surullista sisäpoliittikointia.

Kuten presidentti Stubbkin YK:n vierailullaan totesi — hän sanoi näin: Keskustelujen perusteella voi sanoa, että Suomi nähdään osana maaryhmää, joka aidosti tukee kahden valtion mallia ja välittää kansainvälisestä oikeudesta.

Arvoisa puhemies! Maailma näkee meidät, mutta te vasemmistossa ette näe edes näin lähelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.49 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Humanitäärinen kriisi on tosiasia. Viattomat ihmiset kärsivät, siitä tässä on kysymys. Meidän pitää tehdä kaikki sen eteen, että me pystymme tätä asiaa hoitamaan. Sen takia olisi erittäin tärkeätä, että tämä rauhansuunnitelma, joka tässä on nytten käsillä, johtaisi pysyvään tulitaukoon, panttivankien vapauttamiseen, Hamasin riisumiseen aseista ja toivottavasti myöskin rauhaan, jotta se palaisi sinne Gazan alueelle.

Se, mikä tässä 20 kohdan rauhansuunnitelmassa on mielenkiintoista, kun sitä tutkailee, on se, että siinä on annettu paljon toimenpiteitä, mutta se ilman Hamasia oleva Palestiinan kansa siellä on jäänyt vähän taka-alalle. Olisi hyvä kuulla ulkoministerin arvio siitä, miten Palestiinan kansa pääsee siihen prosessiin mukaan, kun heidän puolestaan, heidän päänsä yläpuolella yritetään tehdä ratkaisuja, miten he itse osallistuvat tähän tekemiseen ja miten se on eurooppalaisesti arvioitu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.50 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että Suomen ulkopoliittinen johto saa selvän linjan siitä, miten tulee toimia. Tätä kahden valtion mallia kannatan lämpimästi. Pysyvää rauhaahan ei varmaan voida saavuttaa koskaan, ei ennen kuin Yhdysvaltain nyt tekemää aloitetta, jos se on toteutuakseen, viehdään eteenpäin. Presidentti Trump tietää sen linjan, mitä hän tulee tekemään, mutta ilman Yhdysvaltain vahvaa tukea siitä hommastahan ei tule mitään, se on selvä asia.

Toivottavasti nyt ymmärretään sekin, että siitä väkivallasta, mikä Israelin ympärillä alkoi silloin 48, kun Israel itsenäistyi, on ihan turha kuvitella niin, että se jollakin keskinäisellä sopimuksella yhtäkkiä häviäisi. [Kimmo Kiljunen: Se alkoi kyllä jo aikaisemmin!] Kaikki me tiedämme, miten jyrkkä Iranin asenne Israelia kohtaan on. Sen me tiedämme, ei kai tarvinne luentoa siitä pitää.

Mutta tärkeää on huomata se, että tämä kahden valtion malli neuvottelupöydästä syntyneenä yhteisenä ratkaisuna on se paras vaihtoehto. Se on se ainoa tie eteenpäin, jota voidaan kestävästi mennä. Kaikki muut ratkaisut, hätäilemällä tai jollakin muulla keinolla, eivät varmasti kanna hyvää hedelmää. Vihanpitoa on ollut riittävän paljon, ja tämän ihmisten tappamisen ja lasten orjuuttamisen pitää loppua kerta kaikkiaan. [Puhemies koputtaa] Tämä on se oikea tie, millä se voi tapahtua.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedew, olkaa hyvä.

15.51 Kaisa Garedew ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onneksi Suomi ei ole lähtenyt mukaan tähän joukkohysteriaan Palestiinan täysin kuvitteellisen valtion tunnustamisesta. Hallituksella on tunnustamiselle tiukat ehdot: panttivangit on vapautettava, Hamasin antauduttava ja muiden arabimaiden tunnustettava Israelin juutalaisvaltio.

Eilen presidentti Trump esitteli rauhansuunnitelmaansa, jonka Israel jo hyväksyi. Rauhan toteutuminen on Hamasin kädessä, kuten se on ollut aivan koko ajan. Israel lopettaisi sodan heti, jos panttivangit saataisiin kotiin ja Hamas riisuttua aseista. Israelin syyttely Gazan sodasta on yhtä turhaa kuin sellaisen valtion tunnustaminen, jolla ei ole yhtään mitään valtion tunnusmerkkejä. Miksi ette, hyvä oppositio, tunnustanut Palestiinaa viime kaudella, jos se teidän mielestänne ratkaisee Lähi-idän kriisin? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.53 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä tänään käydään keskustelua siitä, että kuka saa tappaa ja ketä. Itselläni on hieman lapsenuskoinen ajatus siitä, että kukaan ei saisi tappaa ketään. Tietysti kun ihmiskunnan historiaa katsoo taaksepäin, niin ei ole näköpiirissä mitään tämmöistä, että tämä tappamisen ja tappamishalun väheneminen olisi edistymässä, päinvastoin.

Aika usein näyttää myös siltä, että puolueista on tullut tämmöisiä vihan lietsonnan viestintätoimistoja, ja sosiaalisen median algoritmithan rakastavat tätä. Tämä on erityisesti nähtävissä Yhdysvalloissa mutta myös meillä Suomessa, niin kuin ympäri maailmaa.

Arvoisa puhemies! Niin kauan kuin sota on ihmisen normaali ja rauha on poikkeama siitä ja niin kauan kuin maailmassa rakastetaan pahuutta enemmän kuin hyvyttä, mitään hyvää ei ole odotettavissa. Siksi meistä kukaan ei enää tiedä, millä puolella historiassa se oikea puoli on. Siitä on tullut pelkkä tyhjä hokema. — Ei kysymystä. Ikävä toteamus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.54 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Israel toteuttaa Gazassa koko maailman silmien edessä kansanmurhaa, jossa ihmisiä tapetaan ja nälännytetään nälkään. Kyllä ajattelen, että Suomen on asetettava sinne historian oikealle puolelle ja tunnustettava Palestiinan valtio. Se on tehtävä nyt, koska jos Israel saa jatkaa Gazan silmitöntä ja määrätietoista tuhoamista, niin kohta ei ole enää, mitä tunnustaa. [Sanna Antikainen: Se on Hamasin käsissä!]

Mutta tunnustaminen ei kuitenkaan yksin riitä. Meidän on tehtävä kaikkemme gazalaisten hädän lievittämiseksi. Humanitaarisen avun perille saattaminen on turvattava. Gazan haavoittuneita ja sairaalahoitoa tarvitsevia on evakuoitava Suomeen hoitoon. EU:n ja Israelin välinen assosiaatiosopimus on jäädytettävä ja asetettava tuntuvia pakotteita Israelille. Kaikki sotarikokset on tutkittava perusteellisesti ja puolueettomasti. Palestiinan tunnustaminen on välttämätön mutta vasta yksi askel kansanmurhan pysäyttämiseksi ja kahden valtion mallin edistämiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

15.55 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Kesäkuun alussa Ruotsin ulkoministeri Maria Malmer Stenergard ilmoitti, että kaksi Israelin hallituksen äärimmäisintä ministeriä, ministerit Smotrich ja Ben-Gvir, tulisi Euroopan unionin asettaa maahantulokieltoon. Tässä seurattaisiin Australian, Kanadan, Uuden-Seelannin, Norjan ja Britannian esimerkkiä. He edistävät laittomia siirtokuntia väkivaltaisesti ja toimivat aktiivisesti kahden valtion mallia vastaan, hän perusteli. Suomi ei ole tätä julkisesti tukenut, ja EU ei ole kyennyt tätä aikaansaamaan, joten Slovenia ja Alankomaat yksipuolisesti ovat evänneet heiltä maahantulon. Kun kysyin tästä ulkoministeriltä, hän sanoi, että Suomen laki ei tällaista kieltoa salli, mutta nythän tämä juridinen puoli ei ole tässä tärkeä. Onnistuisiko nyt kertoa, että teidän mielestänne he eivät ole tervetulleita Suomeen eivätkä myöskään Euroopan unionin alueelle, [Puhemies koputtaa] vai onko hallitus kerta kaikkiaan niin toimintakyvytön, [Puhemies koputtaa] että edes tällaista ilmoitusta emme saa poliittisesti aikaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

15.56 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun pääministeriä kuunteli, niin hänen mielestään nämä konkreettiset teot ovat lähinnä vetoomuksia, julkilausumia, sitä, että tuomitaan asioita, mutta nyt on niin, että nämä eivät kerta kaikkiaan riitä — eivätkä riitä varsinkaan, kun me tiedetään, että nimenomaan Palestiina-kysymys jakaa hallitusta erittäin vahvasti ja hallituksen sisällä nimenomaan näistäkin päätöksistä on jätetty eriäviä mielipiteitä. Näyttää erittäin huonolta ulospäin mutta myös tämän toimintakyvyn näkökulmasta.

Humanitäärinen apu tosiaan on se vähin, mitä Suomi voi tehdä. Se nyt vielä puuttuisi, että Suomi ei antaisi humanitääristä apua. Se, että ikään kuin haetaan kiitosta siitä, että Suomi antaa humanitääristä apua, on aika poikkeuksellista.

Sitten mitä tulee edustaja Päivärinnan väitteisiin täällä, niin minä todella toivoisin, että edustajat myös tutustuisivat tähän palestiinalaisten kärsimyksen historialliseen kontekstiin. [Puhemies koputtaa] Sitä kärsimystä on jatkunut vuosikymmeniä muun muassa aktiivisen miehityspolitiikan ja apartheidpolitiikan vuoksi. [Sanna Antikainen: Kannattaisi tutustua siihen toiseenkin puoleen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

15.58 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan alkuun totean, että oli kyllä aika vahva statement tässä aikaisemmin perussuomalaisten kansanedustajalta väittää, että tasavallan presidentti tukee terrorismia. Siksi on varmaan syytä vielä kertaalleen selventää, että kahden valtion tunnustamisessa ei ole kysymys Hamasin terrorismin tunnustamisesta vaan palestiinalaisten siviilien oikeuksien tunnustamisesta, demokraattisen hallinnon rakentamisesta ja sen vahvistamisesta.

Mutta todella ennenkuulumatonta on mielestäni se, että Suomi asemoi itsensä nyt myös ulkopoliittisesti osaksi hyvin erikoista joukkoa vastoin tasavallan presidentin näkemystä. Mielestäni sisäpoliittisilla kysymyksillä ei tulisi olla vaikutusta näin vakaviin ulkopoliittisiin kysymyksiin.

Kysyn ministeriltä vielä nopeasti: mikä on se rationaalinen peruste sille, ettei palestiinalaislapsia voitaisi hoitaa Suomessa?

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan nyt vastauspuheenvuoron ulkoministeri Valtoselle, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.59 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Tosiaan useita kysymyksiä, ja pureudun tässä nyt muutamiin. — On tosiaan niin, että Suomi tukee johdonmukaisesti kahden valtion mallia, ja näin tekee myös hallitus, ja Suomi on kertonut ehdot, joilla Suomi on valmis tunnustamaan Palestiinan valtion. Tämä tosiaan ei asemoi meitä mihinkään sivulaidalle, vaan olemme hyvin lähellä verrokkimaitamme tässä kysymyksessä. Jotkin maat asettivat ehtoja ja kokivat, että ne täyttyvät, ja lähtivät tunnustamaan esimerkiksi viime viikolla tai aikaisemmin, ja osa maista arvioi ehtoja. Sitten on tietenkin maita, jotka eivät ole kertoneet tunnustamisesta mitään tai eivät ole kahden valtion mallin takana, mutta Suomi toden totta siellä on.

Tästä tuoreesta rauhansuunnitelmasta on täällä ollut keskustelua, ja se on tietenkin erinomainen, positiivinen askel. Sitä itse asiassa viime viikolla New Yorkissa työstettiin, ja on hienoa paitsi, että Yhdysvallat nyt Trumpin suulla sen tuo esille, mutta ennen muuta myös se, että Israelin valtio on osoittanut tukensa tälle mallille. Nyt toivotaan, että myös Hamas siihen tarttuu, jotta saataisiin tämä välitön siviilien kärsimys päättymään, saataisiin tulitauko aikaiseksi ja saataisiin panttivangit vapaaksi. Sen jälkeen olisi aivan eri tilanne lähteä rakentamaan tosiasiallista kahden valtion mallia tai polkua kohti poliittista ratkaisua, jossa palestiinalaiset saisivat rauhanomaisen hallinnon, joka voisi jollain aikavälillä pyrkiä kohti demokratiaa.

Tässä olikin kysymys siitä, miten Palestiinan kansa pääsee mukaan. No, varmaankin tässä välitön ratkaisu on tosiaan se, että tällainen ikään kuin teknokraattihallitus ottaa vastuun siitä, että paitsi Gazassa myös laajemmin Palestiinan alueella palvelut toimivat ja myös pystytään tekemään tarvittavia hallinnollisia ratkaisuja. Totta kai Palestiinan valtion osalta olisi tärkeää, että valtio voisi siirtyä demokratiaksi, ja siihen on järjestettävä erilaiset toimet niin, että terroristit eivät uudelleen pääse valtaan. Tämä on erittäin tärkeä asia ratkaista osana tätä prosessia, ja nyt on hienoa, että kansainvälinen yhteisö on sitoutunut tähän niin laajasti, mukaan lukien arabimaat alueella, joiden suusta ei niin pontevia sitoumuksia ole aikaisemmin kuultukaan.

No, tämä ikään kuin Trumpin rauhansuunnitelma paitsi, että se nyt edellyttää sitä Hamasin mukaan lähtemistä, tosiaan ikään kuin ratkaisee vain tämän välittömän tulitauon ja lyhyen aikavälin askeleet. Tässä rinnalla tarvitaan edelleen poliittista prosessia kohti kahden valtion mallia. Tässä rauhansuunnitelmassa esimerkiksi ei oteta kantaa Länsirannan tilanteeseen, joka on sekin erittäin haastava.

Mitä tulee väkivaltaisiin siirtokuntalaisiin, no, Suomi on ollut osana Euroopan unionia asettamassa heille pakotteita, ja sitten tähän kysymykseen koskien näitä väkivaltaan yllyttäviä ministereitä: Suomi oli ensimmäisten joukossa tukemassa tätä Ruotsin ehdotusta alkukesästä. Ja syy, minkä takia tässäkin kysymyksessä on toimittava EU:n kautta: no, ensinnäkin EU-toimet ovat vaikuttavampia kuin yksittäisen maan, mutta toinen on se, että meillä ei todella ole semmoista kansallista lainsäädäntöä, jonka puitteissa tällaisia esimerkiksi matkustuskieltoja voitaisiin asettaa.

Sitten viimeisenä otan kantaa tähän, vaikka pääministerikin osaltaan siihen hyvin vastasi: Suomi ei todella ole ollut toimeton. Me ollaan meidän verrokkijoukossa aivan täysin mukana paitsi tukemassa myös esittämässä toimia, joilla saadaan apua ihmisille, me ollaan vaadittu tulitaukoa kohta nyt jo kahden vuoden ajan ja pyritty kaikin mahdollisin tavoin

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

vaikuttamaan siihen, että siihen päästään. Suomella tosiaan ei ole keskusteluyhteyttä terroristijärjestö Hamasiin, ja sitä meiltä tuskin edellytetäänkään, mutta olemme pyrkineet vaikuttamaan semmoisten maiden kautta, joilla semmoinen keskusteluyhteys on. Nyt myös kohti tätä rauhansuunnitelmaa kun mennään, kun tästäkin oli kysymyksiä, pyritään toki kaikin mahdollisin tavoin vaikuttamaan siihen, että myös Hamas tähän sitoutuu ja lähtee vapauttamaan panttivankeja.

No, sitten tosiaan jos otetaan kansainvälinen perspektiivi, niin Suomi osana muita länsimaita ja muita EU-maita on kyllä tehnyt valtavan määrän toimia, paitsi joilla tulitauko saataisiin aikaiseksi ja sota saataisiin loppumaan, myös sen eteen, että tämä poliittinen prosessi etenisi, ja erityisesti sen eteen, että palestiinalaisilla olisi rauhanomaiseen tulevaisuuteen sitoutunut hallinto. Eli olemme tukeneet palestiinalaishallintoa paitsi poliittisesti myös rahallisesti, ja tosiaan huomattavasti enemmän kuin yksikään esimerkiksi alueen arabimaa on toiminut tähän saakka.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Jatketaan vielä debattia. Nyt on kuitenkin V-painike jo kiinni, mutta nämä, jotka ovat täällä nyt pyytäneet, saavat puheenvuoron. Lähdetäänpä ensiksi heistä, joilla ei hetken aikaan ole ollut puheenvuoroa. — Edustaja Kosonen. — Huhuu!

16.05 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Painoin tuon vastuspainikkeen pois, mutta voin silti puhua. — Ajatukseni oli sanoa vielä tästä assosiaati-osopimuksesta, josta EU:n komissiokin on ehdottanut, että siitä voitaisiin ainakin osiltaan irtautua. Sehän on yksi keino myös Suomella olla mukana siinä, että voisimme painostaa Israelia. Minkälaisia ajatuksia hallituksessa tästä on? Me ajattelempa, että pitäisi käyttää kaikkia mahdollisia keinoja.

Toiseksi vielä tästä Palestiinan tunnustamisesta. Keskustassa katsomme, että tämän syksyn aikana pitäisi toimia, koska tässä kohtaa ei kyllä kannata olla viimeisten joukossa. Tässä salissa on puhuttu nyt siitä hetkestä, milloin on hyvä hetki, ja sen ei kyllä pidä olla se viimeinen hetki, kun kaikki muut ovat jo tunnustaneet. Se on aivan selvä asia, ja toivomme, että mahdollisimman nopeasti hallitus pääsisi presidentin kanssa samalle linjalle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

16.06 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on käynyt nyt keskustelun aikana selväksi se, että hallitus on asettanut Palestiinalle ehtoja tämän tunnustamisen pantiksi. Ja kun miettii esimerkiksi sitä gazalaisten tilannetta siellä, niin minun on pakko kysyä hallitukselta: minkälaisia ehtoja hallitus on valmis sitten asettamaan Israelille: Israelille, joka on tappanut kymmeniätuhansia siviilejä, lapsia, naisia, jopa vauvoja; Israelille, joka estää sen avun pääsyn sinne Gazaan; Israelille, joka laajentaa laittomasti niitä siirtokuntia siellä Länsirannalla?

Tietenkin oleellinen kysymys tässä on vielä se, mitä sitten tapahtuu, jos Israel näihin ehtoihin ei suostu tai taivu. Onko sitten meidän maamme hallitus valmis asettamaan pakotteita tai niitä, mitä tässä on pitkin keskustelua nyt mainittu?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

16.07 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen yllättynyt siitä, kuinka usein hallituspuolueiden edustajat täällä käyttävät argumenttina sitä, että Palestiinan tunnustaminen ei yksin riitä. No, ei tietenkään mikään riitä, ja jokaisen vaatimuksen palestiinalaisten auttamiseksi voi toki ampua alas sanomalla, että se ei yksin riitä. Me tarvitsemme useita keinoja, me tarvitsemme kaikki keinot painostaaksemme Israelia lopettamaan kansanmurhan.

Täällä on myös sanottu, että Palestiinan tunnustamisen aika ei ole nyt. Miksi sitten verrokkiamme ovat muiden keinojen lisäksi juuri tässä hetkessä tehneet niin ja nähneet sen tärkeäksi, kuten myös tasavallan presidentti?

Kävin juuri eduskunnan portailla tervehtimässä Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön edustajia. He lukivat kertomuksia lääkäreiden kokemuksista avustustyöstä Gazassa. Myös suomalaisia lääkäreitä on lähtenyt Gazaan auttamaan siviileitä riskeeraten oman henkensä.

Palestiinan tunnustamisen pitäisi olla kaikista helpoin asia, joka Suomen tulee tehdä. Siksi tuntuu käsittämättömältä, että toiset uhraavat oman henkensä ja hallitus ei saa edes tunnustettua Palestiinan valtiota.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho.

16.09 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tämä Trumpin Gaza-suunnitelma tarkoittaa käytännössä alueen alistamista Yhdysvaltain hallintaan. Tämähän on jotain aivan muuta kuin Palestiinan kansan itsemääräämisoikeus tai valtion tunnustaminen. [Sanna Antikainen: Oletteko edes lukeneet sitä?] Yhdysvaltain politiikka selittää myös Suomen hallituksen Palestiina-politiikkaa. Yhdysvallat on Israelin merkittävin tukija, eikä Suomen valtiojohto halua vastakkain Trumpin kanssa, ja siksi Israelin toimet — systemaattinen palestiinalaisten siviilien tappaminen, kansanmurha — on hyväksytty.

Suomi ei ole vain sivustakatsoja. Suomi on myös rahoittanut Gazan kansanmurhaa aseostoilla Israelista. Israel myi ilmoituksensa mukaan aseita ulkomaille lähes 13 miljardin euron arvosta viime vuonna. Suomi oli ostajien joukossa EU-maiden kärkipäätä. Yhdysvallat tietysti toimittaa lähes 80 prosenttia Israelin ulkomailta hankkimista aseista, mutta myös Suomen asevientä Israeliin on merkittävää. Valtionyhtiö Patrian omistama Nammo on mukana asetoimituksissa. Suomi siis myös aseistaa kansanmurhaajaa. Espanja perui yhteensä miljardin asekaupat Israelin kanssa ja lopetti asekaupan. Arvoisa ministeri Valtonen, milloin Suomi lopettaa asekaupan kansanmurhaajien kanssa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tanus.

16.10 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Gazassa on valtavasti inhimillistä kärsimystä. Viattomia ihmisiä kuolee ja kärsii tuolla alueella. Kärsimystä on myös Israelin puolella. Tämän inhimillisen kärsimyksen, siis inhimillisen kärsimyksen, lievittämisen ja tappamisen lopettamisen pitäisi olla kaiken toiminnan kärjessä. Tähän olisi panostettava. Sen sijaan täällä käytetään aikaa ja toistetaan ja toistetaan jonkun muodollisen Palestiinan tunnustamisen perään. Kyllä, kaikelle on aikansa, mutta tässä vaiheessa akuutti tarve on inhimillisen kärsimyksen ja tappamisen lopettaminen.

Palestiinan on tunnustanut jo yli 150 maata. Tunnustaminen ei kuitenkaan ole lievittänyt sitä inhimillistä kärsimystä alueella. Se ei ole tuonut sitä tarvittavaa humanitaarista apua kaikille sitä tarvitseville. Se ei ole tuonut myöskään edellytyksiä esimerkiksi kolle-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

goille, lääkäreille, heidän normaaliin toimintaansa alueella. Minä toivon, että me etenemme siinä järjestyksessä kuin kaikista akuuteinta on. [Puhemies koputtaa] Inhimillisen kärsimyksen ja tappamisen lopettaminen on se asia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Razmyar.

16.11 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ulkoministerille siitä, että mainitsitte Länsirannan tilanteen, koska se aika usein tästä keskustelusta unohtuu, ja on todettava, että juurisytyt valitettavasti ovat siellä.

Olemme keskustelleet tänään paljon tästä Trumpin rauhansuunnitelmasta, ja aivan kuten tässä on todettu, siellä on totta kai paljon hyviä elementtejä, tärkeitä elementtejä, mutta ongelmat saattavat olla niissä yksityiskohdissa. Nyt tietenkin jokainen odottaa, että Hamas tulisi hyväksymään tämän sopimuksen. Aivan kuten Israelin pääministeri Netanjahu eilen totesi, mikäli Hamas ei tätä hyväksy 72 tunnin aikana, niin sitten alkaa täysi tuho, ja sitä hän me pelkäämme. Toki Hamasilla on omat motiivit, mutta jos tämän päässä sitten olemme tilanteessa, jossa alkaa katastrofaalinen tilanne jälleen Gazassa, niin se on tietenkin erittäin traagista. Mutta toivotaan, että tässä ei nyt käy näin vaan aidosti päästään tässä rauhansuunnitelmassa eteenpäin.

Arvoisa hallitus, tämä tunnustaminen olisi ollut ainoa poliittinen keino, johon te olisitte voineet vaikuttaa välittömästi, ja tuntuu erittäin surulliselta, että sitä tilaisuutta ette valitettavasti käyttäneet.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

16.13 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Täällä oppositio on kysynyt monta kertaa, milloin on sitten oikea aika tunnustaa Palestiina. No, olisiko vaikka silloin, kun Hamas-terroristijärjestö saadaan kukistettua? Nimittäin jos me emme ensin kukista Hamasia, ei pitkäaikainen rauha tuolla alueella ole mahdollinen. Lisäksi tähän liittyy vielä sekin fakta, että kuten kaikki tiedämme, tällä hetkellä odotamme sitä, hyväksyykö Hamas tämän Trumpin rauhansuunnitelman.

Sitten vielä ottaisin esille sen, mitä oppositio ei ole ottanut — en tiedä, tiedätkö te, ette ole ainakaan ottaneet esille — että ei tämä palestiinalaishallintokaan mikään ongelmaton ole. Se on korruptoitunut, se on erittäin suuressa epäsuosiossa kansalaisten keskuudessa ja niin edelleen. Tällä hetkellä kyselytutkimukset osoittavat, että jos vaalit järjestettäisiin, Hamas voisi päästä valtaan. [Puhemies koputtaa] Siksi Hamas täytyy ensin saada kukistettua. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

16.14 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy tässä nyt hämmästellä ja kummastella näitä muutamia hallituspuolueiden argumentteja, että Palestiinan tunnustaminen olisi jotenkin Hamasin palkitsemista. [Sanna Antikainen: Kyllä, se itse juhlii!] Eihän tässä käsittääkseni kukaan ole Hamasia palkitsemassa, vai oletteko te tunnustamassa Hamasia? Täällä käsittääkseni puhutaan Palestiinan tunnustamisesta. Täällä käytetään kieltä, että tämä tunnustaminen on terroristien palkitsemista. Oletteko te oikeasti sitä mieltä, että tasavallan presidentti Stubb haluaa palkita terroristeja? [Kimmo Kil-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

junen: Näyttää olevan!] Jos te käytätte tällaista kieltä, niin tähän olette sitä mieltä, että meidän tasavallan presidentti haluaa politiikallaan palkita terroristeja. Tämähän on se, mitä hallituspuolueista on todettu.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee sitten tähän oikeaan ajankohtaan tai tähän toimettomuuteen, niin se sentään tämän keskustelun pohjalta on käynyt ilmi, että ilman tätä välikysymystä hallitus ei olisi kyennyt edes tähän ehdolliseen päätökseen, joka on tänään informoitu. Että sen verran tässä on kyllä kehitystä tapahtunut.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikaiselle vastauspuheenvuoro.

16.15 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tutustukaa nyt, herranjumala, siihen, mitä Hamas sanoo. Se itse juhli esimerkiksi, kun Norja tunnusti Palestiinan viime vuonna yhdessä Irlannin ja Espanjan kanssa, ja he kertoivat itse, että se on heidän ansiotaan. He ottavat siitä kunnian itselleen, ja siksi on äärimmäisen tärkeää, että ensin Hamas kukistetaan ja saadaan terroristit pois sieltä alueelta. Vain sillä tavalla estetään se, etteivät he pääse valtaan mahdollisen uuden Palestiinan valtion sisällä.

Minä todella toivon, että te, edustaja Räsänen, tutustutte näihin faktoihin, koska tämä on se todellisuus, ja tämä todellisuus tulee käymään toteen, jos Hamasia ei saada kukistettua. Kai te nyt sen ymmärrätte? Jos heille annetaan tässä vaiheessa ikään kuin palkintona heidän terroriteoistaan tämä Palestiinan valtio, [Puhemies koputtaa] niin silloin heidän kannatuksensa voi vielä kasvaa sillä alueella. [Puhemies koputtaa] Tutustukaa asioihin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Räsänen, Joona, vielä lyhyt puheenvuoro.

16.17 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritän olla menemättä perinteiseen hallitus—oppositio-politiikkaan, koska eikö me juuri olla oltu täällä ihan laidasta laitaan samaa mieltä siitä, että Hamasilla ei pidä olla mitään roolia Palestiinan hallinnossa? Eikö siitä olla täällä samaa mieltä? Tuskin täällä kukaan on palkitsemasa yhtäkään terroristijärjestöä.

Ja edustaja Antikainen, kun te käytätte tätä kieltä, että te pidätte tätä tunnustamista terroristien palkitsemisena, niin oletteko te todella sitä mieltä, että meillä tasavallan presidentti on omalla toiminnallaan, omilla lausunnoillaan palkinnut terroristeja, tai meidän muut kumppanimaat vaikkapa niillä päätöksillä, joita he ovat viime viikolla tehneet? Palkitsevat terroristeja — kun käsittääkseni kaikilla on ensimmäisenä ja ainoana pyrkimyksenä se, että päästäisiin nyt vihdoinkin eteenpäin siinä, että kestävä rauha tuolle alueelle, jossa jo tuhatvuodet on toisia sorretty puolin ja toisin, saataisiin vihdoinkin aikaan. Eikö se ole tässä se tavoite?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt vähän rauhoitutaan ja mennään listaa. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa] — Otetaan myöhemmin. — Edustaja Marttila.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

16.18 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan ilmiselvää, että Palestiinan hallinnossa ei pidä olla mukana terroristitahoja. Mutta on myös aikamme kuva, että samalla kun Suomen hallituksen toimettomuus tässä tunnustamiskysymyksessä on kiusallista ja häpeällistä, suomalaiset vapaaehtoiset purjehtivat riskeistä huolimatta ja oman turvallisuutensa uhalla paikan päälle avustustarvikkeiden kanssa. Vapaaehtoisten apu ei tietenkään sekään yksin riitä mutta on syvästi kunnioitettavaa.

Eräs avustuslaivoissa mukana olija on suomalainen lääkäri Juho Pirhonen, joka kertoi mediassa, että vieraili vuosia sitten keskitysleirillä Saksassa ja lupasi silloin itselleen, että jos maailmassa koskaan tapahtuisi vastaavaa, hän ei seisoi hiljaa sivussa. Tämä ajatus ei jätä minua rauhaan, ja moni suomalainen tällä hetkellä pohtii, tekeekö Suomi todella kaikkensa. Miksi Suomi ei selkeästi viesti, että tunnustamme Palestiinan? Miksi emme tuo Suomeen palestiinalaislapsia hoidettaviksi? Tähän ministeri ei vielä vastannut. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

16.19 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Pitkän aikavälin tavoite on kahden valtion ratkaisu, mutta sen toteuttaminen edellyttää useiden ennakkoehtojen täyttymistä. Näitä ovat pysyvä aselepo, rauha, kärsimyksen lopettaminen, panttivankien vapauttaminen, Hamasin ja muiden terroristien aseistariisuminen sekä demokraattisten prosessien käyttöönotto.

On selvää, että emme voi antaa terroristeille valtiota palkkioksi raakalaismaisista toimitaan. Kahden valtion mallin mukainen mahdollinen palestiinalainen valtio voi syntyä vain ilman terroristien hallintoa. Vasta kun nämä olosuhteet ovat olemassa ja osapuolet sitoutuvat rauhaan ja ihmisoikeuksiin, voimme kestävästi edetä tunnustamisen ja turvallisuutta takaavien ratkaisujen suuntaan. Siihen asti Suomi tukee kansainvälisiä ponnistuksia kahden valtion vision edistämiseksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki.

16.20 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Sodat ja konfliktit ovat kaikkein huonointa politiikkaa, ja poliitikkojen täytyy kaikin mahdollisin toimin estää sotien syntyminen ja myöskin nopeuttaa sitä, että sodat ja konfliktit saadaan loppumaan. Nyt ehdotettu 20 kohdan suunnitelma ei ole vastatuottainen, eli se ei palkitse Hamasta. Siinä ehdotetaan aselepoa, avustuskuljetusten läpipääsyä ja panttivankien ja vankien vaihtoa.

Meidän poliitikkojen täytyy totta kai muistaa myös se, että kansainvälisistä sopimuksista täytyy pitää kiinni, muun muassa Montevideon yleissopimuksesta valtion tunnustamisesta. Täytyy olla tunnustettu hallinto, tunnustettu maa-alue, pysyvä väestö, aluehallitus sekä diplomaattiset toimintakyvyt, jotta voidaan tunnustaa valtio.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen.

16.21 **Oras Tynkkynen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituspuolueiden riveistä Palestiinan tunnustamista on moitittu symbolisuudesta, ja edustaja Vikman kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa totesi, että kokoomukselle tärkeintä ovat konkreettiset ja vaikuttavat toimet. Mutta hallitushan voi tehdä myös vieläkin konkreettisempia ja vai-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

kuttavampia toimia kuin pelkästään tunnustaa Palestiinan. Hallitus voi liittää Suomen Israelin vastaisiin kanteisiin kansainvälisissä tuomioistuimissa. Hallitus voi päättää ottaa Suomeen palestiinalaisia lapsia sairaalahoitoon. Hallitus voi tuoda esityksen aseiden tuonnin kieltämisestä ihmisoikeuksia rikkovilta mailta, kuten Israelilta. Hallitus voi tosiaan ajaa EU:ssa EU:n ja Israelin assosiaatiosopimuksen purkamista. Hallitus voi lailla kieltää tuonnin miehitettyiltä alueilta muun muassa Slovenian ja Irlannin tapaan, ja hallitus voi asettaa tiukkoja talouspakotteita Israelia vastaan. [Sari Tanus: Ja mitä se auttaisi?] — Se auttaisi, edustaja Tanus, luomaan painetta Netanjahun hallintoa vastaan, jotta kansanmurha Gazassa saadaan pysäytettyä.

Jos, hallituspuolueiden edustajat, teille Palestiinan tunnustaminen on liian symbolista, niin ottakaa, hyvät kollegat, käyttöön vaikkapa nämä keinot.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt ministeri Valtosen puheenvuoro, kolme minuuttia enintään. Sitten mennään puhujalistaan, mutta tarvittaessa otetaan sitten debatteja, jos tuntuu siltä. — Ministeri.

16.23 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Vastaa ensin näistä palestiinalaislapsista tai -potilaista alueella. Tosiaan pääministerin esikunta on asiaa selvittänyt, pyytänyt eri ministeriöiltä erilaisia esityksiä, miten näitä lapsia voitaisiin tehokkaimmin auttaa. Puhun laajemmin myös potilaista, koska toki hätä koskee myös vanhempia ihmisiä. Tähän asti Suomi on tosiaan tukenut paikan päällä potilaita SPR:n kautta kenttäsairaalan muodossa, ja nytten budjettiriihessä hallitus sopi viiden miljoonan euron humanitaarisesta lisäavusta. Siitä, miten tämä tullaan kohdistamaan, ei ole vielä päätöksiä, mutta juuri tätä varten tätä selvitystä tehdään, että onko tehokkaampaa käyttää rahat paikan päällä vai osin täällä vai mitä tehdään. Tosiaan tähän tullaan kyllä palaamaan. Tärkeintä on se, että apua on tulossa ja siitä on päästy yhteisymmärrykseen.

Useampi edustaja kysyi tästä assosiaatiosopimuksesta. No, nyt on tosiaan niin, että viime keväänä Suomi oli tässä myös etunenässä yhdessä Hollannin kanssa pyytämässä, että Israelin ja EU:n välinen assosiaatiosopimus arvioidaan ihmisoikeuspykälän toteutumisen osalta. Kesällä tämä arviointi on tehty, ja kuten oli jo melkein ilmeistäkin, niin Israel ei tätä ihmisoikeuspykälää täytä. Sen pohjalta Euroopan komissio on nyt laatinut erilaisia esityksiä, miten voitaisiin luoda painetta Israelille. Tämä vastaa myös edustaja Furuholmin kysymykseen, eli toki on ehtoja Israelille, esimerkiksi humanitaarisen oikeuden noudattaminen, ja kun niitä ei täytetä tai niissä pysytä, niin silloin täytyy käyttää muita toimia. Tässä tosiaan Euroopan unioni pyrkii etenemään ja Suomi osana Euroopan unionia, koska on paljon keinoja, jotka eivät ole kansallisen lainsäädännön piirissä tai eivät ole joka tapauksessa niin vaikuttavia, jos niihin yksin menee — toki laajan muun vuoropuhelun lisäksi, jota harastamme suoraan kahdenvälisesti erilaisilla foorumeilla. Tosiaan näitä keinoja nyt arvioidaan, ja siellä on esimerkiksi assosiaatiosopimuksen sisältä keinoja, joita voidaan jäädyttää tai asettaa pois toiminnasta, ja näihin erilaisiin keinoihin palataan.

Sitten vielä viimeisenä nostan sen, kun täällä kysyttiin sitä, mihin terroristit päätyvät. No, nyt on niin, että tosiaan tässä rauhansuunnitelmassa, jonka Trump toi esille, luodaan ikään kuin jopa tällainen kannustin, että Hamasin taistelijat voisivat lähteä alueelta, kunhan he antautuisivat ja tosiaan luovuttaisivat panttivangit ja antaisivat edes jonkin verran valoa tällaiselle rauhan polulle. Ihan tässä rinnalla on tietysti myös arvioitava sitä, lisäkökö tällainen jatkuva sotatoimi kenties myös terroristien määrää alueella, kun ihmiset eivät näe

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

mitään muuta kuin tällaisen epätoivon edessään, joten meidän yhteinen tehtävämme on tehdä kaikkemme sen eteen, että tällaiseen epätoivoon ei päädytä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt mennään puhujalistaan joksikin aikaa. Edustaja Vornanen.

16.26 Timo Vornanen tv: Arvoisa rouva puhemies! Tässä salissa on kuultu tunteikkaita ja voimakkaita puheenvuoroja Lähi-idän traagisesta tilanteesta. Kukaan tässä salissa ei kiistä Gazan humanitaarisen tilanteen vakavuutta, mutta tunteet ja helpot mahdollisuudet hyvesignalointiin eivät saa romuttaa laajaan kokonaisharkintaan perustuvaa ulkopoliittikkaa. Meidän velvollisuutemme ei ole tehdä päätöksiä, jotka tuntuvat hyvältä hetken vaan kestäviä, pitkälle tulevaisuuteen katsovia päätöksiä.

On olennaista muistaa, mistä tämä viimeinen eskalaatio alkoi: terroristijärjestö Hamasin lokakuisesta raa'asta hyökkäyksestä Israeliin. Israel ei valinnut tätä sotaa, vaan se joutui sen kohteeksi. Valtion ensisijainen velvollisuus on suojella omia kansalaisiaan, ja Israelilla on täysi oikeus puolustaa itseään ja poistaa uhka, jonka Hamas sille aiheuttaa. Vastuu siviiliuhreista lankeaa sille osapuolelle, joka aloitti sodan ja joka järjestelmällisesti käyttää omaa kansaansa ihmiskilpenä sijoittaen ohjuksensa ja komentokeskuksensa koulujen, sairaaloiden ja asuintalojen yhteyteen. On täysin yksipuolista syyttää Israelia suhteettomuudesta, kun sen vihollisen koko strategia perustuu siviilin kärsimyksen maksimointiin.

Ajatus, että Palestiinan valtion tunnustaminen juuri nyt edistäisi rauhaa, on valitettavasti naiivi. Todellisuudessa se olisi palkinto terrorismille. Se lähettäisi maailmalle viestin, että väkivalta ja terrori ovat tehokas keino saavuttaa poliittisia päämääriä. Tämä ei olisi tuki maltillisille palestiinalaisille vaan voitto Hamasille ja sen kaltaisille ääriliikkeille.

Lisäksi on kysyttävä: minkälaisen valtion me olisimme tunnustamassa? Palestiinalaishallinto on syvästi korruptoitunut, sisäisesti hajanainen ja vailla demokraattista mandaattia. Ilman toimivaa hallintoa, turvallisuusrakenteita ja kykyä elää rauhassa naapurin kanssa hätiköity tunnustaminen loisi vain uuden epäonnistuneen valtion, pysyvän epävakauden lähteen koko alueelle. Ja mikä tärkeintä: miten voimme tunnustaa valtion, jolla ei ole edes omaa aluetta?

Suomen ulkopoliittikkaa ei voida rakentaa kansainvälisen painostuksen tai sen pelon varaan, että jääme yksin. Meidän on tehtävä omat ratkaisumme kansallisten etujemme ja pitkän aikavälin vakauden pohjalta, ei sen mukaan, mitä muut maat tekevät, usein omien sisäpoliittisten syidensä ajamina. Hallituksen huolellinen harkinta tässä asiassa ei ole toimintakyvyttömyyttä vaan vastuullista politiikkaa. Tämä on liian vakava asia hätiköityihin päätöksiin ja tunnepohjaisiin päätöksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Tie kestävään rauhaan ei kulje yksipuolisten tunnustamisten kautta. Se kulkee terrorismin kitkemisen, panttivankien vapauttamisen ja sellaisten olosuhteiden luomisen kautta, joissa aidot osapuolten väliset neuvottelut ovat jälleen mahdollisia. Suomen tulee kaikin tavoin tukea tätä prosessia, ei heikentää sitä symbolisilla ja naiiveilla eleillä, joiden seuraukset olisivat todellisuudessa tuhoisia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta.

16.31 Susanne Päivärinta kok: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vasemmiston välikysymys ei vie perille palestiinalaisten kipeästi tarvitsemaa humanitääristä apua. Se ei ratkaise

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Gazan ongelmaa, se ei vie sinne tarvittavaa puhdasta juomaa tai ruokaa. Pelkkä Palestiinan tunnustaminen ilman ehtoja ei ratkaise yhtään mitään. Me olemme jo nähneet sen: 157 YK:n jäsenvaltiota on tunnustanut Palestiinan. Sodassa ei ole kuin häviäjiä, suurimpina kärsijöinä siviilit — orvoksi jääneet lapset, lapsensa menettäneet isät ja äidit ja raunioiden alle murskattu monien sukupolvien tulevaisuus. Siviilien kärsimys ei ratkea sillä, että me täällä nyt väittelemme, pitääkö Palestiina tunnustaa vai eikö pidä tunnustaa. Se ei ratkea sillä, että Suomessa oppositio tekee Gazan katastrofaalisella tilanteella sisäpolitiikkaa ja iskee railoa silloin kun meidän kaikkien pitäisi seistä samalla puolella ja yhdessä.

Onneksi positiivisuutta on ilmassa. Eilen kuulimme presidentti Trumpin rauhansuunnitelman ehtoineen, ja se on todellakin positiivinen askel, ja se on saanut laajasti tukea myös usealta arabi- ja muslimimaalta. Toki yksityiskohdat vaativat vielä paljon analyysia ja tarkennuksia, mutta isossa kuvassa tämä tavoite on nyt oikea: tappaminen on saatava loppumaan. Suunnitelman ehtoinahan on nyt muun muassa ehdottomasti välitön tulitauko, Hamasin aseistariisunta, panttivankien vapauttaminen ja Israelin asteittainen vetäytyminen Gazasta. Toivon todella, että tämä yritys kantaa, että tämä toivon liekki ei sammua ennen kuin se on päässyt kunnolla roihahtamaan. Rauhansuunnitelmassa esitetään myös kansainvälistä väliaikaishallintoa Gazaan. Toivoo myös sopii, että ovi on oikeasti jätetty raolleen palestiinalaisvaltion perustamiselle. Eilen kuulluissa suunnitelmissa ei esitetty myöskään Gazan väestön pakkosiirtoa.

Arvoisa puhemies! Minä ihmettelen, etteivät tässä opposition välikysymyksessä SDP, vihreät ja vasemmisto ole nostaneet esiin terroristijärjestö Hamasin hirmutekoja, [Välihuutoja vasemmalta] ette siviilien käyttöä ihmiskilpinä, ette kidutuksia, ette teloituksia, ette raiskausten käyttöä osana hyökkäyksiä, ette aseiden varastoimista kouluihin ja sairaaloihin, ettekä panttivankien ottamista, panttivankien pitämistä pitkittyneesti epäinhimillisissä oloissa ja kuolemaan jättämistä. Välikysymyksessä te toteatte vain näin, minäpä lainaan teitä: ”Terroristijärjestö Hamas teki lokakuussa 2023 hirvittävän terroristi-iskun, jonka kansainvälinen yhteisö on tuominnut jyrkästi.” Siinäpä se. Tuossa kyseisessä järkyttävässä hyökkäyksessä, joka on Israelin itsenäisyysajan verisin, Hamas tappoi 1 200 ihmistä ja otti yli 200 panttivankia.

Arvoisa puhemies! Tämän konfliktin juuret ovat paljon kauempana historiassa. Alueella on sodittu niin kauan kuin minä muistan. Israelin toimissa ei ole ollut enää pitkään aikaa kyse oikeudesta puolustaa itseään, vaan rajat on ylitetty hirmuisella tavalla jo aikaa sitten. Israel on rikkonut kansainvälistä oikeutta. Israel on rakentanut yhä uusia laittomia siirtokuntia. Mutta toisin kuin oppositio väittää, Suomen koko ulkopoliittinen johto ei ole ollut toimeton. Suomen koko ulkopoliittinen johto on tehnyt koko ajan aktiivisesti työtä Lähi-idän tilanteen ratkaisemiseksi niin kahdenvälisesti kuin EU:n ja YK:n kautta. Me emme ole katsonneet sivusta. Kuten presidentti Stubbkin YK:n-vierailullaan totesi, keskustelujen perusteella voi sanoa, että Suomi nähdään osana maaryhmää, joka aidosti tukee kahden valtion mallia ja välittää kansainvälisestä oikeudesta. Maailma näkee meidät, mutta te, oppositio, ette näe edes lähelle.

Arvoisa puhemies! Kokoomus todella tukee Palestiinan ehdollista tunnustamista. Kuten sanottua, pidämme välttämättömänä, että terroristijärjestö Hamasin hallussa olevat panttivangit vapautetaan välittömästi, Hamas riisutaan aseista ja Palestiinaan saadaan siviilihallinto, jossa ei ole sijaa Hamakselle.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Arvoisat kollegat, kun me katsomme Gazaa, me näemme kärsimystä, jota ei saisi enää koskaan missään päin maailmaa todistaa. Kyse ei ole etäisestä konfliktista, vaan kyse on koko ihmiskunnan häpeäpisteestä, meidän kaikkien epäonnistumisesta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa.

16.36 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tasan viikon kuluttua on kulunut kaksi vuotta siitä, kun Hamas hyökkäsi Israeliin. Kahden vuoden ajan Hamas on pitänyt israelilaisia panttivankkeja, joista osa on vieläkin elossa. Hamasin hyökkäys oli äärimmäisen julma, ja on todettava, että sitä ovat olleet myös Israelin vastatoimet Gazan kaistalla. Gazan humanitäärinen kriisi on äärimmäisen vakava, ja se on saatava loppumaan mahdollisimman pian.

Juuri eilen Israelin pääministeri Netanjahu hyväksyi Yhdysvaltojen presidentti Trumpin rauhansuunnitelman, jonka myös valtaosa Arabimaista on hyväksynyt. Nyt odotamme Hamasin vastausta tässä tilanteessa, jossa olisi äärimmäisen tärkeää saada vähintään tilitauko aikaiseksi välittömästi. Selvää on, että Hamas ei voi jatkaa Gazan hallintaa sen jälkeen, kun alueelle saadaan rauha, aivan kuten edustaja Antikainen perussuomalaisten puheessa totesi. Mittava jälleenrakennus on joka tapauksessa edessä.

Trumpin rauhansuunnitelma on ehdottomasti kannatettava tässä tilanteessa, jossa ilmi selvästi tärkein asia on tappamisen loppuminen ja humanitäärisen avun välitön toimittaminen Gazan kaistalle. Sanat eivät riitä enää kuvaamaan sitä, miten järkyttävää kärsimystä alueella on viime ajat koettu. Se on todella saatava loppumaan. Jos Hamas ei tätä rauhansuunnitelmaa hyväksy, niin he todistavat jälleen kerran sen, minkä kaikki muutenkin tietävät, eli että heitä ei kiinnosta Gazan siviilien asema tippaakaan.

Suomen mahdollisuudet vaikuttaa rauhan syntymiseen Gazassa ovat rajalliset, mutta Suomi ponnistelee monin tavoin päämäärään, jossa lopputuloksena on sodan loppuminen ja pysyvän rauhan saaminen. Muun muassa humanitäärisen avun toimittaminen hädänalaisille kuuluu Suomen toimintamalliin.

Arvoisa puhemies! Eräässä podcastissa, Lääkärit Ilman Rajoja, eräs lääkäri kertoi Gazasta tilanteita. Siellä oli iso ryhmä tuotu lapsia, joita oli ammuttu rintaan, oli tuotu iso ryhmä lapsia, joita oli ammuttu jalkoihin, ja myös 11-, 12-vuotiaita poikia, joita oli ammuttu sukuelimiin. Tätä tapahtuu ympäri maapallon, nimittäin maapallolla on useita alueita, joissa käydään sotaa. Ja kysymys kuuluukin: eikö ihminen koskaan opi? [Anne Rintamäki: Ei!] — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen.

16.40 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri, on arvokasta, että seuraatte vielä tätä välikysymyskeskustelua. Varmasti tässä salissa kaikki jakavat sen yhteisen tuskan, mikä kärsimysnäytelmä tuolla Lähi-idässä ollaan nähty jo vuosien ajan, mikä on kulminoitunut nyt näihin viime vuosien tapahtumiin. Nyt tällä hetkellä puhumme Gazasta.

Edustaja Päivärinta siteerasi tuossa äskeisessä puheenvuorossaan opposition tekemää välikysymystä, jossa lähdettiin liikkeelle siitä, että 7. lokakuuta 2023, kaksi vuotta sitten, tapahtunut terroristi-isku oli järkyttävä mittakaavaltaan ja täydellisen tuomittava, ja on to-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

dettu moneen kertaan, että Israelilla on oikeus puolustaa tietysti omaa koskemattomuuttaan. Tämä on itsestäänselvä lähtökohta.

Te, edustaja Päivärinta, myöskin totesitte, että tällä konfliktilla on pitkät juuret takana, paljon muutakin kuin tuon 7.10.23 tapahtumat, ja siinä te olette täysin oikeassa. Tässä keskustelussa, kun on puhuttu, puuttuu tavallaan historian ymmärrys tuolta alueelta, mikä se todellinen traaginen historia, pitkä juoksu siellä on ollut. Siinä kannattaa muistaa, kun täällä viitataan siihen, muun muassa edustaja Päivi Räsänen täällä totesi, että alkoivat jo vuonna 47—48 Israelin valtion perustamisesta nämä väkivaltaisuudet, että ne eivät alkaneet silloin. Brittien mandaattikausi 1920-luvulla, 30-luvulla oli voimakasta väkivaltaisuutta tuolla alueella nimenomaan juutalaisten ja palestiinalaisten välillä siinä vaiheessa.

Kannattaa muistaa nuo luvut, perusluvut. 1880-luvun lopussa Palestiinan mandaattialueella — sittemmin Palestiinan mandaattialueella, joka Britannialle annettiin Kansainliiton toimesta 1920 — asui kaksi prosenttia juutalaisista. Silloin kun britit saivat sen mandaattialueen, juutalaisten väkiluku oli kymmenen prosenttia silloisesta Palestiinan väkiluvusta. 1947, kun Israelin valtio perustettiin, juutalaisia oli kolmasosa tuosta alueesta. He saivat 58 prosenttia YK:n sopimuksessa, ja 42 prosenttia tuli palestiinalaisille siinä kahden valtion mallissa, jonka YK vuonna 47 loi, mutta sen sodan jälkeen 48 se Israelin alue oli 75 prosenttia. Perustettu Israelin valtio oli 75 prosenttia tuosta alueesta.

1967 Israel miehitti Länsirannan, eli miehitti sen palestiinalaisalueen, minkä piti olla osa sitä palestiinalaista kokonaisuutta. Sitten myöhemmin Oslon rauhanprosessissa lähdtettiin luomaan tätä palestiinalaishallintoa sinne. Tässä ongelmana on se, ydinongelmana tuolla koko alueella on ollut se, että siellä kaksi kansakuntaa, palestiinalaiset ja israelilaiset, kaksi uskontoa, juutalaiset ja muslimit, eivät tahdo tulla toimeen keskenään, valitettavasti. Tämä on ollut se iso, iso, iso ongelma tuolla alueella, josta on pitkään kärsitty, ja on nähty tätä murhenäytelmää, jota koko maailma on pyrkinyt auttamaan ja ratkaisemaan, kuinka sovinto voitaisiin tuolle alueelle löytää. Olemme eläneet jatkuvassa kostonkierteessä, väkivaltakierteessä. 7.10.23 oli yksi kierteen järkyttävimpiä ilmiöitä, ja sitä on tietysti tämä nykyinenkin tilanne tuolla alueella. Tämä on ollut se pitkä historia.

Minulla oli tilaisuus viime vuonna vierailla knessetissä ja tavata knessetin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Yuli Edelstein. Minä sanoin hänelle oman kantani tähän tilanteeseen: Minä tunnistan, että teille israelilaisille palestiinalainen terrorismi on eksistenssikysymys. Se on eksistenssikysymys. Mutta kun olen tavannut myöskin Palestiinan hallinnon edustajia — en puhu Hamasista, vaan Palestiinan hallinnon edustajista —, heille on eksistenssikysymys juutalaiset siirtokunnat ja Länsirannan jatkuva miehitys. Se on heidän eksistenssikysymyksensä. Yuli Edelstein sanoi minulle: ”Minä tiedän, että me juutalaiset asumme täällä ja me tulemme täällä asumaan. Minä tiedän myöskin, että palestiinalaiset ovat asuneet täällä, asuvat täällä ja tulevat täällä asumaan.” Nousin pystyyn ja löin kättä hänen kanssaan: sinähän sanoit tämän rauhanratkaisun. Se rauhanratkaisu löytyy juuri siitä, että nämä eri osapuolet löytävät toisensa ja hyväksyvät toinen toisensa sillä yhteisellä alueella, millä asutaan.

Kansainvälinen yhteisö on tukenut kahden valtion mallia tuohon ratkaisuun vuodesta 1947 YK:n sopimuksesta alkaen, ja sillä pohjalla me edelleenkin liikumme, että tehdään sitten kaksi erillistä valtiota, jotka tunnustetaan molemmat, ja ne elävät sitten sovussa keskenänsä. Tähän me nyt pyrimme, ja tässä on nyt meidän välikysymyksemme paikka täällä hetkellä, kun olemme siinä tilanteessa, että Suomi ei ole halukas ollut tunnustamaan nyt tässä kriittisessä tilanteessa Palestiinan valtiota. Muun muassa sen takia, kun ulkoministeri

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

on tässä paikalla, kysyisin häneltä: Kun tässä on viitattu nyt Tanskaan ja meillä oli YK:ssa viime viikolla tämä korkean tason Saudi-Arabian ja Ranskan johtama kokous, niin siinä Tanska tunnustettiin niiden valtioiden joukkoon, jotka ovat valmiita hyväksymään tämän peruslähtökohdan, palestiinalaisvaltion, mutta Suomi ei siinä joukossa ollut. Voitteko te selvittää meille, miksi tämä tilanne on tällainen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

16.46 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluan antaa tukeni edustaja Kaikkosen puheenvuorolle. Lähi-idän tilanne on järkyttävä ja kestämaton. Yli 60 000 kuollutta, suuri osa siviilejä, kertoo karulla tavalla sen, ettei nykyinen kehitys voi jatkua. Kansainvälinen yhteisö ei voi katsoa vierestä, kun viattomat ihmiset menettävät henkensä päivän toisensa jälkeen.

Samalla on todettava kirkkaasti, että Hamasin toiminta on pysäytettävä. Tämä terroristijärjestö ei voi olla osa minkäänlaista tulevaa Palestiinan hallintoa. Sen aseellinen toiminta, väkivalta ja panttivankien ottaminen tuhoavat kaikki mahdollisuudet rauhaan. Israelilla on oikeutettuja turvallisuushuolia, eikä kestävä ratkaisu synny ilman Hamasin täydellistä aseistariisuntaa. On hyvä, että Yhdysvaltain johdolla pyritään löytämään rauhanaskelia. Panttivangit on vapautettava ja rauha saatava.

Mutta, arvoisa rouva puhemies, yhtä selvää on se, ettei rauhaa voida rakentaa yksipuolisella voimankäytöllä. Tulitauko, humanitäärisen avun perillepääsy ja kahden valtion mallin edistäminen ovat ne kolme askelta, joita kansainvälisen yhteisön on nyt vaadittava ja joihin Suomen on osaltaan sitouduttava.

Suomen ulkopoliittisen linjan on oltava selkeä. Kansainvälinen arvovalta ja luottamus rakentuvat johdonmukaisuudelle. Nyt sitä hallituksella ei ole. Tavoitteena on siksi oltava kahden valtion ratkaisu. Samalla on varmistettava, että ratkaisu takaa sekä Israelin että Palestiinan turvallisuuden ja tulevaisuuden.

Arvoisa rouva puhemies! Rauha ei synny tyhjästä sanoista, vaan se syntyy teoista, jotka katkaisevat tämän väkivallan kierteen. Meillä on velvollisuus pitää esillä, että terrorismi on torjuttava, ihmishenget on suojeltava ja rauha on saavutettava. Hallitus ei ole tässä toiminnallaan vakuuttanut vaan on erimielinen niin sisäisesti kuin tasavallan presidentin kanssa. Siksi kannatan edustaja Kaikkosen tekemää esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

16.48 Jenni Pitko vihr: Arvoisa rouva puhemies! Gazassa on käynnissä kansanmurha. Meidän täytyy tehdä kaikkemme sen estämiseksi, rauhan saamiseksi ja varmistaksemme, että sama ei toistu koskaan. Palestiinan tunnustaminen on osa tätä. Se ei yksin riitä. Tarvitsemme vahvoja toimia pakotteista lähtien. Palestiinan tunnustaminen tarkoittaa Länsirannalla toimivan palestiinalaishallinnon tukemista, ei Hamasin tukemista. Lähes kaikki kumppanimme ovat tämän ymmärtäneet. Suomi on jäämässä yksin hyvin kyseenalaiseen seuraan, hyvin kyseenalaisiin argumentteihin.

Arvoisa puhemies! Täällä hallituspuolueiden edustajat kysyivät, miksi oppositio ei näe niitä asioita, joita hallitus on jo tehnyt. Haluan muistuttaa, että kun ulkoministeri Valtosen johdolla Suomi liittyi julkilausumaan kahden valtion mallin puolesta, oli oppositio vahva-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

na tukena julkisesti. Ne olivat hallituspuolueet, jotka ulkoministeriä silloin arvostelivat — kritiikki tuli hallituksen sisältä. Me olemme oppositiossa tukeneet sitä.

Ja kun hallitus esittää rahoitusta humanitaariseen tukeen, me totta kai tuemme sitä. Meillä on Suomena velvollisuus tukea humanitaarista työtä Gazassa. Me olemme Suomena aikoinaan itsekin tukea saaneet. Se ei kuitenkaan riitä. Kansainvälisen yhteisön on toimittava enemmän. Se, mitä Gazassa tapahtuu, kertoo kansainvälisen yhteistyön epäonnistumisesta. On vaikea uskoa, että vielä 2020-luvullakin voi maa syyllistyä kansanmurhaan ilman, että kansainvälinen yhteisö siihen onnistuu puuttumaan.

Kun katson hallituksen kiemurtelua tässä kysymyksessä, on helppo ymmärtää, että laajan kansainvälisen rintaman saaminen Palestiinan tukemiseksi on vaikeaa ja hidasta. Aina ennen me olemme kuitenkin Suomena tukeneet kansainvälistä yhteisöä rauhanpyrkimyksissä ja toimineet kansainvälisen sääntöpohjaisuuden puolesta. Tätä meidän tulee jatkaa nykyin.

Arvoisa puhemies! Tilanne Gazassa on todellakin hirvittävä. Gazassa on kuollut arviolta lähes 65 000 ihmistä, ja haavoittuneita on yli 160 000. Samaan aikaan Israel on ottanut kohteekseen siviilien lisäksi myös vapaan journalismin. Me nimittäin tarvitsimme erityisen paljon puolueetonta tietoa sodasta nyt. Israelin iskut ovat tappaneet yli 200 toimittajaa, eivätkä ulkomaiset toimittajat enää pääse lainkaan Gazaan. Avustustyöntekijöitä Gazassa on kuollut yli 500. Tämä on äärimmäisen tuomittavaa. Gazassa on nälänhätä, joka olisi esitettävissä, jos humanitaarinen apu pääsisi perille. Israelin armeija on pommittanut myös kouluja ja sairaaloita. Minun Suomi tekee kaikkensa sen eteen, että kansanmurha Gazassa saadaan loppumaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

16.52 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Kansainvälinen tuomioistuin asetti jäsenvaltioille välipäätöksessään kesällä 2024 velvollisuuden estää ja olla tukematta mahdollista kansanmurhaa. Toistaiseksi, yli vuoden jälkeen tuosta päätöksestä, Suomi ei ole osoittanut valmiutta ottaa käyttöön vetoamuksia ja julkilausumia vaikuttavampia keinoja katastrofaalisen tilanteen lopettamiseksi saati Israelin merkittävien kansainvälisen oikeuden loukkausten, sotarikosten ja etnisen puhdistuksen lopettamiseksi.

Kukaan päättäjä ei voi väittää, ettei hän olisi tietoinen, mikä tilanne Gazassa on. Ihmis-oikeusjärjestöt ja YK raportoivat jatkuvalla syötöllä ihmisten tietoisesta nälkiinnyttämisestä, siviilien pommittamisesta, saarron aiheuttamasta totaalista hädästä. YK:n tutkijat ilmoittivat syyskuun puolivälissä, että Israel on lokakuusta 2023 lähtien syyllistynyt kansanmurhaan Gazassa tarkoituksenaan tuhota palestiinalaiset alueella. Mutta mikään tosiasia ei saa Suomen hallitusta kääntymään. Se, että Gaza on maailman vaarallisin paikka olla lapsi, se, että Gaza on maailman vaarallisin paikka toimittaa humanitäaristä apua, mikään fakta ei puske Suomen hallitusta toimimaan kansanmurhan estämiseksi.

Arvoisa puhemies! Pari viikkoa sitten, kun peräänkuulutin tässä salissa hallitukselta toimia ja totesin kyselytunnilla, että näyttää siltä, että Suomi pikemminkin myötävaikuttaa kansanmurhan toteutumiseen, toteamuksesta pöyristyttiin. Reaktio osoittaa ymmärtämättömyyttä Gazan kansanmurhan historiallisesta ja globaalista kontekstista ja länsimaiden osallisuudesta siihen. Reaktio osoittaa tietämättömyyttä vuosikymmeniä jatkuneesta Israelin harjoittamasta miehitys- ja apartheidpolitiikasta ja palestiinalaisten kärsimyksestä.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Jos Israelille annetaan taloudellista tukea esimerkiksi assosiaatiosopimuksen puitteissa, jos maahantuontia miehitetyiltä alueilta ei lopeteta, jos asekauppa ja puolustusyhteistyö jatkuvat niin kuin aina ennenkin, jos taloudellinen ja poliittinen kanssakäyminen Israelin kanssa jatkuu kuten aina, voidaan hyvällä syyllä sanoa, että suurin osa EU-maista, Suomi mukaan lukien, myötävaikuttaa siihen, ettei Israelilla ole mitään insentiiviä lopettaa toimiaan. Sen sijaan olemme viime kuukausien ajan nähneet, miten Israelin toimet ovat muuttuneet vain entistä häikäilemättömämmiksi kansainvälisen yhteisön seurattessa vieressä.

Suomen viime vuosina tiivistynyttä asekauppaa Israelin kanssa olisi jo vuosia sitten pitänyt arvioida uudelleen paitsi moralisesta ja kansainvälisepoliittisesta perspektiivistä myös kansainvälisen oikeuden kannalta. Kansainvälisen tuomioistuimen päätöksen jälkeen kesällä 2024 asekauppa on mahdoton perustella. Tämä koskee niin vientiä kuin tuontia. On huolestuttavaa, kuinka vähän Suomessa ollaan halukkaita vakavasti analysoimaan Suomen ja laajemmin EU-maiden osallisuutta Israelin toimiin. Kaikki taloudellinen yhteistyö Israelin kanssa lisää maan edellytyksiä jatkaa laitonta miehitystä ja kansanmurhaa. Edelleen keskustelua taloudellisista pakotteista on kuitenkin käyty huomattavan vähän, ja kaksoisstandardit ovat räikeät: Venäjän hyökättyä Ukrainaan suuri joukko maita, Suomi mukaan lukien, asetti hyvin nopeasti mittavia sanktioita, niin kuin kuuluikin.

Arvoisa puhemies! Palestiinan tunnustaminen on vähintäänkin, mitä Suomi voi tehdä. Kyse on Palestiinan itsemääräämisoikeudesta, oikeudesta olla olemassa, mutta edes tähän ei Suomen hallitus pysty. Humanitäärinen apu puolestaan on itsestäänselvyys, eikä siitä pidä kerätä erillistä kiitosta. Gazan tilanteen asettaminen vain humanitäärisen katastrofin kehikoon ohittaa myös sen, että länsimaat ovat antaneet Israelin vuosikymmeniä sortaa palestiinalaisia tukemalla sitä taloudellisesti ja poliittisesti. Hyväntekeväisyys ei toisin sanoen pura Israelin palestiinalaisiin kohdistamia sortavia rakenteita, joita länsimaat kaupallisella ja poliittisella yhteistyöllä tukevat.

Tämän sortavan valta-asetelman taustalla on yli vuosisadan mittainen historia mutta myös globaalilla tasolla nähtävissä oleva rasismien synkkenevä tila. Ympäri maailman nähdään kasvavia poliittisia liikkeitä, jotka hyödyntävät maahanmuuttovastaista, muslimivastaista ja arabivastaista retoriikkaa. Tästä maaperästä synnytetään politiikkaa, jossa pakolaiset, maahanmuuttajat, islaminuskoiset, yksinkertaisesti erilaiset, nähdään ongelmana eikä ihmisinä. Kristilliset ja perussuomalaiset pitävät muuta hallitusta panttivankina juuri näistä syistä. Rasistisen retoriikan valtaama ilmatila vie mahdollisuuden toimia suoraviivaisesti ja suoraselkäisesti inhimillisyyden puolesta. Pelkään, että näin tapahtuu yhä useammin niin meillä Suomessa kuin muissa maissa. Palestiinalaisten kohtalosta on aina puhuttu ulkopuolelta. Palestiinalaisten asema on aina kuvattu alisteisena globaalien valtaintressien ristipaineelle yhtenä pelinappulana Lähi-idän konfliktierässä kontekstissa. Palestiinalaisten ihmisarvo ja itsemääräämisoikeus ovat näissä pöydissä toisarvoista.

Arvoisa puhemies! Suomella on vielä mahdollisuus osoittaa, [Puhemies koputtaa] että me näemme ihmisarvon jakamattomana. Vielä ei ole liian myöhäistä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi.

16.58 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Gazan sodan uhrien kärsimykset ovat sydäntäsärkeviä. Missään tilanteessa ei ole hyväksyttävää, että siviilit, erityisesti lapset, joutuvat sodan uhreiksi. Lähi-idän jännitteillä on vuosikymmenien surullinen historia, mutta tämän sodan käynnisti islamistinen terroristijärjestö iskullaan Gazan kaistalta Israe-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

lin puolelle 7. lokakuuta 2023. Hamasin hyökkäys aiheutti suurimman juutalaisten joukkotuhon sitten holokaustin. Terroristit surmasivat, raiskasivat, polttivat elävältä naisia ja lapsia, ottivat panttivankeja, joista osaa piilotellaan edelleen sanoinkuvaamattoman kiduttavissa olosuhteissa.

Palestiinalaisten asuttamilla alueilla ei ole yhtenäistä rajaa eikä tunnustettua hallintoa. Korruptoituneella, epäsuositulla Fatah-puolueen hallinnolla ja presidentti Abbasilla ei ole tosiasiallista poliittista mandaattia. Vaaleja ei ole pidetty lähes 20 vuoteen, ja alueen todellista valtaa pitävät terroristit.

Edustaja Koskinen puheenvuorossaan raportoi, että presidentti Abbasin mukaan palestiinalaiset eivät hyväksy antisemitismia. Valitettavasti tutkimusten mukaan valtaosa palestiinalaisista kannattaa Hamasia. Hamasin voimassa olevan peruskirjan tavoitteena on tuhota Israel ja tappa juutalaiset. Palestiinalaisten oman mielipidemittauksen mukaan tuon terrori-iskun jälkeen kolme neljästä hyväksyi Israeliin tehdyn hyökkäyksen, ja vain 17 prosenttia edes kannatti tuolloin kahden valtion mallia. Valtaosa palestiinalaisista haluaa siis yhden islamilaisen kalifaatin joelta merelle.

Vihan siemeniä on kylvetty vuosikymmeniä palestiinalaislasten sydämiin, valitettavasti eurooppalaisten ja suomalaistenkin tuella. EU-parlamentti esitti toukokuussa palestiinalaishallinnon rahoituksen jäädyttämistä koulukirjoissa jatkuvan kiihotuksen vuoksi ja samalla tuomitsi myös UNRWAn työntekijöiden osallisuuden Hamasin johtamaan terrori-iskuun. Jo kuuden vuoden ajan parlamentin päätöslauselmissa on todettu oppikirjojen sisältävän antisemitismia, väkivaltaan yllyttämistä, vihapuhetta ja terrorismin ihannointia.

Olisi suuri virhe tunnustaa terroristijärjestön käytännössä hallinnoima alue valtioksi. Se ei millään tavalla edistä tässä tilanteessa rauhaa. Palestiinan tunnustamisesta on muodostunut kansainvälisen politiikan huutokauppa, ja Hamas on onnistunut propagandallaan kääntämään paineen terrorismilta puolustautuvaa Israelia kohtaan. Voidaan kysyä, miksi nyt kansainvälinen yhteisö ei tukisi terrorismin kukistamista, samoin kuin toimittiin Isisin kalifaattipyrkimyksiä vastaan. Esimerkiksi monissa lehtijutuissa mainitut Gazan terveysviranomaiset ovat tosiasiallisesti Hamasin rikollisjoukkion propagandisteja. Missä muissa tilanteissa julkisessa sanassa terroristien viestit huomioidaan luotettavina uutislähteinä? Tässä on meillä, myös suomalaisella medialla, tarkistuksen paikka. Jo tehdyt tunnustamiset eivät ole edistäneet rauhaa, ne eivät ole riisuneet Hamasia aseista. Tunnustaminen merkitsisi palkintoa Hamasille, kuten Hamasin taholta on asiaa itse luonnehdittu. Se kannustaisi käyttämään myös terroria tavoitteiden saavuttamiseksi.

Poliittinen vasemmisto ja radikaalit olivat 1970-luvulla Suomessakin kaduilla vaatimassa Iraniin vallankumousta ja luulivat silloinkin olevansa historian oikealla puolella. Esimerkiksi mukana joukoissa oli entinen ulkoministeri Tuomioja, joka on nykyiseenkin kriisiin ottanut kantaa. Nyt näemme, millaisen uhkan Iranin islamistinen hirmuhallinto muodostaa niin omalle kansalleen, etenkin naisille, kuin naapurimailleen. Islamistisesta Palestiinasta voisi samoin muodostua vaarallinen uhka ja terroripesäke, ei pelkästään Israelille vaan myös omalle kansalleen ja koko Euroopalle.

Näiden opposition pyrkimysten sijaan kansainvälisen yhteisön, myös Suomen, tulisi kohdistaa voimavarat ja painostus Hamasin kukistamiseen, Gazan vapauttamiseen ja samalla palestiinalaissyiviilien humanitäärisen apuun. Ja tietenkin myös Israelin tulee noudattaa kansainvälistä oikeutta ja sodan humanitäärisiä sääntöjä. Jos sotarikoksia todetaan, syylliset tulee saattaa vastuuseen.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Arvoisa puhemies! Totean, kun katson tätä melko tyhjää salia, että ilmeisesti presidentti Trumpin ilmoittama suunnitelma, joka toivon mukaan kantaa hedelmää, vesitti tämän opposition välikysymyksen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

17.04 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Lähi-idän tilanne on monimutkainen ja traaginen. Syvyydessään se kytkeytyy historiallisesti, uskonnollisesti ja geopoliittisesti laajoihin rakenteisiin. On selvää, että viime vuosien tapahtumat ovat vain syventäneet tätä alueen kriisiä. Riippumatta siitä, mitä keskustelemme tänään tässä salissa, on syytä muistaa, että vastakkainasettelu ei synny tyhjiössä. Terroristiryhmien toiminta, siviilikohteisiin iskeminen sekä siviilien käyttäminen ihmiskilpinä ovat keskeisiä tosiasioita, joita emme voi ohittaa keskustelussa ratkaisukeinoista. Tilanteen monimutkaisuus vaatii rauhallista analyysiä, tarkkoja faktoja ja faktojen tunnistamista ja johdonmukaista diplomaattista toimintaa. Alueen pysyvään rauhaan eivät riitä yksinkertaiset linjaukset. Se vaatii toimia ja käytännön tekoja.

Arvoisa puhemies! Pitkän aikavälin tavoite on kahden valtion ratkaisu, mutta sen toteutuminen edellyttää useiden ennakkoehtojen täyttymistä. Näitä ovat pysyvä aselepo, rauha, kärsimyksen lopettaminen, panttivankien vapauttaminen, Hamasin ja muiden terroristien aseista riisuminen sekä demokraattisten prosessien käyttöönotto. On selvää, että emme voi antaa terroristeille valtiota palkkioksi raakalaismaisista toimista. Kahden valtion mallin mukainen mahdollinen palestiinalainen valtio voi syntyä vain ilman terroristista hallintoa. Vasta kun nämä olosuhteet ovat olemassa ja osapuolet sitoutuvat rauhaan ja ihmisoikeuksiin, voimme kestävästi edetä tunnustamisen ja turvallisuutta takaavien ratkaisujen suuntaan. Siihen asti Suomi tukee kansainvälisiä ponnistuksia kahden valtion vision edistämiseksi.

Arvoisa puhemies! Meidän tärkein tehtävämme tässä salissa on Suomen turvallisuuden varmistaminen. On pidettävä selkeä raja Suomen puolustushankintojen ja Lähi-idän tilanteen välillä. Hyvä vasemmisto, emme voi asettaa omaa puolustuskykyämme toissijaiseksi tai moraalisesti uhrauskysymykseksi. Suomen puolustus tarvitsee parhaat mahdolliset asejärjestelmät, joilla tuhotaan vihollisen ilma- ja sotavoimat ja saavutetaan kaikki turvallisuuden edellytykset. Siksi päätökset korkean suorituskyvyn puolustushankinnoista, kuten Daavidin lingosta, pitää tehdä puolustustarpeidemme, suorituskykyvaatimusten ja toimitusvarmuuden perusteella. Oman turvallisuutemme ei tule olla diplomatian pelinappula.

Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että huoli tässä salissa ja Suomessa on suuri. Emme voi sulkea silmiämme Lähi-idän humanitaariselta katastrofilta. Kärsivän siviiliväestön ja humanitaarisen avun toimittamisen vaikeudet ovat epäoikeudenmukaisia. Emme kuitenkaan seuraa tilannetta toimeettomina, vaan Suomen osallistuminen avun toimittamiseen on konkreettista. Ulkoministeriön budjetissa on varattu vuodelle 2026 humanitaariseen katastrofiapuun 30 miljoonaa euroa, josta viisi miljoonaa euroa kohdennetaan palestiinalaisten alueelle. Tämä tuki on osa meidän inhimillistä vastuutamme. Se viestii siitä, että me jatkamme työtä rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden puolesta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

17.09 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies, hyvät naiset ja miehet! Minä olen varmaan aika vähäpuheinen tämän asian kanssa, mutta olen aina ajatellut sillä tavalla, ja nyt viime aikoina, kun ehkä oman kokemuksen perusteella — on ollut semmoinen etuoikeus kiertää tuolla Israelin maalla aika paljon sinä aikana, kun olen toiminut rauhanturvaajana — olen muodostanut jonkinlaisen mielipiteen Israelista ja Israelin kansasta ja myöskin tästä tilanteesta, mikä siellä on. Ehkä olen puoleni valinnut, ja sitä kautta haluan puhua sen, minkä oikeaksi siellä näen: jos Hamas laskee aseet, tulee rauha, mutta jos Israel laskee aseet, niin tulee kansanmurha. [Anne Rintamäki: Kyllä! — Kaisa Garedeu: Näin on!] Näin minä näen sen asian, ja täällä salissa ei ole ketään, joka sitä lähtee kiistämään varmaankaan. Te kaikki tiedätte sen.

Täällä salissa on tehty nyt välikysymys Suomen hallitukselle siitä, tunnustetaanko Palestiinan valtio, ja mielestäni tämä on hieman outoa. Jos tämä teille siellä vasemmalla laidalla on niin tärkeä asia, että te teette Suomen eduskunnassa tällaisena historiallisen vaikeana aikana välikysymyksen hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa, jos tämä on teille niin tärkeä kysymys, niin miksi te, hyvät sosiaalidemokraattien jäsenet, vihreät ja vasemmisto sekä keskustapuolue, joka on samaan sakkiiin siirtynyt näköjängsä, ette tunnustaneet Palestiinaa viime kaudella, kun teillä oli siihen kaikki eväät? Nyt tämä on teille yhtäkkiä niin tärkeä asia. Mielestäni te haluatte kerätä tällä poliittista kannatusta samalla lailla kuin Pride-marssi haluaa kerätä poliittista kannatusta seksuaalivähemmistöiltä. Nyt te haluatte semmoista julkista hyväksyntää, ja hienoa, että me ollaan rauhan asialla ja me halutaan jollakin lailla olla parempia tässä maassa kuin nuo toiset. Olisitte viime kaudella tunnustaneet sen. Puhutaan, että pitäisi olla historian oikealla puolen, mutta mikä on historian oikealla puolen?

Jotenkin ihmeellistä vielä sitten, että kun on nyt kovasti uutisoitu, että tehdään tällainen epäluottamuslause tai välikysymys, niin sitten täällä salissa ei ole kuin kolme sosiaalidemokraattia paikalla. [Lauri Lyly pyytää vastauspuheenvuoroa] Niin että eihän tämä nyt tainnut ollakaan teille mikään kysymys.

Siellä Lääkärit Ilman Rajojakin on mielestäni syylistynyt hieman siihen, että Hamas on saanut rakentaa siellä omia verkostojaan ja sairaaloiden alla on pidetty kaikkia käytäviä.

Tämä tilanne on valitettava, mikä se on, mutta mielestäni ei voi edellyttää, että tällaisena aikana lähdetäisiin tunnustamaan tuommoista maata, jonka hallinnossa on terroristijärjestöjä.

Sitten vielä kun edustaja Honkasalo otti tuon Daavidin lingon tuossa esille ja ettei saisi ostaa niitä aseita sieltä, niin haluan nyt kyllä muistuttaa, että valtioneuvostossa ovat silloin olleet Hanna Sarkkinen ja Li Andersson, kun tämä Daavidin linko on tilattu. Kun te olette sen itse ostaneet, niin miksi te tätä hallitusta nyt siitä sitten parjaatte? — Arvoisa puhemies, haluan kiittää tästä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindén poissa. — Edustaja Tynkkynen. — Tuolla tulee edustaja Lylylle puheenvuoro, ja saa siinä vastata.

17.14 **Oras Tynkkynen vihr:** Arvoisa puhemies! Nousin aikanaan eduskuntaan vuonna 2004 suoraan toimittajan tehtävistä. Tein toimittajana monenlaisia hommia, mutta yksi tehtävä oli välillä lukea uutisia yöaikaan. Muistan yhden uutislähetyksen, jossa oli tehtävänä lukea uutissähke Lähi-idän tilanteesta ja siinä uutissähkeen 25—30 sekunnin mitassa kuvata, mitä Israelin ja Palestiinan välillä on juuri nyt tapahtunut. Olen sen jälkeen leikil-

lisesti sanonut, että jos pystyy selvittämään Lähi-idän tilanteen 30 sekunnissa, niin sitten pystyy varmaan aika monimutkaisia asioita kiteyttämään. Tämänpäiväisenkin keskustelu osoittaa, että Israelin ja Palestiinan välisessä konfliktissa, ja nykyään myös sodassa, on pitkät juuret, pitkä historia ja myös taustalla monisyinen ongelmavyyhti. [Sari Tanus: Juuri näin!] Mutta juuri tällaisissa hyvinkin monimutkaisissa, viheliäisissä ongelmissa on hyvä välillä pysähtyä yksinkertaisten perusasioiden ääreen, joiden pitäisi olla kaikille selviä. Yksi sellainen on se, että mikään, mitä Israel on tehnyt tai tekee, ei oikeuta Hamasin tekemää terrori-iskua siviilejä kohtaan — ei mikään, ei mikään apartheid tai sorto, mikään ei oikeuta tällaisia terrori-iskuja — ja vastaavasti mikään, mitä Hamas on tehnyt, ei oikeuta Israelin Gazassa harjoittamaa kansanmurhaa, ei mikään.

Hallituspuolueiden edustajat ovat toistuvasti esittäneet tänään ajatuksen, että Palestiinan valtion tunnustaminen olisi Hamasin palkitsemista, ja siinä tosiaan tuntuvat menevän sekaisin valtion tunnustaminen ja kannanotto sen valtion kulloiseenkin hallintoon. Nämä ovat kaksi eri asiaa, ja niitä kannattaa käsitellä eri asioina, koska myös monet Suomen nykyisin tunnustamista valtioista saattavat olla nyt tai tulevaisuudessa sellaisten voimien vallassa, joita me emme täällä Suomessa halua tukea ja joitten kanssa emme jaa keskeisiä arvoja.

Merkillepantavaa keskustelussa on myös se, että ainoat tässä keskustelussa, jotka ovat toistaneet Hamasin tulkintoja tapahtumista, ovat hallituspuolueiden edustajat. Kukaan välikysymyksen allekirjoittajaporukasta ei ole täällä esittänyt vastaavia Hamasin tulkintoja siitä, mitä Palestiinan tunnustaminen tarkoittaa ja merkitsee, ja vähän kummeksun, miksi juuri te siellä hallituspuolueiden joukossa valitsette toistaa näitä Hamasin väitteitä.

Pääministeri Orpo totesi omassa puheenvuorossaan, että Suomen kaltaisen valtion mahdollisuudet vaikuttaa ovat rajalliset. Itse ajattelen, että sitä suuremmalla syyllä meidän kannattaa käyttää kaikkia niitä keinoja, joita meillä käytettävissä on. Palestiinan valtion tunnustaminen on niistä siinä mielessä helpoimpia, että se on puhtaasti kansallisissa käsissä. Sen päätöksen voimme hyvin yksinkertaisesti itse täällä Suomessa tehdä. Se ei mitenkään sulje pois sitä, että sen ohella tarvitaan paljon muita ja voisi sanoa jopa ensisijaisesti muita keinoja kansanmurhan pysäyttämiseksi Gazassa. Näitä keinoja on lukuisia: ne ovat lainsäädännöllisiä, ne ovat vaikuttamista EU:ssa ja kansainvälisessä yhteisössä, ja ne ovat pakotteita, henkilöpakotteita ja taloudellisia pakotteita, Israelia kohtaan, kunnes se lopettaa harjoittamansa kansanmurhan.

Edustaja Räsänen, Päivi, moitti Gazan terveysviranomaisten kuolonuhreja koskevien lukujen käyttämisestä ja arveli, että nämä luvut eivät ole erityisen luotettavia. Häneltä jäi sanomatta, että kuolonuhrien määrää Gazassa ovat arvioineet myös lukuisat riippumattomat tahot, ja näille riippumattomien tahojen arvioille on yhteistä se, että ne arviot ovat suurempia kuin Gazan terveysviranomaisten esittämät luvut. Näitä arvioita on esitetty muun muassa vertaisarvioituissa artikkeleissa arvostetuissa Lancet- ja Nature-lehdissä ja sen ohella The Economist -lehdessä, ja jos ei luota Gazan terveysviranomaisten lukuihin, niin kannattaa varmastikin sitten tutustua näihin riippumattomien tahojen esittämiin arvioihin.

Edustaja Mäenpää muiden muassa kysyi, minkä takia sitten edeltävä hallitus ei tunnustanut Palestiinaa, jos se on niin tärkeää. No, vihreät ovat kannattaneet Palestiinan tunnustamista jo kauan sitten, ja jos se meistä olisi ollut kiinni, niin edellinen hallitus olisi tässä jo edennyt. Mutta edellisen hallituksen kaudesta on muuttunut ainakin kaksi olennaista seikkaa: Ensimmäinen on se, että keskeiset verrokkimaat ovat siirtyneet Palestiinan tunnustamisessa, ja Israel on aloittanut kansanmurhan Gazassa.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Uskoisin — arvoisa puhemies, jos sallitte vielä tähän loppuun yhteen vetävän havainnon — että tätä näkemyskirjoa tässä salissa tänään osittain selittää se, miten suhtaudumme kansanmurhaan: Jos ajattelee, että Gazassa ei tapahdu kansanmurhaa, niin voi silloin ehkä huolettomammin ajautua sellaiseen jossain määrin akateemiseen keskusteluun vaikka siitä, onko Palestiinan valtion tunnustamiselle oikea hetki nyt vai huomenna vai ylihuomenna. Jos näkee sen kansanmurhan, joka Gazassa tapahtuu, ja ymmärtää kaikki ne riippumattomat arviot, jotka tämän kansanmurhan selvästi tunnustavat, se moraalisesti velvoittaa ja pakottaa toimimaan kaikilla käytettävissä olevilla keinoilla. Niistä Palestiinan valtion tunnustaminen ei ole sieltä suurimmasta päästä, mutta se on vähintä, mitä meidän pitää tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho.

17.20 Johannes Yrttiaho vas: Puhemies! Trump ja Netanjahu sopivat tiistain vastaisena yönä Washingtonissa Gazan siirtämisestä Yhdysvaltain hallintaan. Sitä Trumpin Gaza-suunnitelma käytännössä tarkoittaa. Samaan aikaan, kun asiasta Washingtonissa sovittiin, Israel jatkoi Gazassa asuinalueiden pommituksia ja panssarit tunkeutuivat yhä syvemmälle alueelle. Palestiinan kansan murhaaminen, systemaattinen siviilien tappaminen, jatkui. Trumpin suunnitelma on jotain aivan muuta kuin tulitauko ja rauha. Itse asiassa suunnitelma jättää Israelille myös mahdollisuuden jatkaa tappamista, ja Gazan haltuunotto on aivan muuta kuin Palestiinan kansan itsemääräämisoikeus ja Palestiinan valtion tunnustaminen.

Puhemies! Suomen valtiojohto, etunenässä presidentti Stubb, korostaa mielellään hyviä suhteitaan Yhdysvaltain presidenttiin ja hallintoon. Yhdysvallat on Israelin merkittävin tukija ja aseistaja. Juuri se voi halutessaan lopettaa kansanmurhan välittömästi. Miksi Suomen valtiojohto, presidentti ja hallitus eivät käytä näitä erinomaisia Yhdysvallat-suhteita nyt kansanmurhan lopettamiseen, vai onko hallitus vaatinut tätä keskusteluissaan Yhdysvaltain hallinnon edustajien kanssa? Tulitauko Gazaan olisi saatava heti siitä riippumatta, mitä tapahtuu niin sanotulle Trumpin suunnitelmalle, mutta ilman Israelin kansainvälistä painostamista tämä ei onnistu.

Mitä Suomen hallituksen tulisi tehdä paineen luomiseksi? Ensinnäkin tulisi lakata kiertelemästä ja todeta selkeästi, että Israelin toimissa Gazassa on kyse kansanmurhasta. Tämän ovat useat YK-tahot jo pitkän aikaa todenneet. Suomen tulee ja olisi jo aikaa sitten tullut tunnustaa Palestiinan valtio. Tunnustaminen on paitsi oikea tavoite myös lisää olennaisesti kansainvälistä painetta Israelia kohtaan. Kahdenkeskiset kauppasopimukset Israelin kanssa pitäisi jäädättää, samoin EU:n ja Israelin välinen assosiaatiosopimus. Siirtokuntatuotteiden tuonti Suomeen on lopetettava välittömästi. Ei ole syytä odottaa, että EU toimisi siinä ensin. On ilmoitettava, ettei Suomi osta eikä myy aseita Israeliin eikä asekauppaa kansanmurhaajan kanssa enää käydä. Esimerkiksi Espanja lopetti juuri asekaupan ja perui miljardin arvosta jo sovittuja kauppvoja. Suomen on ilmaistava tuki myös kansainväliselle avustuslaivueelle, jossa on myös suomalaisia mukana. Israel on suljettava pois Euroviisuista ja kansainvälisistä urheilutapahtumista. Näin on tehty Venäjälle, miksi ei Israelille? Gazaan on saatava lääkkeitä ja ruokaa välittömästi, ja Suomen on otettava loukkaantuneita palestiinaislapsia heti hoitoon.

Puhemies! Hallitus, joka näihin toimiin ei kykene, on Suomelle häpeäksi, eikä sillä näin ollen voi olla Suomen kansan, eduskunnan, luottamusta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tanus.

17.24 **Sari Tanus kd:** Arvoisa rouva puhemies! Valtavasti inhimillistä kärsimystä, viattomien kuolemia. Hamas hyökkäsi kaksi vuotta sitten lokakuun 7. päivä Israeliin, tappoi yli 1 200 ja vei Israelista panttivangeiksi 250 henkilöä. Sen jälkeen raketteja ja ohjuksia on lentänyt suunnalta ja toiseltakin. Sotaa on käyty Gazassa, jossa Israel raskain toimin yrittää eliminoida Hamas-taistelijoita ja saada viimeiset 48 panttivankia takaisin kotiin.

Hamas taistelee siviilien keskuudessa, käyttää sairaaloita, kouluja, tavallisia asutuksia ja valtavaa tunneliverkostoa tukikohtinaan, käyttää häikäilemättömästi siviilejä kilpinään ja rekrytoi nuoria, jopa lapsia taisteluihin. Valtava tragedia.

Palestiinan tunnustamisen sijasta nyt tuleeekin keskittyä ponnisteluihin välittömän tulitauon saavuttamiseksi, panttivankien vapauttamiseksi ja humanitaarisen avun tehokkaammaksi perille saattamiseksi. Hamas on saatava riisuttua aseista, ja neuvotteluja tilanteen rauhanomaiseksi ratkaisemiseksi tulee edistää.

Gazassa on valtava, raastava tragedia. Sen me kaikki tiedämme, mutta kuinka moni on ymmärtänyt, että Gazan tragedia on Hamasin strategia? Hamasilla ei ole ollut tarkoituksenaan laskea aseita, eivätkä Gazassa asuvien vetoomukset taisteluiden lopettamiseksi, inhimillisen kärsimyksen lopettamiseksi ole vaikuttaneet Hamasin johtoon. Tämän olisi pitänyt käydä kaikille selväksi viimeistään viime päivien aikana, kun CNN:n tekemä Hamasin johtaja Ghazi Hamadin haastattelu on levinnyt mediassa. Siitähän myös Helsingin Sanomat kirjoitti viime perjantaina.

Tuon johtaja Hamadin mukaan kahden vuoden takainen terrori-isku on avannut kultaisen momentumin, jolla heidän 77 vuoden pituinen tavoitteensa saada maailman maat kääntymään Israelia vastaan on saatu toteutettua. Emme laske aseita, ja terrori-iskuja voidaan tehdä uudelleen ja uudelleen, tuo johtaja on sanonut. Hamasin ja laajemmin muslimivestuskunnan tavoitteena ei ole kahden valtion malli vaan yhden valtion malli, jossa Israel hävitetään ja juutalaiset tuhoetaan tai ajetaan ikiaikaisilta asuinalueiltaan kokonaan pois. [Anne Rintamäki: Juuri näin!] Monet arabimaat eivät alkuaankaan hyväksyneet vuonna 48 perustettua juutalaisvaltiota alueelle, eivätkä ne edelleenkään sitä hyväksy. Vain kuusi arabivaltiota on tunnustanut Israelin, tosin neuvottelut useampien muiden Arabivaltioiden kanssa jatkuvat.

Emme halua antaa minkäänlaista tukea sille, että bruttaalin terrori-iskun ja viattomien tarkoituksellisen tappamisen ja vangeiksi ottamisen kautta voidaan viedä minkään maan, ei myöskään Palestiinan tunnustamista eteenpäin. Jo vuosikymmeniä sitten kansainvälisesti on sovittu Montevideon kriteerit, joiden perusteella voidaan tunnustaa valtio. Nämä kriteerit eivät toteudu. Samoin koko eduskunnan hyväksymässä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa linjataan, että ratkaisun täytyy perustua kansainvälisten linjausten mukaiseen ja molempien osapuolten neuvottelutulokseen.

Gazassa on valtavasti inhimillistä kärsimystä. Alueille on toimitettu paljon humanitaarista apua. Väkilukuun nähden apua on toimitettu sinne moninkertainen määrä esimerkiksi Sudaniin annettuun apuun verrattuna. On traagista, että Hamas on varastanut YK:n raportoinnin mukaan suuren osan tuosta avusta ja myynyt tuotteita korkealla hinnalla. Monella tapaa Hamas lisää Gazan ihmisten kärsimystä. Niin kuin on moneen kertaan sanottu, Hamas on riisuttava aseista ja valtaa pitävien joukosta kokonaan.

Monet Gazassa ovat kritisoineet Hamasia ja vedonneet Hamasin johtoon taistelujen ja kärsimysten lopettamiseksi. Mielenosoituksiakin Gazassa on järjestetty. Hamasin kritisointi ja vastustaminen on kuitenkin suuri riski. Hiljakkoin julkisuuteen tuli, kuinka Hamas toteutti julkisen teloituksen.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Israelin puolella on myös paljon mielenosoituksia, myös kritiikkiä omaa hallitusta ja sen toimia kohtaan. Vaaditaan kaikkien panttivankien kotiuttamista, tulitaukoa ja myös Gazassa asuvien kärsimysten lopettamista. Lähi-idän ainoassa demokratiassa Israelissa kansalaisten mielenosoitukset ja oman hallituksen tiukkakin kritisointi ovat mahdollisia.

Arvoisa puhemies! Rauha syntyy, kun inhimillisyys voittaa vihollisuuden. Jo vuosikymmeniä sitten Golda Meir totesi: ”Rauha tulee, kun arabit rakastavat lapsiaan enemmän kuin vihaavat meitä.” Toiveemme ja tavoitteemme on, että jokainen — [Puhemies koputtaa] jokainen riippumatta kansalaisuudesta, uskonnosta tai etnisestä taustasta — [Puhemies koputtaa] voi koko Lähi-idän alueellakin elää, perustaa perheen, kasvattaa lapsia ja tehdä työtä rauhassa, [Puhemies koputtaa] rauhassa ilman pelkoa ja ilman terrorismin uhkaa. Toivottavasti tämä toteutuu pian.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Fagerström poissa, edustaja Keskisarja poissa. — Edustaja Furuholm, olkaa hyvä.

17.30 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! ”Israelilla on oikeus puolustautua” on lause, jota on toistettu myös tässä salissa Hamasin tuomittavan hyökkäyksen jälkeen. Mutta onko Israelilla oikeus murhata ja näännyttää siviilejä, joilla ei ole mitään osallisuutta Hamasin tekoihin eikä mahdollisuutta puolustautua tai paeta väkivallan edessä? Vastaus on yksiselitteinen: ei ole. Siviilien, jopa vauvojen ja lasten systemaattinen tappaminen ja näännyttäminen ei ole itsepuolustusta, vaan kyse on ihmisyyden romahduksesta, kansanmurhasta, joka tapahtuu silmiemme edessä.

Humanitaarinen tilanne Gazassa on hirvittävä. Ohjusten lisäksi nälkä ja taudit tappavat ihmisiä, joiden elämän olisi voinut pelastaa. Israel on valinnut estää avun pääsemisen perille. Sairaalaverkko on tuhottu, lääkkeistä ja perustarpeista on huutava pula. Ainakin 65 000 ihmistä on kuollut, yli 160 000 haavoittunut ja yli 500 avustustyöntekijää menettänyt henkensä. Tämä ei ole enää vain Lähi-idän kriisi vaan koko kansainvälisen yhteisön epäonnistuminen. Tulevat sukupolvet tulevat hämmästellessä kysymään, miten tämän annettiin tapahtua. Mikään ei oikeuta summittaisia hyökkäyksiä, kollektiivisia rangaistuksia tai nälän käyttämistä aseena. Kansainvälinen oikeus on selvä: viattomia siviilejä on suojeltava. Tämä ei ole vain moraalinen velvollisuus, vaan Suomen kaltainen pieni maa myös tarvitsee kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää turvakseen. Vai hyväksyisimmekö sen, että suomalaisille lapsille kävisi kuten gazalaisille, jos joku vahvempi jättäisi sääntöjä noudattamatta? Tätä samaa voi kysyä myös ukrainalaisilta, jotka yrittävät suojata siviilejään kaikin mahdollisin keinoin Venäjän rauhanturvaajilta toimilta.

Arvoisa rouva puhemies! On totta, että Palestiinan valtion tunnustaminen ei vielä yksin pysäytä sotaa, mutta se on tärkeä askel Suomelle osoittaa tukensa palestiinalaisten itsemääräämisoikeudelle ja oikeudelle olla olemassa. Tunnustamisessa ei ole kysymys Hamasin tukemisesta, vaan se on keino vahvistaa maltillisia ja demokraattisia voimia Palestiinan sisällä. Kohta voi olla liian myöhäistä. Gaza on raunioina, ja länsirannalla siirtokunnat laajenevat. Kahden valtion mallia ei voi olla, jos Palestiinaa ei enää ole. Palestiinan tunnustaminen on vahva viesti. Maailma ei hyväksy miehitystä, siirtokuntien laittomuuksia eikä siviilien tuhoamista. Se on viesti siitä, että Suomi seisoo rauhan ja oikeuden, ei väkivallan, puolella.

Euroopan parlamentti on jo tuominut Israelin toimet. Komissio on ehdottanut EU:n Israel-assosiaatiosopimuksen jäädyttämistä ja kohdennettuja pakotteita. Useat maat, kuten

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Kanada, Iso-Britannia, Australia, Portugali, Ranska, Luxemburg, Malta, Monaco, Andorra ja San Marino, ovat juuri tunnustaneet Palestiinan. Ruotsi, Norja ja Islanti ovat jo aikaisemmin tehneet niin. Myös Suomen presidentti Alexander Stubb on todennut, että Suomi on tullut pisteeseen, jossa valinta on tehtävä. Hän on valmis tunnustamaan Palestiinan, jos hallitus tekee esityksen. Kysymme: onko hallitus valmis seisomaan historian oikealla puolella, vai vaikeneko se, kun viattomia lapsia kuolee ja kansainvälistä oikeutta poljetaan?

Arvoisa rouva puhemies! Aika toimia on nyt, ei ensi vuonna, ei epämääräisenä hetkenä, kun olosuhteet sallivat — nyt. Suomi ei saa jäädä sivustakatsojaksi. Meidän on tunnustettava Palestiina, jäädytettävä Israelin ja EU:n välinen vapaakauppasopimus, vaadittava kovia kauppapakotteita, lopetettava asekauppa Israelin kanssa, ja Israelin laittomasti miehitetyltä alueelta peräisin olevien tuotteiden maahantuonti on kiellettävä, meidän on suljettava Israel niin urheilusta kuin Euroviisuista. Nyt tarvitaan toimia. Tässä koko eduskunnalla on vastuu. Meidän on päätettävä yhdessä: Ei enää hiljaisuutta, ei enää viivyttelyä. Nyt on aika pysäyttää epäinhimillinen tragedia, toimia gazalaisten siviilien, lasten puolesta ja rakentaa tie rauhaan, kahden valtion rauhaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu.

17.35 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Onneksi Suomi ei tunnustanut Palestiinaa YK:ssa. Siinä ei olisi ollut yhtään mitään järkeä, koska alueella ei ole minkäänlaisia edellytyksiä vakaan valtion syntymiselle. Tämä välikysymys vihjaa, että Israelin toimet Gazassa tähtäävät kahden valtion mallin toteuttamismahdollisuuksien tuhoamiseen. Israel iskee Gazassa islamistista ja sadistista terrorijärjestöä vastaan, Hamasin terroristeja, jotka ovat vuosikausia pommittaneet Israelin siviilejä raketeilla ja kaksi vuotta sitten tekivät poikkeuksellisen järkyttävän joukkomurhauskun Israeliin pitäen edelleen kymmeniä panttivankeja hallussaan. Koska Israel ei kohdista toimiaan Länsirannan Fatah-hallinnon poliittikkoihin vaan Gazan terroristeihin, niin käytännössä tämä välikysymys antaa olettaa, että Hamasin tuhoaminen tuhoaisi kahden valtion mallin mahdollisuuden. Voiko tästä vetää mitään muuta johtopäätöstä kuin sen, että opposition mielestä Hamasin kuuluisi olla vallassa palestiinalaisille perustettavassa valtiossa? Voiko hirveämpää toivetta esittää kuin lisää valtaa terroristeille, jotka nälkiinnyttävät ja teloittavat omaa väestöään? Hamashan onkin se taho, joka on joka kerta riemuinnut, kun joku valtio on päätenyt tunnustamaan Palestiinan valtion.

Hamas on muuten se niin kutsuttu ”puolue”, joka voitti viimeisimmät palestiinalaisille järjestetyt vaalit vuonna 2006. Silloin Hamas sai 44,45 prosenttia ja Fatah 41,43 prosenttia äänistä. Pelkän Länsirannan alueella Fatah sai enemmistön ja otti siellä vallan. Gazan alueella Hamas sai lähes 60 prosenttia äänistä, joiden turvin se pääsi alistamaan alueen siviilit ihmiskilvikseen ja muuttamaan sen terroristien paholaismaiseksi komentokentäksi ja johtokeskukseksi maanalaisine tunneleineen, mitä osittain nyt rahoitetaan sinisilmäisten YK-järjestöjen avustuksilla. Vuoden 2006 jälkeen vaaleja ei ole järjestetty. Vuonna 2021 ne olivat lähellä, mutta Fatah perui ne. Arvioitiin, että jos vaalit oltaisiin järjestetty, Hamas olisi saanut lisää valtaa myös Länsirannalla. Lisäksi palestiinalaisten Länsirannan-hallinnon nykyinen presidentti on lähes 90-vuotias, joten nykyinen hallinto ei siinäkään mielessä ole enää kovin pitkäaikainen ratkaisu. Olisi siis äärimmäisen vaarallista lähteä tunnustamaan näin epävarmoilla kantimilla olevaa hallintoa, kun tosiasiallinen valta on kenties myös kannatuksen kautta näillä terroristeilla.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Syy sille, että Palestiinalla ei ole omaa valtiota, ei muutenkaan ole Israelissa. Palestiinalaiset itse ovat kerta toisensa jälkeen kieltäytyneet ottamasta omaa valtiota, koska he eivät halua tunnustaa juutalaisvaltion olemassaolon oikeutta. Noin 15 kertaa Israelia vastaan on hyökätty sen itsenäistymisen jälkeen yhden tai useamman arabivaltion toimesta. Joka kerta Israel on pelastunut ihmeen kaupalla.

Arvoisa puhemies! Palestiinan tunnustaminen ei ruoki Gazan lapsia eikä edistä rauhaa. Palestiinan tunnustaminen olisi tuki terroristeille. Tämän on Hamasin johtokin suoraan sanonut ja iloinnut Hamasin saaneen 7.10.2023 iskulla kasvavan kansainvälisen tuen palestiinalaisille. Suomella ei ole mitään syytä lähteä tunnustamaan valtiota, joka ei täytä yhtään valtion tunnusmerkkiä eikä ole valmis lopettamaan väkivallalla hallitsemista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

17.39 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa rouva puhemies! Terroristijärjestö Hamasin järkyttävä isku lokakuussa vuonna 2023 on yksiselitteisesti tuomittava. Israelilla on ollut täysi oikeus puolustaa itseään ja kansalaisiaan, mutta sen toimet ovat lopulta osoittautuneet täysin suhteettomiksi.

Humanitaarinen tilanne Gazassa on katastrofinen: Yli 65 000 on kuollut, pääosin naisia ja lapsia, ja haavoittuneita on yli 165 000. Keskeinen infra on tuhottu. Iskuja on kohdistettu sairaaloihin ja kouluihin. Vettä, ruokaa tai sähköä ei ole. Siviilejä nälkiinnytetään estämällä avustuskuljetukset. Se, että tämä todetaan suoraan, ei millään tavalla väheksy terroristijärjestö Hamasin toteuttamaa raakaa väkivaltaa. Tänä on ajoin käytetty paljon aikaa siihen, kumpi taho on julmemmin toiminut. Nyt ei ole kyse siitä vaan sodan lopettamisesta.

Viime viikolla järjestettiin New Yorkissa YK:n yleiskokouksen korkean tason viikko. Tänä vuonna pidettyä kokousta voidaan kuvata historialliseksi, sillä sen yhteydessä usea valtio ilmoitti Palestiinan valtion tunnustamisesta, kuten Ranska, Iso-Britannia, Kanada, Australia, Portugali, Luxemburg ja Malta. Nyt myös Tanska on liittynyt näiden maiden joukkoon. EU-maista Palestiinan on tunnustanut valtaosa.

Tasavallan presidentti joutui lähtemään YK:n yleiskokoukseen ja sen yhteydessä pidettyyn Ranskan ja Saudi-Arabian isännöimään kahden valtion ratkaisua tukevaan konferenssiin tyhjin käsiin ilman päätöstä siitä, että Suomi tunnustaisi Palestiinan valtion. Hallituksen toimintakyvyttömyys johti siis siihen, että Suomi jäi viime viikolla pois kansainvälisestä rintamasta historiallisella hetkellä, kun toivoa, kahden valtion ratkaisua, pyritään vielä pitämään yllä.

Pidän hyvin haitallisena sitä, että Suomen ulkopoliittikka on ajautunut tilanteeseen, jossa presidentin ja hallituksen välillä on selvä linjaero. Presidentti on selkeästi sanonut olevansa valmis tunnustamaan Palestiinan valtion, jos hallitus tällaisen esityksen tekisi, mutta näin Suomen hallitus ei ole valmis tekemään.

On mielestäni ennenkuulumatonta, että Suomi asemoi itsensä nyt myös ulkopoliittisesti osaksi hyvin erikoista joukkoa. Sisäpolitiikan ei tulisi antaa vaikuttaa näin merkittäviin ulkopoliittisiin kysymyksiin, ja me kaikki tiedämme, että siitä on nyt pohjimmiltaan kysymys.

Arvoisa puhemies! On syytä kerta toisensa jälkeen täsmentää, että kahden valtion tunnustamisessa ei ole kyse Hamasin terrorin tunnustamisesta tai sen vahvistamisesta. Päin-

vastoin, se tarkoittaisi maltillisen, ensi alkuun todennäköisesti teknokraattisen ja ei-poliittisen palestiinalaishallinnon tunnustamista, jossa Hamasilla ei ole mitään sijaa. Valtion tunnustamisessa on kyse palestiinalaisten siviilien oikeuksien tunnustamisesta, demokraattisen hallinnon rakentamisesta ja sen vahvistamisesta, rauhan edistämisestä.

Kukaan ei väitä, että Palestiinan tunnustaminen yksin ratkaisisi humanitaarisen kriisin Gazassa. Tunnustamisen keskeinen tavoite on kuitenkin vaikuttaa Israeliin sotatoimien lopettamiseksi ja edistää kahden valtion ratkaisua, joka perustuu aidosti kestäväälle rauhalle ja vakaudelle. Tunnustaminen ei ole mikään päätepiste vaan osa prosessia, kun valtiota rakennetaan.

Arvoisa puhemies! Nyt on nähtävissä edes jonkinlaisia askelia kohti rauhaa, ja ne kaikki ovat ehdottomasti toivottuja. Trumpin esittelemä suunnitelma sisältää 20 kohtaa, ja nyt odotamme, että kaikki osapuolet sen hyväksyisivät.

Minä en henkilökohtaisesti kuulu niihin, jotka tässä salissa väittävät, ettei Suomi tai sen hallitus olisi tehnyt mitään. Kyllä on. Tasavallan presidentti on esiintynyt erittäin vakuuttavasti. Ulkoministeri Valtonen on varmasti tehnyt parhaansa, mutta tosiasia on, että tämän hallituksen kädet on sidottu sisäisten erimielisyyksien johdosta.

Arvoisa puhemies! On erinomaista, että humanitaarista apua on annettu. Sehän tästä nyt vielä puuttuisi, ettei annettaisi. Kysyin aikaisemmin, mikä on se rationaalinen peruste, jonka varjolla haavoittuneita palestiinalaislapsia ei voitaisi hoitaa Suomessa. Tähän kysymykseen ei tänään saatu vastausta. Emme myöskään saaneet vastausta siihen, mitä voimme tehdä tukeaksemme niitä vapaaehtoisia suomalaisia, jotka ovat lähteneet avustuksia kuljetta-
maan.

Arvoisa puhemies! Me elämme aikoja, jolloin Suomen ulkopoliittisen linjan ja sen johdon on oltava toimintakykyisiä. Koen, että nyt näin ei ole, ja siksi kannatan epäluottamusesitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

17.45 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Keskustelemme vihervasemmiston välikysymyksestä, joka on otsikoitu seuraavasti: ”Välikysymys hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa”. Ymmärrän välikysymyksen sisäpolitiikkaan liittyen, mutta onko tämä asia oikeasti sellainen, jonka vuoksi kannattaa äänestää hallituksen luottamuksesta?

Perusasia on se, että Hamasin tulisi laskea aseensa, vapauttaa panttivangit ja luopua val-
lasta ennen kuin tunnustamista voidaan edes harkita. Ikävä tosiasia on se, että tavalliset palestiinalaiset myös tukevat Hamasia. Se voitti vaalit 2006, eikä sen jälkeen uusia vaaleja ole edes järjestetty. Se käyttää valtaa edelleen, muun väittäminen on turhaa.

Kuvitellaanpa, millainen olisi Palestiinan valtio, jota Hamas johtaa. Se olisi ääri-islamistinen valtio, jonka tavoitteena olisi Israelin tuhoaminen. Suurin osa palestiinalaisista kannattaa yhden valtion, Palestiinan, mallia. Mitä luulette, millaisen signaalin terroritekojen palkitseminen omalla valtiolla antaisi Hamasille tai muille terroristijärjestöille?

Lisäksi Palestiinan valtion tunnustaminen ei lopettaisi humanitääristä kriisiä, johon välikysymyksessä viitataan. Palestiinalaisille on tarjottu useita kertoja sovinnon kättä ja alueita omaksi maaksi. Kerta toisensa jälkeen nämä neuvottelut ovat kariutuneet, koska ehdot eivät kelvanneet. Sen lisäksi Israel on saanut ja saa niskaansa raketteja, kranaatteja ja kaikkea mahdollista Hamasilta.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Arvoisa puhemies! Yksi asia, mikä minua suuresti ihmetyttää vasemmiston ja palestiinalaisasian symbioosissa, on se, että Suomessa näennäisesti paljon naisasioista huolissaan olevat feministit asettuvat tämän asian taakse. Onko teillä tiedossa, minkälainen paikka Palestiina on naisille Hamasin vallan alla? Esimerkiksi raiskaukset, perheväkivalta ja kunniamurhat ovat yleisiä, ja ne jätetään vieläpä usein rankaisematta. Hallinto on kieltänyt naisilta julkisesti housujen käytön ja vaatinut käyttämään hijabia julkisissa tiloissa. Hamasin hallitsema oikeuslaitos on määrännyt, että naiset tarvitsevat miespuolisen holhoojan, mikäli he liikkuvat kodin ulkopuolella. Lisäksi nainen tarvitsee holhoojansa luvan lähtiesään kodistaan — ihan muutaman mainitakseni. Miten ääri-islamilainen naiskäsitys menee yksiin teidän ajatustenne kanssa? Vai onko sittenkin niin, että takaraivoissanne kytee ajatus olla alistettuna ilman itsemääräämisoikeutta?

Arvoisa puhemies! Siviileihin kohdistuva raakalaismaisuus on aina tuomittavaa, myös Israelin puolelta. Toisaalta on huomioitava sekin, että Hamasin strategiaan kuuluu se, että siviiliuhreja tulee. He raukkamaisesti piiloutuvat siviilien joukkoon ja tekevät tukikohtia siviilikohteisiin. Koulujen ja sairaaloiden alle on kaivettu tunneleita, joista käsin tehdään iskuja. Hamas on myös myöntänyt käyttävänsä siviili-infrastruktuuria sotilaallisiin tarkoituksiin. Tällä kertaahan tämän konfliktin syytyi uudelleen se, että 7. lokakuuta 2023 Hamas toteutti Israeliin hyökkäyksen, jonka tarkoituksena oli murhata mahdollisimman monta israelilaista siviiliä. Ilmeisesti mitkään keinot eivät ole pois pelistä, kun Hamas toteuttaa tarkoitustaan. Terroristijärjestön näppeihin ei kannata Palestiinan tulevaisuutta laskea.

Meidän suomalaisten ei kannata jännittää sitä, mitä joku rajojemme ulkopuolella ajattelee siitä, että emme suin päin tunnusta terroristijohtoista Palestiinaa. Voi yrittää ymmärtää, mitä syitä Palestiinan tunnustaneiden maiden takana on. Ei tarvitse mennä kuin naapuriimme Ruotsiin, joka on niin täynnä islaminuskoisia, että hallituksella ei ole muuta vaihtoehtoa kuin tunnustaa Palestiina, koska muuten vakuutusyhtiöt menevät konkkaan autojen ja ostoskeskusten palaessa poroksi. Sama ilmiö myös Britanniassa.

Lopuksi: Miksi vasemmistohallitus ei tunnustanut omalla vahtivuorollaan Palestiinaa? Vasemmisto voi mielestäni lopettaa ”olette historian väärällä puolella” -huudot. Suomi on ollut historian sivu oikealla puolen ja on sitä jatkossakin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.50 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on monta kertaa kysytty, miksi tämä tunnustaminen on niin tärkeää tällä hetkellä. 2023 lokakuussa, vajaa kaksi vuotta sitten, Hamas iski terrori-iskun Israeliin, ja sen seurauksena syntyi tämä sota, jonka tuhot ovat valtavia: 65 000 ihmistä kuollut, 160 000 loukkaantunut ja haavoittunut. Humanitäärinen kriisi on todella iso, ja tämä on aika iso muutos siihen aikaisempaan.

Arvoisa rouva puhemies! Lainaan tästä yhtä puhetta: ”Gazan tapahtumat ovat ravistelleet maailman omaatuntoa. Ihmisiä tapetaan ruokajonoihin. Äidit kannattelevat elottomia vauvojaan. Tällaiset kuvat ovat sietämättömiä! Siksi haluan aloittaa hyvin selkeällä viestillä: ihmisen aiheuttamaa nälänhätää ei saa koskaan käyttää sodankäynnin välineenä. Tapamisen on loputtava — lasten vuoksi ja inhimillisyyden nimissä”, sanoi Ursula von der Leyen puheessa unionin tilasta 10. syyskuuta 25. Hän aloitti tällä puheensa. Tämä kertoo aika paljon siitä tilanteesta.

Tämä kriisi on todella iso tuolla alueella. Gazan kaista on 364 kilometriä, noin 10 kertaa 40 kilometriä kantiltaan, vähän Espoota suurempi alue. Siellä on yli kaksi miljoonaa ihmis-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

tä aika pienellä alueella, ja tuommoinen määrä ihmisiä on siellä kuollut. Kuvissa näkyy se tuhojen määrä.

Arvoisa rouva puhemies! Toivon erittäin paljon sitä, että tämä rauhansuunnitelma, joka nyt on eilen julkistettu, toisi pysyvän tulitauon, panttivangit vapaiksi ja että Hamas riisutaan aseista, ja niitten polun päässä pysyvä rauha ja kahden valtion malli ja sitten siviilihallinto sellaiseksi, että se pystyy turvaamaan kansalaisilleen palvelut ja terveydenhuollon ja niin poispäin. Tämän pitää olla siellä polun päässä. Tunnustaminen ei tietenkään ole päätepiste, vaan se on tässä prosessin alku ja se on sille prosessille tuki. Se on tässä se tärkein. Ja tämä ei ole tuki Hamasille vaan se on nimenomaan Palestiinan kansalaisille, jotka tarvitsevat sen valtion, jossa voivat elää turvallisesti. Hallituksen linja on ollut epäselvä ja vähän viivyttävä, ja nyt olisi korkea aika olla siinä rintamassa, joka toimii juuri nyt — siinä rintamassa, joka toimii juuri nyt.

Arvoisa rouva puhemies! Rauhansuunnitelma, 20-kohtainen rauhansuunnitelma, on julkistettu. Siinä kiinnittää huomiota se, että se on aika lailla ylhäältä annettu Palestiinan kansalle. Siinä seurataan toimenpiteitä, mitä tehdään tämän prosessin aikana, mutta siinä ei ole selkeästi sitä osuutta, jossa Palestiinan kansa olisi mukana sitä sisältöä tekemässä. Siinä mielessä toivoisin — ja sitä kysyin ulkoministeri Valtoseltakin — että Palestiinan kansa omien edustajiensa avulla olisi siinä prosessissa mukana. Presidentti Stubb on ilmaissut tänään, että rauhansuunnitelma on ollut tervetullut, niin kuin se meidän kaikkien mielestä on.

Arvoisa rouva puhemies! Nyt olisi annettava rauhalle mahdollisuus. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Krista.

17.55 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! ”Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä. Kullakin yksilöllä on oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.” Näin todetaan YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa. Julistus luotiin toisen maailmansodan seurauksena ja hyväksyttiin vuonna 1948. Haluttiin luoda mekanismi, jolla estetään juutalaisten joukkomurhan kaltaisen tapahtuman toistuminen — ”ei enää koskaan”.

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä me todistamme Gazassa kansanmurhaa. Valokuvat Gazasta järkyttävät, ja syystä. Ihmisiä nälännytetään nälkään, iskuja tehdään siviilikohteisiin ja apua ei päästetä perille.

Arvioiden mukaan Gazassa on kuollut lähes 65 000 ihmistä ja haavoittuneita on yli 160 000. Avustustyöntekijöitä on kuollut yli 500. Elokuussa YK julisti Gazan kaupunkiin nälänhädän, joka YK:n mukaan olisi ollut estettävissä. YK:n alainen riippumaton tutkintakomissio on syyskuussa ilmoittanut pitävänsä Israelin toimia kansanmurhana. Israelin hallitus on saartanut Gazan kaistaa ja estänyt ruoan, polttoaineen ja lääkkeiden pääsyn. Lapset eivät kuole ainoastaan pommeihin ja luoteihin, vaan heitä myös nälännytetään nälkään tarkoituksellisesti. Terveysklinikat ovat ylikuormitettuja, ja Israel estää elintärkeän avun toimittamisen. [Kaisa Garedeu: Vale!]

On selvää, että Hamasin terrori ja hirmuteot ovat tuomittavia. Ne eivät kuitenkaan millään lailla oikeuta Israelin toimintaa kokonaisen kansan tuhoamiseksi. On järkyttävää, että kansainvälinen järjestelmä ei ole pystynyt puuttumaan konfliktiin kansanmurhan pysäyttämiseksi. Valtioiden on käytettävä kaikkia poliittisia, taloudellisia ja oikeudellisia keinoja kansanmurhan pysäyttämiseksi.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo sanoi tänään puheessaan, että Suomi ei ole ollut toimeton. Se on totta. Pääministeri Orpo on myös sanonut Suomen käyttävän kaikkia keinojaan. Näin ei kuitenkaan ole tehty. Keinoja, joita hallitus ei ole vielä käyttänyt Israelin painostamiseksi ja palestiinalaisten auttamiseksi, on monia: Palestiinan valtion tunnustaminen, Israel-assosiaatiosopimuksen jäädyttäminen, siirtokuntatuotteiden kieltäminen, asekaupan lopettaminen Israelin kanssa, Israelin asettaminen kauppasaartoon, henkilöpakotteiden käyttöönotto, suurlähettilään puhuttelu, Israelin ulossulkeminen Euroviisuista ja urheilukilpailuista, potilaiden evakuointi Länsirannalle.

Kansanmurhaan puuttumisen ei pitäisi olla puoluepoliittinen kysymys. Oppositio on jättänyt hallitukselle välikysymyksen Palestiinan tunnustamiseksi, sillä hallitus ei ole tehnyt riittäviä toimia sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen puolustamiseksi ja Palestiinan kansanmurhan estämiseksi.

Arvoisa puhemies! Ensimmäinen askel kohti rauhaa on Palestiinan tunnustaminen. Suomi on jäämässä pieneen vähemmistöön, jos se ei nyt tunnusta Palestiinaa. YK:n yleiskokouksen korkean tason viikolla moni maa ilmoitti tunnustavansa Palestiinan valtion, viimeisimpänä Ranska, Iso-Britannia, Kanada ja Australia. Käsillämme on tärkeä hetki, joka jää tuleviin historiankirjoihin. Olimmeko me puolustamassa kaikkien ihmisten yhtäläistä oikeutta elää rauhassa ja turvassa?

Orpon hallituksen tuleekin antaa esitys Palestiinan valtion tunnustamiseksi. Tasavallan presidentti Alexander Stubb on jo ilmoittanut olevansa valmis tunnustamaan Palestiinan valtion, jos hallitus tekee tästä ehdotuksen. Suomen on puolustettava sääntöpohjaista maailmanjärjестystä, rauhaa ja kaikkien ihmisten oikeutta elämään, vapauteen ja turvaan.

Arvoisa puhemies! Koska hallitukset ovat epäonnistuneet turvaamaan avun perillepääsyn, kansalaiset ovat tarttuneet toimeen. 31. elokuuta käynnistyi kansainvälinen Global Sumud Flotilla -operaatio, jossa yli 44 maata toimittaa hengenpelastavaa humanitaarista apua Gazaan — lääkkeitä, äidinmaidon korvikkeita, ruokaa ja vedensuodattimia. Myös Suomesta on mukana lääkäreitä, sairaanhoitajia ja toimittajia. Tämä satojen ihmisten toteuttama avustustehtävä on täysin humanitaarinen ja edustaa eri kansojen yhtenäistä solidaarisuutta Gazan pitkittynyttä ja laitonta saartoa vastaan.

Aiempiä vastaavia avustuslaivoja ja miehistöjä on kaapattu kansainvälisillä vesillä. Viime aikoina liikkeeseen kuuluviin laivoihin iskettiin drooneilla Tunisiassa, ja Israelin kansallisen turvallisuuden ministeri on uhannut vangita laivaston aktivistit terrorismiolosuhteissa. Myös suomalaiset osallistujat ovat vakavassa vaarassa. Suomen hallituksen on turvattava humanitaarisen avun perillepääsy Gazaan, estettävä vahingot kaikille laivueen aluksille ja miehistöille, suojeltava suomalaisia osallistujia ja heidän aluksiaan sekä asetettava avustuslaivueiden suojele etusijalle kansainvälisillä vesillä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

18.00 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Täällä on noussut esiin EU:n ja Israelin välinen assosiaatiosopimus ja sen arvioiminen. Siihen liittyen Suomihan on katsonut, että nämä EU-komission esittämät toimet tulee arvioida huolellisesti, ja tulee arvioida myös niiden vaikutukset. Mutta tämän assosiaatiosopimuksen osittainen jäädyttäminen, EU:n ja Israelin välisen horisonttiyhteistyön osittainen keskeyttäminen sekä lisäpakotteet Hamasille, väkivaltaisille siirtokuntalaisille ja väkivaltaa lietsoville Israelin ministereille ovat niitä toimia, joita Suomen on syytä harkita ja joita Suomi harkitsee. Nythän on niin, että nämä

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

linjaukset tuodaan eduskunnan käsittelyyn mahdollisimman pian, ja Suomi huomioi Lähi-idän tilanteen nopeasti muuttuvan luonteen. Suomi myös toimii yhdessä samanmielisten jäsenmaiden kanssa seuraavassa ulkoasiainneuvoston kokouksessa lokakuussa.

Eli vielä kertauksena ja lisänä niihin toimiin, joita täällä on jo monessa puheenvuorossa tuotu esiin: Suomi antaa apua, ja Suomen hallitus ja valtiojohto toimivat aktiivisesti tilanteen ratkaisemiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

18.02 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Kärsimystä on paljon Gazan alueella, kärsimystä on Israelin alueella, koko Lähi-idän alueella, mutta kun tätä keskustelua on kuunnellut ja myös mediaa ja kansainvälisten järjestöjen ulostuloja on kuunnellut, myös YK:n alaisten järjestöjen määritelmiä kun on kuunnellut, niin on hämmästyttänyt kyllä moni asia. On puhuttu nälkiinnyttämisestä, on puhuttu nälänhädästä. Niin kuin tässä aiemmin todettiin, elokuussa YK:n alainen järjestö olisi todennut, että siellä Gazassa on nälänhätää. Tähän todetakaan, että varmasti siellä nälkää ja kärsimystä on, mutta jos ruvetaan katsomaan, minkälaisia kriteereitä on aiemmin käytetty silloin, kun puhutaan jonkin alueen nälänhädästä, ja minkälaiset kriteerit olivat käytössä elokuussa, niin ne ovat kyllä aika lailla erilaiset ja huomattavasti lievennetyt kriteerit. Hämmästelän, minkä takia tämäntyypiseen toimintaan on YK:n alaisten järjestöjen pitänyt lähteä.

Vielä suurempi hämmästykseni on ollut, kun puhutaan kansanmurhasta. Tänäkin iltana tässä salissa on moneen moneen kertaan nostettu esiin ja syytetty Israelia kansanmurhasta. Me tiedetään, jos me katsotaan historiaa taaksepäin, että siellä on tunnettuja karmeita kansanmurhia: natsi-Saksan aikana kaksi kolmasosaa juutalaisista tapettiin tai Ruandan kansanmurhassa sadan päivän aikana 800 000 tutsia tapettiin. On sanottu, että ehkä jopa 70 prosenttia tutseista tapettiin.

Tämä YK:n alainen niin sanottu riippumaton tutkijaryhmä, joka nyt syyskuussa on antanut päätelmänsä, että Gazassakin Israelin toimesta toteutettaisiin kansanmurhaa, on selainen, johon voi kuka tahansa liittyä. Tälle alustalle, joka kerää niin sanottuja tutkijoita, kuka tahansa voi liittyä, ja vain pieni osa tähän ryhmään liittyneistä on tullut mukaan tähän lausuntoon, jonka ryhmä on antanut.

Lausunnon sisältö: Historiassa kautta vuosikymmenten kansanmurhalla me on ymmärretty tilannetta, jolloin jotakin kansaa tai etnistä kansanryhmän osaa tarkoituksellisesti, määrätietoisesti, massamaisesti murhataan, mutta tämä määritelmä on tämän niin sanotun riippumattoman tutkijaryhmän toimesta muutettu. Sieltä on tällainen massamainen, tarkoituksellinen, määrätietoinen jonkun kansan tai kansanosan murhaaminen jätetty pois, ja riittää, että tapetaan, ja sitten muutama muu kriteeri. Kun kuuntelin viime viikon keskiviikkona A-studiossa keskustelua näistä tämän ryhmän kriteereistä, niin mietin, että jos näillä kriteereillä mennään eteenpäin, niin mikä aseellinen selkkaus, missä tulee ihmisuhreja, missä joitakin tapetaan, voidaan jättää kansanmurhakriteerin ulkopuolelle. [Aki Lindén: Sittenhän siellä on kaikki hyvin!]

Ajattelen niin, että kun kansanmurhia on tehty, niin mielestäni se on niin raakalaismaista ja massamaista, että sen kriteerin tai tällaisen nimityksen käyttämisessä pitäisi olla todellakin kriittinen. Jos ja kun Israel pyrkii eliminoimaan terroristijärjestöä ja sen jäseniä Gazasta, niitä jäseniä, jotka siellä kahlitsivat omia kansalaisiakin, niin ei tällainen toiminta

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

täytä millään muotoa kansanmurhan kriteerejä, ei ainakaan niitä, mitkä ovat vuosikymmenten aikana olleet käytössä. [Aki Lindén: Eli 65 000 terroristia on tapettu siellä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keskisarja, olkaa hyvä.

18.06 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Rukoilen rauhan puolesta. Pudotan roponi kolehtihaaviin Gazan viattomien lasten hyväksi. Siunaan Israelia, joka suojelee historiallisesti maailman vainotuinta kansaa ja pyhää maata. Vastauksiani välikysymykseen ovat: humanismi ja lähimmäisenrakkaus. Rauhan miehenä suren Lähi-idän sodan laajentamista kulttuurisotaan kotimaassa. Te välikyselijät värväydyste kulttuurisotureiksi — jälleen kerran.

Palestiinan liput liehuivat ja kannattajat riehuivat Helsingissä viime itsenäisyyspäivänä. Näköjään rauhaista 612 kiihottaa ääripalestiinalaisia. Israel-viha tempaa mukaansa suomalaisia yliopisto-opiskelijoita, jotka kyselyssä eivät edes tiedä, mitä tarkoittaa iskulause ”joelta merelle”. Heidän aatteensa on tsoukkiherännäisyys.

Palestiinan sotaviirit hulmuavat Suomen vappumarsseilla ja ay-liikkeen lakoissa. Täh? Käsäkurainen suomalainen työläinen ei janoa kulttuurisotaa. Se on vasemmistopoliitikojen intohimo.

Palestiinan symbolit soluttautuvat Suomen naistenpäivään. Kyllä, tämänkin todistavat tiedotusvälineiden valokuvat ja videot. Lähi-idän sukupuoliroolit lienevät feminismin tavoite. Ovatko kulttuurisodan amatsonit ihan tosissaan? Katsokaa, kuinka Hamasin tukija Iran tv-lähetyksissään sumentaa sääret suomalaisministeriltä.

Homoseksuaalien oikeudet olivat minulle sydämenasia jo arkistoissa, kun historioitsijana tutkin 1600—1700-luvun homo-oikeudenkäyntejä. Kansanedustajana kauhistelen sitä, että Suomen vähemmistöjen asianajajat mielistelevät maailmanuskontoa, joka valtapiirissään tukahduttaa sukuvietin. Kumma kulttuurisota syttyy Pridessä eli ’Ylpeydessä’ Suomen toreilla ja kaduilla: Ylpeyden vähäpukaisissa paraateissa sateenkaaren alla paistaa Palestiina-propaganda. Irvokasta kulttuurisotahulluutta!

Tsoukkiherännäisyys soimaa suvaitsevaisia kristittyjä ja juutalaisia. Se hyväksyy ikeen, joka todella painaa ihmisoikeuksia. Teidän poseerauksenne ulkopoliitikalla aiheuttaa itsepetoksen nurkan takana. Mellunmäen moskeijan edessä ei hylly Ylpeyden paljas pylly.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

18.09 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Israel ei ole suorittamassa kansanmurhaa. Välikysymyksessä tämäkin väite on tietysti nostettu esiin viittaamalla YK:n tutkintakomission puutteelliseen ja puolueelliseen raporttiin. En jaksa enää yllättyä siitä, että YK ja vasemmisto siteeraavat terroristien syöttämiä lukuja ja väitteitä totuutena. Sitä puolestaan en lakkaa ihmettelemästä, miten tehokkaasti oppositio ja media ovat onnistuneet peittämään silmänsä täysin Hamasin terroristien roolilta ja vastuulta suhteessa Gazan siviiliuhreihin.

Välikysymyksen mukaan Israelin toimet ovat olleet summittaisia ja suurelta osin kohdistuneet viattomiin siviileihin, naisiin ja lapsiin. Tähän johtopäätökseen voi päätyä ainoastaan, jos käyttää tietolähteenään pelkkää terroristipropagandaa eli Hamasin alaisen Gazan terveysministeriön tuottamia tietoja. Esimerkiksi listoja kuolleista kerätään avoimilla lomakkeilla, joihin kuka tahansa voi syöttää vahvistamattomiakin tietoja. Kuollei-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

den listoilta on välillä poistettu tuhansia. Myös Hamasin terroristeja ilmoitetaan sinne siviileinä. Terroristeja on kuollut yli 20 000.

Sekä tutkintaryhmän kansanmurhapäätelmässä että mediassa raportoidaan kuolemista ja nälästä kuin Israel olisi vailla mitään syytä huvikseen hyökännyt Gazaan vaarantamaan alueen siviilit ja omat sotilaansa. Unohtuiko jo, että Hamas aloitti sodan? Analysoimatta jäävät myös Hamasin sotataktiikat, joilla se tähtää maksimaaliseen siviiliuhrien määrään ja kansainvälisen mielipiteen kääntämiseen Israel-vastaiseksi. Hamas sijoittaa komentokeskuksiaan ja tunneleitaan tarkoituksella koulujen, sairaaloiden ja asuinalueiden yhteyteen, mikä vaikeuttaa sekä siviilien auttamista että sotilaskohteiden tuhoamista.

Raportit viittaavat siihen, että lähes jokainen rakennus eteläisessä Gazassa on Hamasin toimesta miinoitettu, mikä tekee niistä vaaranpaikkoja sekä israelilaisjoukoille että viattomille palestiinalaisille, joita Hamas käyttää ihmiskilpinä. Hamasin sotilaat eivät myöskään kuljeskele sotilasasuissa vaan naamioituvat siviileiksi, jopa toimittajiksi. Tämä on kansainvälisten sääntöjen mukaan sotarikos, mutta montako otsikkoa olette nähneet, missä Hamasia vaaditaan noudattamaan kansainvälistä lakia taistelussa Israelia vastaan?

Arvoisa puhemies! Kansanmurhan eli oikeuskielessä joukkotuhonnan määritelmä on teko, joka tähtää jonkin kansallisen, etnillisen, rodullisen tai uskonnollisen ryhmän hävittämiseen joko kokonaan tai osittain. Kyse on siis ihmisryhmän tarkoituksellisesta hävittämisestä esimerkiksi tappamalla, ehkäisemällä syntyvyyttä ja pakkosiirtämällä lapset pois. Hyvä oppositio, Jos Israel yrittäisi tuhota palestiinalaissiviilit, niin miksi se näkee valtavasti vaivaa varoittaakseen heitä iskuista sekä kuljettaakseen sinne ruokaa, vettä ja avustuksia? Miksi se auttaa satoja gazalaisia potilaita ja heidän saattajiaan pääsemään hoitoon joko Israeliin tai muihin maihin?

Arvoisa puhemies! Israelin toimilla ei ole yhtään mitään tekemistä kansanmurhan kanssa. Hamasilla ja sen toimilla saattaa hyvin ollakin, koska sen tavoitteena on vapauttaa koko Palestiina juutalaisista eli tuhota Israel kokonaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

18.14 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Tällaisen henkilön, joka tuomitsee täysin Hamasin terroriteot ja Hamasin terroristisen ideologian ja toisaalta näkee myös, että Israel on nyt ryhtynyt toimenpiteisiin, jotka ylittävät kaikki hyväksyttävyyden rajat, on jossain määrin vaikea osallistua tähän keskusteluun, kun tuntuu siltä, että täällä on ikään kuin kaksi puoluetta, jotka taistelevat keskenään. Toisten mielestä Israelin toiminta on ollut aina ja on nytkin pelkkää rikollisuutta, ja toisten mielestä Hamas on syypää aivan kaikkeen, jopa siihen, että ihmiset kuolevat Gazassa, niin kuin äskeisessä puheenvuorossa kuultiin, että Hamas itse miinoittaa siellä rakennukset ja mitään kansanmurhaa ei ole eikä nälkää ja hoitoa toimii. Tämähän on ihan käsittämätöntä puhetta.

Minun mielestäni oman sosiaalidemokraattisen ryhmämme kaikki tärkein ja olennaisin sanottiin siinä välikysmyksen ensimmäisen allekirjoittajan, Johannes Koskisen, puheenvuorossa ja myös ryhmäpuheenvuorossamme, jonka piti edustaja Razmyar. Olen itse tietoinen siitä, että kansainvälisestä politiikasta ja ulkopoliitikasta puhuttaessa kannattaa pitää kieli aika lailla keskellä suuta ja käyttää tarkkoja määritelmiä, mutta kun täällä nyt on kuunnellut muutamia puheenvuoroja, niin on kyllä pakko ottaa myös ihan poleemisesti kantaa tiettyihin asioihin.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Tuomitsen itse, tietenkin, aivan täysin Hamasin toiminnan. Se oli aivan käsittämätön hirmuteko, mihin Hamas ryhtyi 7.10.2023: tappoi yli tuhat Israelin asukasta, otti vangiksi ainakin 250 ihmistä. Tämä on täysin tuomittavaa, siitä ei ole hetkeäkään kysymys, mutta sitten se kysymys kuuluu: oikeuttaako tämä nyt sitten siihen kaikkeen, mitä Israel on tehnyt sen jälkeen? Olen ymmärtänyt kansainvälisten tiedotusvälineiden kautta, että esimerkiksi Israelissakaan ei suinkaan ole yksituumaisuutta tälle viimeisen vaiheen maahyökkäykselle. Esimerkiksi armeijan ylin johto ja tiedustelujohto varoittivat ryhtymästä siihen, mutta Israelia johtaa tällä hetkellä poliittisesti sellainen ryhmittymä, että se aikoo tässä tilanteessa, joka nyt on syntynyt, ottaa niin sanotusti kaiken mahdollisen irti tästä tilanteesta.

Olen itse monellakin tavalla elämäni aikana suhtautunut myöntämielisesti Israeliin, ihailutkin Israelin järjestelmää, ja ihan poliittisesti haluan todeta, että Israel oli vuosikymmenet sosiaalidemokraattien johtama valtio. Siellä presidentit Ben-Gurion ja Golda Meir tai pääministerit Jitzhak Rabin ja Shimon Peres ja muut johtivat käytännössä 30 vuotta, ja sen jälkeenkin on ollut työväenpuolueen johtajia. Nyt tällä hetkellä kuitenkin tilanne on se, että Israelin poliittinen johto on hyvin pitkälti aika pienen äärioikeistolaisen ryhmän vankina, joka sillä tavalla sitten pystyy käyttämään tilannetta hyväkseen, että äärimmilleen viety väkivalta on nyt sitten ajettu läpi siellä toteutukseen.

Sanoisin nyt näin, että kun täällä kuuntelin eräitä puheenvuoroja, joista kyllä joudun vetämään sen johtopäätöksen, että yritettiin väittää, että kaikki ne, jotka nyt kannattavat esimerkiksi Palestiinan pikaista tunnustamista, hyväksyisivät terrorismin ja hyväksyisivät Hamasin, niin joudun kyllä kysymään: tarkoitatteko te — ja tiedätte kyllä, keitä nyt tässä salissa tarkoitan — että Suomen tasavallan presidentti Alexander Stubb hyväksyy Hamasin toiminnan, tai Ison-Britannian pääministeri Starmer tai Ranskan presidentti Macron? Eivät tietenkään. Nyt kysymys on siitä, että tämä äärimmilleen viety systemaattinen väkivalta, joka kohdistuu siviileihin aivan kiistattomasti — ei terroristeihin, vaan siviileihin — on se, mikä halutaan tuomita, ja sinne halutaan muodolla tai toisella saada nyt rauhantilaa ja vähintään aselepo mahdollisimman pian, ja Palestiinan tunnustaminen nyt edesauttaisi sitä asiaa. Näin ainakin monessa maassa ajatellaan, ja tällä hetkellähän tilanne on se, että niin ajattelee tämän salin suuri enemmistö. Olen ymmärtänyt, kun olen tarkkaan kuunnellut esimerkiksi puheenvuoroja, että niin tuntuu ajattelevan hallituksessakin enemmistö, mutta hallitus on meillä Suomessakin tuollaisen pienen vähemmistön vankina, ja jotta se ei sitten tässä rikkoutuisi, niin ei pystytä tekemään tätä välttämätöntä tunnustamista. Tämä on kyllä surullinen tilanne, joka on syntynyt. En syytä siitä kokoomusta, vaan syytän siitä kahden muuta hallituspuoluetta. [Sofia Vikman: Onko Tanskakin vankina? — Sari Tanus: Entä Saksa?] — Tanska on Tanska, ja Suomi on Suomi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

18.19 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Viime viikolla kokoontunut YK:n yleiskokous oli historiallinen. Sen yhteydessä monet maailman maat, muun muassa Ranska, Iso-Britannia, Kanada, Portugali ja Australia ilmoittivat tunnustavansa Palestiinan valtion. Moni muukin maa on viime päivinä liittynyt tähän joukkoon. Kyse ei ollut pelkästä symbolisesta eleestä vaan pyrkimyksestä pitää yllä toivoa kahden valtion ratkaisusta, mikä on ainoa kestävä pohja rauhalle ja vakaudelle Lähi-idässä.

Mutta mitä teki Suomi? Tasavallan presidentti matkusti New Yorkiin ilman, että hallitus oli kyennyt tekemään päätöstä Palestiinan valtion tunnustamisesta. Presidentti Alexan-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

der Stubb on selkeästi ilmoittanut olevansa valmis tähän askeleeseen. Hallitus taas osoitti toimintakyvyttömyyttä ja haluttomuutta ottaa johtajuutta historiallisena hetkenä. Suomi jäi sivuun, kun kansainvälinen yhteisö pyrki edistämään rauhaa.

Suomen ulkopolitiikka on joutunut siis poikkeukselliseen tilanteeseen. Presidentin ja hallituksen näkemykset kulkevat eri suuntiin. Presidentti on valmis tunnustamaan Palestiinan, mutta hallitus ei. Tämä kertoo hallituksen kyvyttömyydestä tehdä ratkaisuja, jotka vastaavat Suomen arvoja ja kansainvälisen yhteisön odotuksia. On muistettava, että lähes 160 valtiota on jo tunnustanut Palestiinan. Useimmat EU-maat ovat jo mukana. Suomelta puuttuu enää poliittinen tahto. Tällä hetkellä Orpon hallitus ei johda ulkopolitiikkaa, se la-
maannuttaa sen.

Arvoisa puhemies! Palestiinan tunnustaminen ei ole Hamasin tunnustamista. Pääinvastoin, se on maltillisen palestiinalaishallinnon tukemista ja terroristijärjestön heikentämistä. Palestiinalaishallinto on itse todennut, että Hamasin ja muiden äärijärjestöjen tulee luovuttaa aseensa ja jäädä pois hallinnosta. Suomen linja on aina ollut tukea kahden valtion mallia. Se tarkoittaa sekä Israelin että Palestiinan oikeutta suvereniteettiin, turvallisuuteen ja rauhaan.

On tietysti selvää, että terrori-isku, jonka Hamas toteutti lokakuussa 2023, oli järkyttävä ja täysin tuomittava. Israelilla on oikeus puolustaa itseään, mutta sen sotatoimet ovat olleet suhteettomia ja rikkoneet kansainvälisen oikeuden periaatteita. Näitä ei voi puolustella kansallisella turvallisuudella.

Suomen pitäisi nyt liittyä siihen kansainväliseen rintamaan, joka pyrkii kahden valtion ratkaisuun. Jos nyt ei ole oikea hetki tunnustaa Palestiinan valtiota, niin milloin se hetki on? Onko hallituksen tilannekuva todella niin erilainen kuin kumppanimaillamme tai kuin omalla tasavallan presidentillämme? Tällä hetkellä hallitus ei kanna vastuuta, vaan pakenee päätöksiä. Se on ulkopoliittisen johtajuuden kriisi.

Sosiaalidemokraattien näkökulmasta on välttämätöntä, että Suomi tunnustaa Palestiinan valtion. Se olisi johdonmukaista suhteessa pitkäaikaiseen ulkopolitiikkaamme, arvoihimme ja kansainvälisen yhteisön toimiin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen toimintakyvyttömyys on johtanut siihen, että Suomi jäi historian sivuraiteille. Nyt tarvitaan päätöksiä, johtajuutta ja kykyä katsoa pidemmälle kuin päiväkohtaisen epäroinnin yli. Rauha Lähi-idässä ei synny ilman kahden valtion ratkaisua, ja sen uskottavuuden edellytys on Palestiinan valtion tunnustaminen. Hallitus ei näytä olevan toimintakykyinen tässä asiassa. Siksi tämä välikysymys on pitänyt jättää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

18.23 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Olemme täällä käsittelemässä vihervasemmiston tekemää välikysymystä Palestiinan tunnustamisesta. Terroristiseksi luokiteltu palestiinalaisjärjestö Hamas hyökkäsi Gazan kaistan rajan yli Israeliin 7.10.2023. Hamasin johtamat palestiinalaisryhmät iskivät useisiin Israelin kaupunkeihin surmaten liki 1 200 ihmistä. Lisäksi Hamas otti noin kaksi- ja puolisataa panttivankia, joita on raiskattu, kidutettu ja heistäkin osa surmattu. Nämä kaikki ovat erittäin tuomittavia ja raakalaismaisia tekoja. Tässä salissa halutaan nyt opposition taholta tunnustaa Palestiinan valtio ikään kuin palkintona tästä järkyttävästä ja epäoikeudenmukaisesta hyökkäyksestä Israeliin.

Arvoisa puhemies! Suomi tuomitsee kaikki nämä terroristiset teot, jotka ovat kohdistuneet suurelta osin myös siviileihin, lapsiin ja nuoriin. Suomi on lisännyt humanitääristä

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

apua Gazaan merkittävästi. Lokakuusta 2023 lähtien palestiinalaisille on myönnetty yhteensä yli 38 miljoonaa euroa, josta yhdeksän miljoonaa on kanavoitu Maailman ruokaohjelman kautta sekä liki 18 miljoonaa euroa yhteensä Kirkon Ulkomaanavulle, YK-järjestölle ja Punaiselle Ristille. Suomen antama apu on siis laajaa ja monipuolista, sitä ei voi kiistää.

Suomen ei tule lähteä tunnustamaan ehdoitta Palestiinaa, jolla ei ole edes omaa hallintoa ja jolla on vahva terroristinen yhteys. Lisäksi Palestiina on useasti kieltäytynyt omasta valtiosta. Tunnustaminen ei myöskään ole rauhan tae.

Arvoisa puhemies! Sota pitää saada loppumaan osapuolten yhteisestä sopimuksesta. Rauha pitää saavuttaa ilman terroristisia tekoja. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

18.25 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Täällä aiemmin edustaja Virta sanoitti vasemmisto-opposition viestiä: ”Me tiedämme, ettei tilanne ole uusi.” Hän viittasi aina vuoteen 1967 asti ja siihen, että tilanne on jatkunut huonona sieltä saakka. Jos te oppositiossa kerran tiedätte, että tilanne ei ole uusi ja samaan aikaan te näette nimenomaisesti tämän Palestiinan tunnustamisen ratkaisun avaimena tämän akuutin kriisin ratkaisemiseen ja siinä etenemiseen, niin silloin on pakko kysyä, miksi tässä tapauksessa te ette sitten edenneet tunnustamisessa jo Marinin hallituksen aikana, kun teillä olisi ollut siihen kaikki mahdollisuudet ja kerran te tiedätte, ettei tilanne ole uusi. No, aiemmissa puheenvuoroissa on kuvattu hallituksen kanta, jota kokoomus tukee. Nähdäkseni juuri nyt ja tässä momentumissa oleellista on keskittyä siihen, mitä voimme tehdä juuri nyt ja mitä teemme tulevaisuudessa ja miten akuutti inhimillinen kärsimys akuutisti päättyy, verenvuodatus loppuu, miten edellytykset Palestiinan tunnustamiselle täytyvät ja miten Lähi-itään saadaan kestävä rauha.

Hallitus ja kokoomus tukevat Palestiinan tunnustamista, kunhan ehdot täyttyvät, mutta kyllähän meidän kaikkien nyt pitää tunnustaa se, että kun me kannatamme kahden valtion mallia ja sitä, että Palestiinan valtiolla aidosti on toimintaedellytykset, niin se edellyttää sitä, että Hamas riisutaan aseista, Palestiinaan saadaan siviilihallinto, jossa Hamas ei ole mukana, ja yhtä lailla myös panttivangit täytyy saada vapaiksi. Eli se, että hallituksella ei olisi linjaa, ei tietenkään pidä paikkaansa, vaan pikemminkin on niin, että juuri tähän hetkeen Suomen linja on se, että meillä on hyvät edellytykset edetä kahden valtion mallin pohjalta, tunnustaa Palestiina tilanteessa, jossa sillä todella on merkitystä. Tämän aamunkin uutisten valossa näyttää siltä, että juuri nyt voi hyvinkin olla se ikkuna, jossa aidosti saadaan historiallista edistystä aikaan Lähi-idän tilanteessa. Tilannehan nyt oikeastaan on se, että jos koko muu maailma on jo vahvaa tukea ilmaissut Trumpin rauhansuunnitelmalle, niin tällä hetkellä pallo on Hamasilla, ja Hamasin virallista vastausta odotetaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedew, olkaa hyvä.

18.29 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Tässä Palestiina-välikysymyksen tekstissä nostetaan myös esiin YK:n poliittisesti väritty raportti nälänhädästä Gazan kaupungissa sekä väitteet siitä, että Israel näännyttäisi siviilejä tahallaan nälkään. Kukaan ei halua, että lapset kärsisivät, se on ihan hirveä asia, mutta väärän toimijan syytely ei ratkaise tätä ongelmaa. Vastuu gazalaislapsista ei ole Israelin, vaan Hamasin käsissä, terroristijärjes-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

tön, jonka oma johto elää luksuselämää ulkomailla eikä välitä palestiinalaisten aliravituis-
ta vauvoista pätkeäkään.

Israel sen sijaan toimittaa alueelle yhä useampia rekka-autollisia ruokaa päivittäin: esi-
merkiksi heinäkuussa 1 322, elokuussa 1 851 ja tässä kuussa 1 497 rekallista. Nämä tilas-
tot ovat täysin julkisia, mutta jäävät medioilta noteeraamatta. Kuten myös nekin tilastot,
että Israel on jatkuvasti tulituksen kohteena ja lokakuun 7. päivän jälkeen on ollut keski-
määrin 85 rakettihälytystä per päivä.

Joka tapauksessa riippumattomat raportit ja seuranta osoittavat, että ongelma ei ole avun
määrässä vaan sen jakelu. Esimerkiksi viime viikon aikana Gazaan meni lähes 430 avus-
tusrekkaa ja YK ja muut kansainväliset järjestöt jakoivat 310 rekallista. Sadat rekat odot-
tavat vielä Gazan puolella rajaa, että järjestöt toimittaisivat niiden sisällön perille, vaikka
Israel järjestää päivittäin humanitäärisiä taukoja avun jakamista varten, siitäkin huolimatta,
että nämä tauot antavat aina Hamasille aikaa valmistautua uusiin hyökkäyksiin ja siir-
rellä panttivankeja.

Hamas on se, joka käyttää ruokaa aseena, omaa väestöään vastaan. Se varastaa kuljetuk-
sia itselleen ja myy tarvikkeita epätoivoisille kansalaisille hinnoilla, joihin heillä ei ole va-
raa. Lietsoakseen Israel-vastaisuutta Hamas julkaisee nälkäisistä ihmisistä, erityisesti lap-
sista, šokeeraavia valokuvia, joilla ei välttämättä ole mitään tekemistä totuuden tai edes
koko Gazan kanssa. Osa kuvista on poimittu Jemenistä, tehty tekoälyllä tai lavastettu. Saat-
teeksi tunteisiin vetoava tarina, ja Israelin tuomitseminen on varmistettu. YK syö Hamasin
kädestä, ei saa jakeluongelmilleen tehtyä mitään eikä keksi muuta ratkaisua kuin yhä uusia
syytöksiä Israelia vastaan.

Arvoisa puhemies! Samaan aikaan kun jatkuvasti olemassaolonsa puolesta vihamielis-
ten arabimaiden keskellä kamppailevaa maailman ainoaa juutalaisvaltiota Israelia syytel-
lään ja painostetaan, vallitsee täysi mediahiljaisuus esimerkiksi Jemenistä, missä yli 17
miljoonaa ihmistä kärsii akuutista ruokapulasta, kun Iranin tukemat Huthi-kapinalliset
ovat estäneet avustusten jakelua ja hyökänneet siviilejä vastaan. Oppositio ei kuitenkaan
vaikuta välittävän näistä todellisista nälkään nääntymisen uhreista laisinkaan, vaan keskit-
tyy putkinäköisesti toittottamaan ideologisia vaatimuksiaan kuvitteellisen Palestiinan val-
tion tunnustamiseksi kuvitellen, että se ratkaisisi jotakin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

18.33 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Hallituksessa todellakin on linja. Se on
kriittisesti keskusteltu läpi useamman päivän, ehkä viikonkin aikana, mutta hallituksessa
on johtajuutta, ja hallituksessa on selkeä linja. Hallitus näkee, että on akuutteja asioita, ku-
ten esimerkiksi tappamisen ja inhimillisen kärsimyksen lopettaminen, Hamasin aseista rii-
suminen, panttivankien vapauttaminen ja tämän humanitäärisen avun paremman perille-
pääsyn takaaminen. Nämä ovat asioita, mitkä ovat käsillä olevia, akuutteja ja tärkeitä teh-
dä nyt. Tunnustamisen suhteen on todettu, niin kuin tässä on tullut esille niin pääministerin
puheessa kuin omassa puheessanikin tuolta puhujapöytästä, että monetkaan kansainväliset
kriteerit tunnustamiselle eivät tässä vaiheessa täyty. Aika sille ei ole nyt.

Mutta se, minkä takia alun perin pyysin tätä toista puheenvuoroa, oli se, kun tässä oli,
että minkä verran siellä Gazassa on kuollut näitä ihmisiä. Tietysti jokainen kuolema, var-
sinkin siviilien kuolema on liikaa, ja se kärsimys on hirvittävä. Luvut vaihtelevat. Onko
kuolleita sitten 65 000, onko niitä 80 000 tai paljonko niitä on — on tietysti vaikea tietää,

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

mitkä ovat todelliset ja oikeat luvut. Joka tapauksessa on arvioitu, että taistelijoita olisi kuollut noin 18 000—20 000. Lapsia siellä on myös mennyt, niin taistelujoukoissa olevia kuin tietysti muitakin, näissä sotatoimissa täysin viattomia siviileitä on valitettavasti kuollut.

Useastihan puhutaan, että sodassa on kuollut näin ja näin paljon ihmisiä — onko se sitten 65 000 tai 80 000. Useasti puhe tai kirjoitus kääntyy sitten vielä kriittisemmäksi Israelin suhteen, että Israel on tappanut sen 65 000. Mutta kun me katsotaan näitä kirjoituksia ja tutkimuksia, niin sieltä on nostettu myös esiin, että ovatko todellisuudessa nämä luvut sellaisia, että kahden vuoden aikana on Gazassa kuollut näin ja näin paljon ihmisiä. Toisin sanoen siellä on näitä sotilaita, taistelijoita, joita on kuollut, mutta joka maassa vuosittain myös kuolee ihmisiä tauteihin, vanhuuteen ja niin edelleen. Yleensä kai on pidetty noin yhden prosentin keskivertomäärää väestöstä, mikä vuosittain kuolee, siis ilman mitään sota-toimia tai tämmöisiä konfliktejakin. Jos me ajatellaan, että Gazassa on noin 2,1 miljoonaa ihmistä, niin eikö kahden vuoden aikana olisi sitten jo tavallaan ikään kuin normioloissakin kuollut noin 42 000 ihmistä? Siihen kun tulevat nämä taistelijat ja sitten se, minkä verran lisää, niin ehkä se oikeampi luku olisi kuitenkin, että siellä on mennyt tuhansia paremminkin kuin kymmeniätuhansia viattomia siviilejä. Toivoisin, että tämäkin jossakin vaiheessa selvitettäisiin, että päästäisiin todellakin tietämään, mikä tilanne siellä on kahden vuoden aikana ollut.

Mutta tärkeintä on saada sota ja tappaminen loppumaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

18.36 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! Demokratia on kyllä hieno järjestelmä, kun meillä on täällä mahdollisuus kertoa omat näkemyksemme ja mielipiteemme, vaikka ne jyrkästi eroavat. Minun täytyy kyllä nyt vain sanoa, jos hyvin maltillisesti ilmaisisin itseni, että en ole kyllä samaa mieltä siitä, että ne kuolemat siellä Gazassa johtuisivat vain normaalista ikääntymisestä, eli että 42 000 ihmistä kuollut ikään kuin vanhuuteen ja 18 000 sitten sotilaita ja siinä olisi sitten se 60 000. Kyllähän tämä nyt on suoraan sanottuna sellaista satuilua, että enpä uskoisi täällä kuulevani sitä — mutta demokratiassa meillä kullakin on sallittu oma mielipiteemme.

Kuulimme myös edustaja Garedewin puheenvuorossa, että eihän Israel ole mitään pahaa siellä Gazassa tehnyt, kaikki on heidän oma vikansa ja Israel siellä ihan vain toimittaa ruokaa ja hoitaa ihmisiä ja kaikki on kaikin puolin kunnossa. Onhan tämä monella tavalla hämmästyttävää, ja miten tämä nyt liittyy tähän keskusteluun Palestiinan tunnustamisesta? Olemme kuulleet esimerkiksi edustaja Garedewin puheenvuorosta, että sehan on täysin kuvitteellinen alue ja valtio eikä sitä pidä koskaan tunnustaa. Siis eihän tässä nyt ole näköjään erimielisyyttä kohta enää siitä, tunnustetaanko pian vai muutaman kuukauden päästä, vaan tuntuu olevan erimielisyys tässä salissa siitä, tunnustetaanko vai eikö koskaan tunnusteta.

Tästä pääsenkin nyt siihen, että onhan tässä nyt niin ilmiselvästi käynyt ilmi, että neljän puoleen hallituksessa on tähän kysymykseen neljä eri linjaa. No, en minä tätäkään oikeasti hämmästele. Olen itse ollut viiden puolueen hallituksessa ja huomannut, että moniin kysymyksiin monipuoluehallituksessa on erilaisia linjoja. Mehän olemme täällä nyt kuulleet RKP:n linjan, joka oli tämmöinen nopean tunnustamisen linja. Olemme kuulleet täällä kokoomuksen ja varsinkin kokoomustaustaisen presidentin linjan ja monia muitakin puheenvuoroja ja yksittäisten kokoomuslaisten julkisuudessa esittämiä kannanottoja, että kannat-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

tavat nopeatakin tunnustamista. Sitten olemme kuulleet täällä KD:n eli kristillisdemokraattien linjan ja ainakin osan perussuomalaisista linjan. Olen julkisuudesta huomannut, että perussuomalaisten keskuudesta on myös esitetty näkemyksiä, että pitää tunnustaa Palestiinan valtio. Aikataulusta ei sen täsmällisemmin ole sanottu. Kyllä tämä on nyt aika hämmästyttävää.

Tässä pyysin oikeasti puheenvuoron vastatakseni edustaja Vikmanin kysymykseen, jossa hän siteerasi vihreiden puheenjohtajaa, edustaja Virtaa: en tietenkään lähde Virran kannanottoja tässä itse sen enempää selittelemään, mutta oma tulkintani on kyllä nyt se, että vaikka vuodesta 67 lähtien on ollut monia tapahtumia ja sotia ja taisteluita, niin emmehän me ole mitään nykyiseen verrattavaa siellä aikaisemmin nähneet, ja tämä on herättänyt laajan kansainvälisen aallon tämän tunnustamisen puolesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedew, olkaa hyvä.

18.40 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Oppositio yrittää Palestiina-välikysymyksellään painostaa hallitusta Suomen edun vastaisiin toimiin. Kyllä, Palestiinan tunnustaminen ja Israel-kauppasuhteiden jäädyttäminen olisivat Suomelle haitallisia. Israel on teknologian ja puolustusteollisuuden kärkimaita. Teemme yhteistyötä muun muassa tutkimuksen, puolustuksen, innovaatioiden ja kaupan saralla. Israelin vienti EU:hun on merkittävää esimerkiksi maataloustuotteiden ja teknologian osalta. Tullimaksut tai etuoikeutetun pääsyn menettäminen voisivat nostaa kustannuksia EU:n maahantuojille, mahdollisesti myös kuluttajille.

Suomi tunnetaan maailmalla rauhanvälittäjänä. Asettautuminen terroristien puolelle Israelia vastaan veisi diplomatialta ja kaikelta vaikutusvallalta pohjan aivan täysin. Pakotteet vain lietsoisivat äärimmäisyyksiä. Jaffa-appelsiinien vieminen suomalaisten ostoskorista ei siirtäisi sitä gazalaisten käteen, koska Hamas on se, joka vaikeuttaa ruuanjakelua Gazan siviileille. On myös toimittava johdonmukaisesti ja tasapuolisesti. Miten Israel vertautuu muiden maiden ihmisoikeustilanteisiin, esimerkiksi Turkin sekä joidenkin Afrikan ja Aasian valtioiden? Nyt siis pitäisi tuomita Hamas ja terroristit eikä niitä, jotka taistelevat terrorismia vastaan. Jos Suomi kannattaa pakotteita tässä tapauksessa, siltä voidaan odottaa vastaavaa linjaa myös muissa tilanteissa valtiosta riippumatta.

Omaan nilkkaamme ampuvien boikotointivaatimusten sijaan meidän tulee ehdottomasti tukea Israelia sen taistelussa äärettömän julmia terroristeja vastaan. Pakotteet ja painostuskeinot eivät monilta osin edes osuisi Israelin hallintoon vaan tavallisiin toimijoihin. Pakotteet palvelisivat ainoastaan Hamasin strategiaa, koska he eivät voi voimalla voittaa ja valloittaa Israelia, vaan he käyttävät siviilien tahallista kärsimystä kääntääkseen muut maat Israelia vastaan.

Lisäksi Suomessa tulisi olla nollatoleranssi palestiinalaisaktivismille ja -mielenosoituksille, joita hyvin suurella todennäköisyydellä masinoidaan ulkomailta, vaikka joukkoon jostain kumman syystä vasemmistolaisia yliopistonuoria eksyykin. He tuskin edes ymmärtävät aktivismin ja iskuhuutojen linkittyvän suoraan Hamasin ja muiden islamilaisten terroristiryhmien pyrkimykseen pyyhkiä Israel maailmankartalta. Terroristit käyttävät hyväkseen vasemmiston sinisilmäistä intoa edistääkseen omia väkivaltaisia tavoitteitaan. Mielenosoituksissa on nähty äärijärjestöjen lippuja ja käsimerkkejä ja huudettu antisemitistisiä iskulauseita. Olen jo tehnyt näiden kieltämiseksi toimenpidealoitteen.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Ruotsissa tilanne on jo mennyt pidemmälle. Palestiina-aktivistit lähtivät seuraamaan kotimatalla ollutta kokoomusministeriä ja huutelemaan aggressiivisesti syytöksiä häntä vastaan. Palestiina-aktivistien tie ei todellakaan ole rauhan tie. Pelkkä humanitäärinen apu ei myöskään poista Gazan perusongelmaa.

Arvoisa puhemies! Todellinen rauha vaatisi Hamasin antautumisen, panttivankien vapauttamisen, toimivan ja valvotun siviilihallinnon luomisen sekä läpinäkyvän, valvotun jälleenrakentamisen. Mikään näistä ei toteudu sillä, että kansainvälisen yhteisön, median ja vihervasemmiston toimesta Israelia osoitellaan sormella ja tehtaillaan ideologisia vaatimuksia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

18.44 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Minun täytyi pyytää vielä tämä uusi puheenvuoro ihan kollega Lindénille korjatakseeni, että jos hän kuunteli edellistä puheenvuoroani, niin siinä nimenomaan sanoin, että on hyvin vaikea todellisuudessa tietää, paljonko niitä kuolleita tämän kahden vuoden aikana siellä Gazan alueella on ollut. On arvioitu, että sotilaita, näitä Hamasin taistelijoita, siellä olisi arvioiden mukaan noin 18 000—20 000 kuollut, mutta siitä, mikä on kokonaismäärä, kuinka moni Gazan alueella on kahden vuoden aikana kuollut, arviot vaihtelevat. Nimenomaan nostin esiin sen, että olisi hyvä jossakin vaiheessa tutkia tämäkin asia tarkemmin ja päästä selvyyteen.

Tosiasia joka tapauksessa on, että Gazan alueella, niin kuin millä tahansa muullakin alueella, missä tahansa muussakin maassa, joka päivä kuolee ihmisiä ihan vanhuuttaan, sairauksiin ja niin edelleen. Mikä määrä on niitä, jotka ovat näin poistuneet keskuudestamme, ja mikä määrä on niitä ihmisiä, jotka on tapettu, ammuttu tai muulla tavalla tarkoituksettaisesti tai sotatoimien aiheuttamana saanut surmansa, tietysti vaihtelee. Siinä mielessä en millään muotoa sanonut, että kaikki 65 000, tai mikä se määrä nyt onkaan, olisivat vain kuolleet siellä ihan vanhuuttaan. Nämä luvut, mitä sieltä Gazan terveysviranomaisten, mitkä ovat todellisuudessa Hamasin alaisia toimijoita, toimesta ilmoitetaan: mikä on niiden todellinen totuusarvo ja mikä totuus todellisuudessa on, toivottavasti jossakin vaiheessa saadaan sekin tietää.

Joka tapauksessa jokainen surmaaminen tämmöisissä sotatoimissa, taisteluissa, surmansa saanut, on liikaa. Sen vuoksi toistan vielä kertaalleen, että tämä hallitus on nähnyt ja myös kristillisdemokraatit moneen kertaan ovat sitä nostaneet esiin ja painottaneet, että akuuteimpiin, tärkeimpiin asioihin pitää ensin keskittyä, ja ne ovat nimenomaan sen inhimillisen kärsimyksen lievittäminen, tappamisen lopettaminen, panttivankien vapauttaminen. Tokihan Israel on myös ottanut Gazan alueelta panttivangeikseen paljon ihmisiä. Onko siellä todellista syytä heitä ottaa, vai onko niitä sotatoimissa vain otettu, mutta sekin, että heitäkin luovutettaisiin sieltä vankiloista, on tärkeää. Tämä inhimillisen kärsimyksen lievittäminen, ruuan ja muiden tarvikkeiden perille saattaminen, kaikki tämä, on sitä akuuttia ja tärkeintä.

Palestiinan tunnustaminen siinä vaiheessa, jos kriteerit täyttyvät, ja missä vaiheessa se tehdään: Suomen hallitus arvioi sitä ja tekee sitten siitä päätöksensä, mutta sen aika ei ole ollut nyt, koska kriteerit eivät millään muotoa täyty.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

18.47 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Lindénin puheenvuoroon täytyy todeta, että kukaan tuskin kiistää sitä, etteikö tilanne Lähi-idässä olisi monin tavoin pahentunut Hamasin vuoden 2023 terrori-iskun jälkeen. Tätä tilannetta kävinkin jo tuossa kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa läpi. Oleellista oli kuitenkin se, että ei pidä täällä antaa kuvaa tai sisäpoliittisesti antaa sellaista kuvaa, että kriisi, saati siviilien hätä olisi ratkennut Palestiinan tunnustamisella vaikkapa viime viikolla. Ei voida väittää, että Palestiinan tunnustaminen ilman ehtoja olisi lopettanut siviilien akuutin kärsimyksen, [Aki Lindén: Onko joku väittänyt sellaista?] vienyt avun perille tai estäisi väkivaltaa.

Mitä sitten tulee tähän huoleen siitä, jääkö Suomi nyt oman maineensa kannalta jotenkin väärään seuraan tai minkälaisessa maajoukossa olemme, niin esimerkiksi kuitenkin Pohjoismaistakin Tanska on linjannut ehdot, joiden täytyessä se on valmis tunnustamaan Palestiinan valtion. Itse asiassa ne ehdot ovat pitkälti samankaltaiset kuin Suomen hallituksen, valtiojohdon kertomat ehdot ja tavoitteet. Eli en tässäkään suhteessa olisi huolestunut siitä, että me jäisimme jotenkin erityiseen joukkoon, jos olemme vaikkapa muista Pohjoismaista Tanskan joukossa.

Arvoisa puhemies! Juuri tällä hetkellä tässä tilanteessa, kun meillä on tuore rauhansuunnitelma, johon maailma laajasti vaikuttaa suhtautuvan hyvin positiivisesti, pikemminkin katsoisin tulevaisuuteen, ja näkisin nyt niin, että Suomella on erinomaiset edellytykset näiden ehtojen puitteissa lähteä siitä, että kun ehdot täyttyvät, niin Palestiinan tunnustaminen voidaan tehdä. Toisaalta yhtä lailla kansainvälisillä kentillä ajamme kahden valtion mallia, ajamme sitä, että sota ja tappaminen saadaan loppumaan ja kestävä rauha Lähi-itään aikaan. Todella nyt kun on tämä hetki, jolloin liikettä viimein näyttäisi olevan, edellytyksiä saada aikaan, täytyisi katsoa tulevaisuuteen ja tarttua niihin mahdollisuuksiin vaikuttaa, joita meillä pienenä maana on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

18.50 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Täällä on monta kertaa epäilty opposition kykyä hahmottaa asioita ja määritellä tätä. Lainaan tässä edelleen EU:n puheenjohtaja Ursula von der Leyenin puhetta 10.9.2025 eli kolmisen viikkoa sitten. Hän sanoo näin:

”Siksi haluan aloittaa hyvin selkeällä viestillä: ihmisen aiheuttamaa nälänhätää ei saa koskaan käyttää sodankäynnin välineenä. Tappamisen on loputtava — lasten vuoksi ja inhimillisyyden nimessä.

Tämä on myös osa viime kuukausien systemaattisempaa suuntausta, joka ei yksinkertaisesti ole hyväksyttävissä: palestiinalaishallintoa kuritetaan taloudellisesti, suunnitteilla oleva siirtokuntahanke niin kutsutulla E1-alueella käytännössä eristäisi miehitetyn Länsirannan Itä-Jerusalemista, ja Israelin hallituksen äärilaitaa edustavat ministerit yllyttävät toiminnallaan ja lausunnoillaan väkivaltaa. Kaikki tämä viittaa selkeään pyrkimykseen rapauttaa kahden valtion ratkaisu ja viedä pohja visioltä elinkeinokelpoisesta Palestiinan valtiosta.

Arvoisat parlamentin jäsenet! Näiden asioiden toteaminen on tuskallista. Tiedän, että monelle kansalaiselle Euroopan kyvyttömyys sopia yhteisestä etenemistavasta on sekin tuskallista. He ihmettelevät ääneen, miten paljon kamalammaksi tilanteen on muututtava ennen kuin siihen puututaan yhtenä rintamana. Ymmärrän heidän turhautumisensa. Ymmärrän, koska Gazan tapahtumia ei voida hyväksyä ja koska Euroopan on näytettävä mallia — kuten se on tehnyt aikaisemminkin. EU antaa paljon enemmän taloudellista ja huma-

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

nitäaristä apua kuin yksikään muu taho. Olemme sitoutuneet toimintakykyiseen palestiinalaishallintoon, ja kahden valtion ratkaisu nojaa tähän sitoumukseen. Meidän on kehotettava muitakin vauhdittamaan tällaisia pyrkimyksiä — niin Lähi-idässä kuin alueen ulkopuolella.”

Tämä oli Ursula von der Leyenin puheesta, ja tämä kehoitus liittyy myöskin tähän tunnistamisasiaan. Tulkitsen sen näin. Siinä mielessä, kun katsotaan niitä kuvia Gazan alueelta, kyllä se on niin hävitetty alue kuin mikä tahansa alue voi olla. Varmasti luvuista voidaan keskustella kuinka paljon vain, mutta ne elinolosuhteet ovat siellä menneet. Sen vuoksi meidän on yritettävä vaikuttaa siihen, että se inhimillinen hätä, mikä siellä joka tapauksessa on, saadaan loppumaan ja jollain tavalla rauha sinne alueelle saataisiin aikaiseksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

18.53 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! On helppo pitää puheenvuoro todella lyhyenä, koska äsken kuultu EU-komission puheenjohtajan pitkä sitaatti, jonka tässä kollega Lyly luki, kertoo siitä, miten tässä asiassa laajasti ajatellaan, ei ainoastaan siellä haukutussa vasemmistossa vaan myös Euroopan monien konservatiivien keskuudessa. Se näyttää olevan täysin eri linja kuin mitä täällä olen viimeisen tunnin aikana kuullut kahden Suomen hallituspuolueen kansanedustajan puhumana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

18.54 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että se ei todellakaan ole täysin eri linja. Me olemme koko ajan puhuneet siitä, että Hamas täytyy saada riisuttua aseista, Hamas täytyy saada poistettua kaikin tavoin valtaa pitävien joukosta ja myös sillä tavalla, että kun siellä vaaleja tulevaisuudessa järjestetään, niin nämä Hamasin terroristiaktivistit eivät myöskään mitään kautta pääse sinne hallintoon. Tällä hetkellä Hamas hallitsee Gazassa. Vuonna 2006 vaaleilla he saivat siellä voiton. Ja me tiedämme, mikä tuo 20 vuoden aikainen historiikki on.

Tunnustamisesta puhutaan, Länsirannan palestiinalaishallinnon tunnustamisesta: Siellä Fatah on joukoissa, mutta niin kuin on tullut esille tässä illan aikana, Hamasin kannatus on myös Länsirannalla kovasti paljon kasvanut erityisesti tämän terroristi-iskun jälkeen. Ja sanottakoon, että tämä hallinto siellä myös tutkitusti — ainakin näin väitetään ja sanotaan — on yksi korruptoituneista. Tiedetään, että Palestiinan hallinto esimerkiksi maksaa edelleenkin maksuja heille, jotka ovat surmanneet, tappaneet juutalaisia, ja maksut ovat sen mukaan, paljonko siellä on saatu juutalaisia poistettua elävien kirjoilta.

Tämä tulevaisuus, miltä tilanne siellä näyttää: Eivät tainneet kummatkaan arvot herroista olla täällä, kun pidin oman puheenvuoroni, mutta päätin sen siihen, että toiveemme ja tavoitteemme on, että jokainen riippumatta kansalaisuudesta, uskonnosta tai etnisestä taustasta voisi koko tuolla Lähi-idän alueellakin elää, perustaa perheen, tehdä työtä ja kasvatata lapsia ja että tämä voisi tapahtua rauhassa, ilman pelkoa ja ilman terrorismin uhkaa. Ja nimenomaan päätin tuon puheenvuoroni siihen, että toivottavasti tämä pian toteutuu. Gazassa asuu noin 2,1 miljoonaa henkeä, ja todellakaan siellä elinolosuhteita ei ole tällä hetkellä tai ne ovat karneat, ja sen takia sinne tarvitaan myös pikaisesti nopeaa, hyvää jälleerakentamista ja niin edelleen.

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Täytyy muistaa, että myös Israelin puolella asuu noin kaksi miljoonaa arabia, niin muslimia kuin kristittyjäkin. Jos PLO:n määritelmää siitä, kuka on palestiinalainen, mietitään, niin he ovat aikanaan määritelleet, että palestiinalainen on se, joka on alueella asunut vähintään vuoteen 47 asti ja niin edelleen. Elikkä rajojen molemmilla puolilla asuu paljon sukulaisia, paljon tavan ihmisiä, tavan perheitä, jotka todellisuudessa — niin kuin olen sanonut — haluavat ja toivovat rauhaa, jotta voivat rauhassa elää, kasvattaa lapsia ja rauhassa nimenomaan ilman terrorismin uhkaa ja pelkoa. Tämä on varmaan, uskoisin, meidän kaikkien yhteinen toive.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2025 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 11/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain ja huoneistotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta sekä positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 §:n 2 momentin 12 kohdan kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 43/2025 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 12/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 67/2025 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 13/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 63/2025 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 18/2025 vp

Pöytäkirja PTK 87/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksesta annetun lain 2 ja 11 §:n, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta annetun lain 48 §:n sekä työturvallisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 68/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 5/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 60/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 6/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.10.2025 pidettävään täysistuntoon.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 1.10.2025 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.58.

Pöytäkirjan vakuudeksi: